

KATAGARDA ISHIPA KU'BAYUWA

Katagarda ki Ishipa, ɗaɗa katagarda ki i ishpa n ka avasa a katagarda ka cida. Uma kakau ɗa a ɗanai a katsuma ka makyan n aɓundai. Ishpa i nampa n avasa a, aza a Isaraila o bolongu ta i ɗa a kanai kuya'an ulinga n i ɗa a ubuta u kucikpa u le. A ukocishi, o bolongi i ɗa n atagarda o kutoni.

Ishpa yi uɗani i nampa n ya avasa i ta u pecekushi. Ishpa i kucikpa Kashiye yi ta lo, n yi unasingai u Kashiye. Avasa a kulansa ubanki i ta lo, n a kulansa ukeɗi n wishi. Avasa a kulansa kucinukpa ku unushi, n a kulansa a takacika irala. Avasa a kulansa ugboji wi idaɗi i ta lo. Avasa a nwalu a kubana a ubuta u kucikpa i ta lo n a kuzuwa ku mogono.

Avasa a nampa raka adama a vuma te n uma raka ɗa. Aza o yoku a kudana tsu na vuma wi a kupana a kaɗu ka ni, aza o yoku tankpamu a kudana ili i na uma a Kashiye i a kuciga n tsu na uma i a kupana.

Yesu u ya'an ta ulinga n ishpa. Aza a na a ɗanai uzuwakpani u savu a ya'an ta ulinga n i ɗa, kpamu a ya'an ta ulinga n i ɗa a idanishi i le. Ili i na i dikai a makyan ma na a ciyai aza o kutoni, ɗa katagarda ka ishpa ko okpoi katagarda ka tsugbayin n ka kucikpa.

Ili i na yi punu

Ishipa amangatawun n amangerenkupa i ɗa,
ɗa kpamu e peciki katagarda ka ugboku u tawun,
tsu na i ugeri ɗanna.

Ishipa 1-41

Ishipa 42-72

Ishipa 73-89

Ishipa 90-106

Ishipa (107-150)

Katagarda ka iyain

1

(Ishp 1--41)

Mazanga ma mayun

- ¹ Vuza vu mazanga ɗa,
vuza na u tsu tonon odoki a uma a gbani-gbani
ba,
ko u tonon uye wa aza a unushi ba,
ko u gbaba kaci n aza ulami ba.
- ² Ama wi ta a kupana uyo'o u tonon wila u
Vuzavagudu,
wi ta e kusheshe ku wila wa a kaɗu ka ni
kanna n kayin.
- ³ Wi ta tsu madanga,
ma na a shikpai a iga'in i mini,
ma na ma tsu matsa a makyan ma ni,
kpamu ayuku a ni e ci ɗekpe ba,
u tsu ciya ta ulya'i a ili i na u ya'in dem.
- ⁴ Ama uma a gbani-gbani i nannai ba,
I ta tsu kopo ka na wunlaj u tsu purangu.
- ⁵ Kashile ta na ki ta a kutakacika uma a gbani-
gbani,

a za a unushi tamkpamu u pece le n uma a singai.

- ⁶ Adama a na Vuzavaguđu wi ta a kulana ukuna u uma a usubi,
Ama ulinga u uma a gbani-gbani wi ta a kubanka le a ukpisa.

2

Mogono ma na Kashile ka zagbai

- ¹ Yidai i zuwai uduniyan wi e kusheshe ka gbani-gbani?
Yidai i zuwai da uma i o kufobuso ka a gbani-gbani ka na a kuciya ili ba?
- ² Yidai i zuwai da ngono ma aduniyan o fobusoi kuyon?
Yidai i zuwai da aza o tsugono o bolongi kaci ke le,
a kuya'anka Vuzavaguđu ugbami u kaci m mogono ma na wu erengi.
- ³ A danai, <<Ya'an tsu utaka kaci ka tsu o tsugono ci le,
n tsugono tsu Vuzavaguđu kobolo n mogono ma na u zagbai,
tsu fatatsa ekiye e le.>>
- ⁴ Ama da Vuzavaguđu u zo'osoi le de gadi a kakuba ko tsugono ci ni,
u bonokoi le ili yi izoshi.
- ⁵ Da u barangi le n wupa,
wupa u ni u zuwai le a rikpai.
- ⁶ U danai, <<A Sihiyona kusan ku cida ku va,
da n zuwai mogono ma va.>>
- ⁷ Da mogono ma, ma danai, mi ta a kusala ili i na Vuzavaguđu u danai.

- U danai mu,<<Avu maku ma va ma'a,
 anana mo okpo ta esheku a nu.
 8 Folono mu, mi ta e kuneke wu idika raka yi okpo
 ili yi ukani i nu,
 Kata aduniyan okpo upecu u nu.
 9 Vi ta a kulya'aka le tsugono n kalangu ka viyum,
 vu boso le miri-miri tsu mogbodo ma ci'in.>>
 10 Adama a nannai, ya'in cico'o, ada ngono,
 i va'anku adu a da, ada aza o tsugono.
 I bonoko adu a da ubuta u te,
 ada aza o tsugono tsa aduniyan.
 11 Ya'ankai Vuzavagudu tsugbashi n wovon,
 i ya'an mazanga n i je'ekei ikyamba,
 12 Kudangi i lya'aka maku ma* kayala,
 adama a na kata u ya'an wupa i kuwa ba,
 adama a na wupa u ni wi ta a kufuda kudanga
 n kute,
 Aza a mazanga a da aza a na a banai wa a ni
 kulansa ubuta u kushedeku.

3

Avasa a usana a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda a makyan ma na u sumai a
 ashi a Abusalom kolobo ka ni.

- 1 Vuzavagudu, irala i va yi ta n abundai,
 aza a na i a tsurala nu mpa a yimkpa ta.
 2 n abundai i ta a kadanshi ka va, a kudana,
 <<Kashile ka ku isa yi ba.>>

Kuvuka

- 3 Ama avu Vuzavagudu, avu da vi a kulana mu a
 ubuta dem,

* **2:12 2:12** maku ma N kelentsu ka Yahuda kakuna ka ka uta e
 keteshe ba

avu da vi ci neke mu ulya'i,
vi kpamu e kuneke mu utsura u kaḁu.

- 4 N ci ya'an ta medevile u Vuzavaguḁu adama a ubaṅki,
u tsu ushuki mu ta ta na a kusan ku ciḁa ku ni.

Kuvuka

- 5 N tsu vaku ta n lata,
kaṁa n ḁaṅga gbaga,
adama a na Vuzavaguḁu da wi a kuḁaṁa mu.

- 6 Mi a kupana wovon u uma aḁpaṁ-aḁpaṁ ba,
aza a na i a tsurala nu mpa ukambu dem.

- 7 ḁaṅga, Vuzavaguḁu!

Vu isa mu Kashile ka va!

Vu lya'a irala i va,

vu una uma a gbani-gbani raḁa.

- 8 Wishi u tsu taḁa ta u Vuzavaguḁu,
ya'an u zuwaka uma a ni unaṁsingai.

Kuvuka

4

Avasa a kulivi adama a ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vishipa vu Dawuda

- 1 Ushuku mu a ayin a na baci n ya'in medevile,
Kashile ka va!

Makyan ma na mi a kaṁsuma ka atakaci,
vu okpo kaḁaṅki ka va.

Ya'anika mu kasingai, vu pana avasa a va.

- 2 Aḁa uma a nampa, wannai ḁai i ku kaṁukpa
kuḁaṅaṁ kula ku va?

Ali n wannai ḁai i ku kaṁukpa ku ciga ili
gbani,

n kutono ki ili ya a'uwa?

Kuvuka

³ I yeve a na Vuzavaguḡḡ ḡa,
u zagbakai kaci kani aza a usubi,
Vuzavaguḡḡ wi ta a kupana ka mu ayin a na
baci n dekei ni.

⁴ I ya'an baci wupa, kata i kaṣukpa u zuwa ḡa i
ya'an unushi ba.
i sheshe mayin aḡḡ a ḡa,
a makyan ma na baci i vaki a iva'amkpatsu i
ḡa.

Kuvuka

⁵ Nekei Vuzavaguḡḡ alyuka a na o yotsoi,
kata i zuwa aḡḡ a ḡa wa a ni.

⁶ Uma n aḡundai i ta lo a kudansa,
<<Ishi baci a ku zuwaka tsu unaṣingai?>>
Vuzavaguḡḡ, indana tsu n asuvayali a nu.

⁷ Mazanga ma na vu nekei mu mi ta n aḡundai,
ali ma la'i aza a na i n ilikulya n makyan n
aḡundai.

⁸ Mi ta a kuvaku, n lata m matana,
aḡama a na avu ḡa koci Vuzavaguḡḡ vi e ku
ere mu.

5

Avasa a kulansa ubaṅki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazuḡi ma
kulika igbala.

¹ Vuzavaguḡḡ, zuwa atsuvu vu pana kadanshi ka
va,

Kata vu lana kusheshe ku kaḡḡ ka va.

² Mogono ma va n Kaṣhile ka va,
pana maṣhi ma va ma kulansa ubaṅki,

- adama a na wa_a_nu u da mi a kuya'an avasa.
- ³ Mi ta_a kuya'an avasa wa_a_nu Vuzavaguđu,
m kpasani vi ta_a kupana avasa a va,
n kannu vi ta_a kupana ufolu u va,
kata n vana wu ushuki.
- ⁴ Adama a na avu Kashile,
vu tsu pana uyo'o u ka gbani-gbani ba,
vu tsu kasukpa_uma a gbani-gbani a_tawa_wa_a_nu ba.
- ⁵ Aza aradi a kushamgba e kelime ka_nu ba,
vu tsu iwan ta_aza a kuya'an kagbanigbani.
- ⁶ Vu tsu una ta_aza a'uwa dem,
vu tsu ene ta_unata wa aza a munuka,
n aza o modoruko.
- ⁷ Ama mpa, adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba,
mi ta_a ku'uwa a kpa'a ku nu.
n uwa A_lisa_a gbayin a cida_a_nu n cikpa wu,
n kudangu e kelime ka_nu.
- ⁸ Vuzavaguđu, tono nu mpa a uye wu usubi u nu,
adama a na irala i va i yimkpa ta,
yotsongu mu uye u nu e keteshe ciya_n tono.
- ⁹ I n kamayun a una_u le ba,
adu e le i ta_tukpa n ukuna u munuka,
ogboroli e le asaun a da,
elentsu e le kpamu kadanshi ka a'uwa ka'a
koci.
- ¹⁰ Kashile, kece le aza a unushi,
ya'an kagbanigbani ke le ko bono a kaci ke le.
Loko le kelime ka_nu, adama a unushi wa_a
abundai u le,
adama a na a ya'anika wu ta_ugbamukaci.
- ¹¹ Ya'an aza a na e shedeki wa_a_nu, a ya'an
mazanga.

ya'an a k̄an̄a kuya'an ishipa adama a
 maz̄anga.
 Vu inda le n k̄aci k̄a nu,
 adama aza a na a cigai kula ku nu dem
 a ya'an maz̄anga adama a nu.
 12 Mayun, Vuzavagudu vu zuwaka ta aza a usubi
 unaṣingai,
 kasingai k̄a nu ka'a ka kanzai le tsu maraga.

6

Avasa a kul̄ansa ub̄anki a makyan ma atakaci
 Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 A ya'an vu da n a'in a umolu. A ya'an vu da n
 kaḷakatsu ka Shimenitu. Vishipa vu Dawuda.
 1 Vuzavagudu kaṭa vu barangu mu a katsuma ka
 wupa u nu ba,
 kaṭa vu gbara mu a katsuma ka wupa wu
 usuḍukpi u nu ba.
 2 Pana asuvayali a va adama a na mo o'wo ta kau,
 neke mu utsura adama a na mo okpo ta luḃa.
 3 Vuzavagudu, kaḍu ka va ko vodotso ta kau,
 ali wannai dai n kukaṇa kuvana wu?
 4 Taṛwa, Vuzavagudu vu isa mu,
 isa mu adama ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
 5 A katsuma ka akpisa yayi u kuciba n avu?
 Ko vuza u kucikpa wu a kasaun ba.
 6 Mo o'wo ta kau adama unamgbi u katsuma,
 Kayin dem iva'amkpatsu i va i tsu tana ta
 adama a maṣhi,
 ubuta u ku gbasatangu kaci ka va u tanai
 adama a kujilya.
 7 Ashi a va a shitasa ta adama a maṣhi ma
 aḃundai,

- ali a_{shi} a_{va} o doku ene uye ba, adama a irala
i va.
- ⁸ Ka_{sukpa}i mu, a_{da} aza a ka gbani-gbani,
adama a na Vuzavagu_{du} u pana ta ma_{shi} ma
va.
- ⁹ Vuzavagu_{du} u pana ta ufolu u va,
wu isa ta a_{vasa} a_{va}.
- ¹⁰ Irala i va ra_{ka} i ta a kupana wono ali e je'eke
ikyamba.
I ta a kukpatala n kafura, adama o wono wa
a_{bunda}i.

7

Avasa a kulansa afada a usubi.

A ya'an vu da n ka_{la}ka_{tsu} ka Shigiyonotu. Vishipa
vu Dawuda vu na u ya'ankai Vuzavagu_{du} adama
a Kushi vuza vu aza a Bayami.

- ¹ Vuzavagu_{du} Ka_{shile} ka_{va}, wa a nu u da mi a
ku_{lan}sa ubu_{ta} u kushede_{ku},
Wawa mu ka_{ta} vu isa mu ekiye aza a na i a
ku_{lan}sa wuma u va,
- ² Ta baci nannai ba,
i ta a kubanka mu a ubu_{ta} u na babu vuza na
u ku isa mu.
Ta de a ku sazasa mu tsu na kawu u tsu saza
vuma.
- ³ Vuzavagu_{du} Ka_{shile} ka_{va}, da baci n ya'in ili i
ite a ka_{tsuma} ki ili i nampa,
ali a ciya mu n unushi,
- ⁴ ko n ya'ankai ka_{ja}'a ka_{va} ka gbani-gbani,
ko da baci n lya'i utsura u vurala vu va babu
unushi.
- ⁵ Ya'an Irala i va i guva mu ali a ka_{na} mu,
ka_{ta} a dasa mu a idika,

a_kasukpa_mu punu a idika ya ukpa.

Kuvuka

- ⁶ Vuzavagudu, danga_n wupa u nu,
vu ya'an tsurala n wupa wu irala i va.
Danga_vu isa mu, vu ya'an afada a usubi.
- ⁷ Ya'an o bolongu uduniyan raka_wa_a_nu,
vu lya'a tsugono tsu le de gadi.
- ⁸ Vuzavagudu avu da vu ci ya'anka uma afada,
Vuzavagudu ya'anka mu afada tsu usubi u va
adama a na mi n unushi ba,
mi ta_kpamu n mariki.
- ⁹ Avu Kashile ka cida,
avu na vu tsu lana_kusheshe ku vuma n ka_du
ka_ni.
- Vu shamgbatangu ka gbani-gbani ka uma,
kata_vu zuwa uma a_usubi a tsurukpa.
- ¹⁰ Kashile ka'a maraga_ma_va,
u tsu isa ta_aza a na o tsu tonon yi.
- ¹¹ Kashile kaya'inkafada ka_usubi ka'a,
u tsu takacika ta_uma a gbani-gbani makyan
dem.
- ¹² Da baci uma a_kpadai kushika_unushi u le,
Kashile ki ta_e ku temgbe kotokobi ka_ni.
u lapula ta_de utan u ni.
- ¹³ U fobuso ta_de ucanuku u kuvon u ni u tsukono,
Da u gisanki aya'a akina a_ni.
- ¹⁴ Lana_tsu na uma a gbani-gbani e kusheshe adu
e le,
O kufobuso ukuna wa atakaci kpamu a
kuya'an a'uwa.
- ¹⁵ A_gava ta_kpenle ku ugavi,
da a kucikpa a_yikpai punu.
- ¹⁶ O fobusokoi aza o yoku kawuya,

- ama ɗa ko bonoi a kaci ke le.
 o fobusoi vishili, ɗanna vu bonoi a kaci ke le.
 17 N cikpa ta Vuzavaguɗu adama afada e mejege
 a ni,
 mi ta a kuya'an ishipa i kucikpa u Vuzav-
 aguɗu Mala'imili.

8

Tsugbayin tsu Kaɗhile n vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda: a kubana u maɗuɓi a ya'an
 vu ɗa tsu na <<Giti.>>

- 1 Vuzavaguɗu, Vuzavaguɗu tsu,
 e yeve ta tsugbayin tsu nu a ubuta dem
 aduniyan,
 avu na ucikpi u nu u yawai ɗe gaɗi,
 2 Muku nu nrebu a kucikpa wu.
 ucikpi u nu wo okpo ta mashilya a irala i nu,
 adama a na a shamgbatangu irala i nu,
 n aza a na i a kuciga kutsupa.
 3 Ana mi indai gaɗi,
 ulinga we ekiye a nu,
 wotoi n azangata,
 a na vu zuwai a ubuta wi idaɗshi i le.
 4 Da n danai, yayi vuma ali vi a kusa'a yi?
 Yayi vuma vu lima ali vi a kulaɗa yi?
 5 N nannai dem, avu ɗa baci ba,
 babu ili i na i la'i vuma,
 ali vu nekei ni tsugbayin n ucikpi.
 6 Vu zuwai ni u lya'a tsugono ci ili i na vu ya'in
 dem,

- Vu zuwai ili raka yi okpoi ekiye a vuma,
⁷ nu nlala n anaka,
 nu nnama n kakamba feu,
⁸ nu nnu n adan,
 ni ili i wuma i mini raka.
⁹ Vuzavagudu, Vuzavagudu tsu,
 e yeve ta tsugbayin tsu nu a ubuta dem
 aduniyan.

9

Ucikpi u Kashile adama afada a mayun.

- Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an
 vu da tsu kalakatsu ka <<Ukpa u maku ma va.>>
¹ Vuzavagudu, mi ta a kucikpa wu n ka du ka va
 raka,
 mi ta a kudansa ili i mereve i na vu yain.
² Mala'imili dem, mi ta a kuya'an mazanga adama
 a nu.
 Mi ta a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.
³ Irala i va i bono ta n kacapa ana ene nu,
 a yikpai da a kuwai.
⁴ Avu na vi kaya'inkafada ka usubi,
 vu dasangi a kakuba ko tsugono ka nu.
 vu ya'in afada a na a ya'in mu derere.
⁵ Vu barangi uduniyan.
 da vu unai uma a gbani-gbani,
 vu urai ula e le ko wannai.
⁶ Unai irala i tsu ko wannai,
 vu mutsukpai likuci-likuci i le,
 a cinukpai n ula e le gbende-gbende.
⁷ Ama Vuzavagudu mogono ma'a ko wannai,

- u zuwa tạ kakuba ko tsugono ci ni adama afada.
- ⁸ Wi tạ a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
a kukidaka uduniyan afada derere.
- ⁹ Vuzavagudụ da ubutạ u kushedeku wa aza a na
a takacikai,
ubutạ u kushedeku u da a makyan ma
atakaci.
- ¹⁰ Vuzavagudu, aza a na e yevei nu,
i tạ a kuzuwa ạdu e le wạ a nu,
vu tsu varuku vuza na u tạwai wạ a nu ba.
- ¹¹ Cikapai Vuzavagudu,
vuza na wi o tsugono tsu Sihiyona,
danai uduniyan ili i na u yain.
- ¹² Kashile ki tạ a kuciba n aza a na i atakaci,
u tsu cinukpa m mạshi me le ba,
ama u tsu takacika tạ aza a na i o kudoro le.
- ¹³ Vuzavagudu, pana asuvayali a va,
lanạ tsu na irala i vạ yi a kuya'anka mu.
Isa mu a ubutạ wu ukpa, Vuzavagudu,
- ¹⁴ adama a na n cikpa wu,
e kelime ka uma a Sihiyona,
katạ n ya'an mazangạ adama a wishi u nu.
- ¹⁵ Uma a gavạ tạ kpenle, da a yikpai punu,
a dasai ayakuru e le,
da ene e le a cilai punu.
- ¹⁶ Vuzavagudu u zuwa tạ e yeve ni,
a ubutạ u kuya'an ka afada a usubi,
uma a gbani-gbani a kanại kaci ke le n ka na
a ya'in.
- Kuvuka
- ¹⁷ Uma a gbani-gbani i tạ a gidalạ a kubana asaun
e le,

- ta feu nannai uduniyan u na u iwain Kašhile.
- ¹⁸ Makyan dem ɗa a kucinukpa n aza na i a kuciga uba_̄nki ba,
e kupece vuza vu u unambi n kukede apa'a ba, ko wannai.
- ¹⁹ Vuzavaguɗu, ɗa_̄nga!
adama a na ka_̄ta uma a ciya ulya'i wa a nu ba,
ya'an a ya'an_̄ka uma a gbani-gbani afada e kelime ka nu,
- ²⁰ Vuzavaguɗu, zuwa le e je'eke ikyamba adama o wovon.
vu zuwa le e yeve a na e le uma a ɗa koci.
Kuvuka

10

Mashi adama uma a gbani-gbani

- ¹ Vuzavaguɗu yiɗa_̄i i zuwai vu shamgbai da'in?
Yiɗa_̄i i zuwai ɗa vu sokongi ka_̄ci ka nu a makyan ma na ci atakaci?
- ² Uma a gbani-gbani i ta ara_̄ɗi
a kutakacika aza a unambi,
zuwa ka gbani-gbani ka na o fobusoi ko bono a kaci ke le.
- ³ Uma a gbani-gbani ara_̄ɗi n kawuya ka na e sheshei aɗu e le,
aza a ulyopi a tsu shika ta Vuzavaguɗu,
kpamu o tsu goyo yi ta.
- ⁴ Uma a gbani-gbani i ta ugbamukaci,
a tsu ciba n Kašhile ba.
E kusheshe ku le dem, a tsu dana ta,
<<Kašhile kilo ba.>>
- ⁵ Uma a gbani-gbani a ci lya'a ta kelime a ili i na i a kuya'an dem.

- E kuyeve afada a Kāshile ba,
o tsu goyo tā irala i le.
- ⁶ E kusheshe ku le a tsu dana tā,
<<Kawuya kā kuciya tsu ba,
ci tana a kutakacika ba.>>
- ⁷ Unā u le wi tā tukpa n ishikushi, n a'uwa n
mavura,
elentsu e le i tā n ufaḵa u kadanshi ka gbani-
gbani n kavama.
- ⁸ O tsu bopo tā a n likuci n wawa'a,
una aza a babu unushi.
Ashi e le i tā a ubuta wa aza a babu utsura.
- ⁹ A tsu vana tā a ubuta u na o bopoi tsu kawu,
a kuvana aza a babu utsura,
n ayakuru e le a ḁa a tsu kaṇa aza a babu
utsura,
kaṭa a laza n e le.
- ¹⁰ A tsu dasa tā aza a babu utsura e kpete le,
o yotsongu le utsura ali a lya'a le.
- ¹¹ E ci sheshe tā a dana, <<Kabura Kāshile ba,
u pala tā aši a ni wi e kene tsu ba.>>
- ¹² Vuzavaguḁu, tāwā vu wawa mu,
Kāshile, kaṭa vu cinukpa n aza a na i a
kutakacika ba.
- ¹³ Yidai i zuwai ḁa uma a gbani-gbani o ogoyoi
Kāshile?
Ali i e kusheshe n a danai, <<Wi a kutakacika
tsu ba.>>
- ¹⁴ Ama Vuzavaguḁu vi tā e kene,
vi tā kpamu a kulāṇa aza atakaci n aza a
unamgbi u kaṭsuma,
a makyan dem vi tā ufobushi vu baṅka.
Wa a nu u ḁa aza a babu utsura a tsu zuwa aḁu,
avu ḁa vu tsu baṅka mkpa'an.

- 15 Jebe utsura u uma a gbani-gbani,
takacika le adama a unushi u na a ya'in,
ali utaḱa ka gbani-gbani ke le e keteshe.
- 16 Vuzavaguḁu, mogono ma'a ko wannai.
uduniyan u na u tonoi aṁali,
i ta a ku una le a idika ya.
- 17 Vuzavaguḁu, pana maṣhi ma aza a babu utsura,
pana avasa e le, vu neke le utsura u kaḁu.
- 18 Vu pana ta maṣhi ma mkpa'an n aza na i n
utsura ba,
vu ya'anka le afada a usubi,
adama a na kaṱa uma o doku e neke le wovon
ba.

11

Ku zuwa ku kaḁu u Vuzavaguḁu

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda: a kubana u maḱubi.

- 1 Vuzavaguḁu ḁa ubuta u kushedeku u va,
adama a n yidaḱi va ku dana mu:
<<Imkpa tsu manunu a kubana a nsasan,
- 2 Uma a gbani-gbani a lapula ta utan u le,
kpamu a gisangi aya'a e le,
adama a na a tawa uma a mariki punu a
kayimbi.
- 3 Aza a usubi i a kufuḁa kuya'an ili ba,
Da baci ili dem i naṁgbai.>>
- 4 Vuzavaguḁu wi ta A'isa a gbayin a cida a ni,
kakuba ko tsugono ci ni ki ta de gaḁi.
aṣhi a ni a kindana uma a ubuta dem,
a kulana ili i na uma i a kuya'an dem.
- 5 Vuzavaguḁu u tsu kondo ta vuza vu usubi,
n vuza gbani-gbani,

- u tsu iwan ta_ aza a na a cigai kawuya,
⁶ Wi ta_ a kusuku akina n Farinwuta,
 u uma a gbani-gbani,
 wunlai wu usudukpi u da u ko okpo upecu u
 le.
⁷ Adama a na Vuzavaguđu vuza vu usubi da,
 u ciga ta_ ulinga wu usubi,
 uma a usubi i ta_ e kene ashi a_ ni.

12

Avasa a kulansa ubaŋki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an
 vu da tsu kalakatsu ka<<Shiminitu>>

- ¹ Wawa tsu Vuzavaguđu,
 babu aza a mariki a na a buwai tsu Kashile,
 aza a usubi o kotso ta_ a katsuma_ ka aduniyan.
² Yaba dem a kuya'anka toku a'uwa,
 o modoronoi n una_ wa singai.
³ Vuzavaguđu, zuwa elentsu aza o modoruko a
 pada bini,
 vu zuwa una_ wa aza arađi u pada bini.
⁴ Aza a na a tsu dana, <<Ci ta_ a kuciya_ ulya'i n
 elentsu a_ tsu,
 ci ta_ a kudansa ili i na tsu cigai,
 yayi u kusaŋka_ tsu?>>
⁵ Vuzavaguđu u danai,
 <<Mi ta_ a kutawa_ gogo na,
 adama a na i ta_ o kudoro aza a unambi.
 aza a na a takacikai kpamu a_ yura_ adama
 atakaci.
 Mi ta_ e kuneke le idashi i mašana_ i na i a
 kulansa.>>

- 6 Kadanshi ka Vuzavaguḍu ki ta cida,
 kadanshi ka ni ki ta tsa azurufa koci,
 azurufa a na a luwai n akina ali kucindere.
- 7 Vuzavaguḍu ere tsu,
 ere tsu ekiye a uma a gbani-gbani,
 vu ere tsu ko wannai
- 8 Adama a na uma a gbani-gbani i ta lo a kukara'a
 a ubuta dem,
 a kucikpa ili i na yi i gbani-gbani.

13

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- 1 Vuzavaguḍu, ali n wannai dai va kucinukpa nu
 mpa?
 Ali n wannai dai va ku sokongu ku mu aashi a
 nu?
 Ali ko wannai da?
- 2 Ali n wannai dai n kugbama asuvu n atakaci a
 nampa?
 Kanna dem o kuyongo n unamgbi u katsuma.
 Ali wannai dai irala i va i kukana kuciya
 ulya'i?
- 3 Indana mu Vuzavaguḍu Kashile ka va,
 zuwa mu n yongo n wuma,
 kata vu kasukpa mu n kuwa ba.
- 4 Kata vu kasukpa irala i va a dana,
 <<Ci lya'a ta kelime ka ni.>>
 Kata vu kasukpa a ya'an mazanga,
 adama a uyikpi u va ba.
- 5 Ama mpa n neke ta kadu ka va,
 a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.

kaḍu ka va ki ta m mazanga
adama a na vu isa mu ta.

⁶ Mi ta a kuya'an ishipa, u Vuzavaguḍu,
adama a kasingai ka na wi a kuya'anka mu.

14

Kagbanighbani ka uma n tsulau tsu le
(Ishp 53:1-6)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

¹ Alau a tsu dansa ta aḍu e le,
<<Babu Kaṣhile.>>

A namgba ta raka vu le, ulinga u le ili yi unata i
ḍa,

babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.

² Vuzavaguḍu wu indanai uma de gaḍi,
we ene ko aza e kuyeve i ta punu,
vuza a na wi a kulansa u yeve Kaṣhile.

³ Raka vi le a kaṣukpa ta uye,
dem vi le a puwanka ta,
babu vuza na wi a kuya'an ka mariki,
ko vuza te.

⁴ Ko i n kuyeve ba?
Aza a na i kuya'an ka gbani-gbani ka,
i n kuyeve ba?

A tsu takuma ta uma tsu boroji,
kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavaguḍu ba.

⁵ Ama a rikpa ta adama o wovon,
adama a na Kaṣhile ki ta kobolo n uma a
usubi.

⁶ Aḍa uma a gbani-gbani,
i tsu langasa ta ulinga wa aza a unambi,

ama Vuzavagudu da ubuta u kushedeku u le.
 7 Ishi baci a dana wishi wi Isaraila,
 wu uta ta a Sihiyona.
 ayin ana Vuzavagudu u bonokoi uma a ni
 unasingai u le,
 ntsukaya n Yakubu mi ta a kuya'an mazanga.
 aza a Israila a pana u yo'o.

15

Aza a na i a idashi a kusan ku cida ku Kashile
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu,
 yayi u ku uwa a Mavali mo obolo manu?
 Yayi u kudasangu a Sihiyona,
 kusan ku cida?
- 2 Sai vuza na wi a kuya'an kamayu,
 vuza na wi a kuya'an ili yi usubi,
 vuza na kpamu wi a kudansa kamayu
 a kadu kani,
- 3 Vuza na u tsu langsani kula ku vuza yoku ba,
 Vuza na u ci ya'anka aja'ani ka gbani-gbani
 ba,
 ko u ya'an kadanshi ka gbani-gbani
 adama vuza na i a idashi dedevu ba.
- 4 Vuza na u tsu goyo aza a na Kashile ka inwai,
 ama u tsu neke ta tsugbayin wa aza na o
 kutono Vuzavagudu.
 U tsu shatangu ta uzuwakpani u ni,
 ko ninidai baci ka ya'in,
- 5 Vuza na u tsu neke okopu babu kodokpotsu,
 u ci isa kalya'a adama a na wo okpo magan
 ma a'uwa,
 u vuza babu unushi ba.

Vuza na baci u ya'in nannai wi ta a
kushamgba mayin ko wannai.

16

Kuzuwa kaḍu u Vuzavaguḍu

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ere mu Kaṣhile,
adama a na avu ḍa ubuta u kushedeku u va.
- ² Da n danai Vuzavaguḍu,
<<Avu ḍa Vuzavaguḍu vu va,
ili i singai i na mi n i ḍa raka, wa a nu u ḍa yi
utai.>>
- ³ Adama aza a ciḍa a iḍika ya,
ele ḍa i n tsugbayin,
ele ḍa a zuwai mu mazanga.
- ⁴ Aza a na a zagbai o tono amali o yoku,
o tsu ronoko ta kaci ka le atakaci kau.
Mi o kubolongu n e le,
a ubuta u kuya'an ka alyuka ba.
Mi a kucikpa amali e le ba.
- ⁵ Vuzavaguḍu avu ḍa ili i na mi n i ḍa koci,
avu ḍa vu nekei mu ili i na n cigai dem,
wuma u va wi ta ekiye a nu.
- ⁶ Kune'e ku na vu ya'ankai mu,
ki ta n ugain kau,
mayun ku singai ku ḍa.
- ⁷ N cikpa ta Vuzavaguḍu, a na wi o kutono nu
mpa,
n kayin kpamu kaḍu ka va ke ci neke mu ta
kadanshi.
- ⁸ N yeve ta makyan dem Vuzavaguḍu wi ta nu
mpa.
Adama a na wi ta e kukiye ku singai ku va,

mi a kurikpa ba.

⁹ Adama a nannai kaḍu ka va ki ta m mazanga,

wuma u va kpamu wi ta a mazanga,
ikyamba i va feu yi ta a kuyongo babu
koyoku.

¹⁰ Adama a na va ku kasukpa mu,

n yongo a kasaun ba,
ko vu kasukpa vuza vu usubi u shama ba.

¹¹ Vi ta a ku yotsongu mu uye,

uye u na u kubana a ubuta u wuma,
kuyongo ku nu kobolo nu mpa ili i mazanga i da,
idashi e kukiye ku usingai ku nu,
uyo'o u da ko wannai.

17

Maṣhi ma vuza vu babu unushi

Avasa a Dawuda.

¹ Vuzavagudu pana ufolu u va a kulansa ka-
mayun,

pana maṣhi ma va, ma kulansa ubanki.

Zuwa atsuvu vu pana avasa a va,
adama a na mpa vuza va a'uwa da ba.

² Ya'an afada a na va kuya'an o yotsongu mi ta n
usubi,

adama a na vi yeve ta ili i na yi derere.

³ Vu lana baci kaḍu ka va,

da vu tawai wa a va n kayin,

vu kondo mu ba ci,

vi a kuciya ili i gbani-gbani wa a va ba,

n sheshe ta a kaḍu ka va una uva wi a ku
nusaka wu ba.

- ⁴ Tsu na uma o yoku a ci ya'an,
mpa n tono ta kadanshi ka nu,
n tono uye u uma a kavama ba.
- ⁵ Ene a va i ta o kutono uye u nu makyan dem,
n sa'wa kukatsukpa ba.
- ⁶ N ya'an ta avasa wa a nu Kashile,
adama a na avu vu tsu ushuku mu ta,
zuwa atsuvu vu pana avasa a va.
- ⁷ Yotsongu ucigi u mereve u nu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
avu da vu tsu isa aza a na i a kulansa ubuta u
kushedeke,
aza a na i a kulansa ubuta u kushedeke e
kukiye ku usingai ku nu,
a ubuta wi irala i le.
- ⁸ Ere mu tsu maku ma kashi,
sokongu mu a daka ve evelyu a nu,
- ⁹ wa aza a gbani-gbani a na a cigai ku una mu,
n irala i va aza a na i ukara'i nu mpa.
- ¹⁰ I na asuvayali adu e le ba,
una u le sai kadanshi ka aradi.
- ¹¹ Gogo na i ta ukara'i nu mpa a ubuta u na n
vadalukpai dem,
a kulansa kabanga adama a na o polo mu a
idika.
- ¹² Ana ikawu a kulansa mu adama a na a sazasa,
a na ikawu yi utsura,
a kuvana a ubuta u na i ubopi.
- ¹³ Tawa, Vuzavagu du vu ya'an kuvon n irala i va,
vu lya'a le,
vu isa mu n kotokobi ka nu wa aza a gbani-
gbani.

- 14 Vuzavagudu, isa mu n kukiye ku nu a icu'u
i uma a nanlo,
isa mu a ubuta u uma aduniyan a nampa,
a na i n ili i na a cigai dem,
takacika le n ili i na vu zuwakai le,
ya muku n le feu n takacika,
ali a kubana a n tsukaya n le.
- 15 Mi ta e kene wu, adama a na mpa vuza vu usubi
da,
da baci n jimgbai dem n ci ya'an ta mazanga
adama a na vi ta kobolo nu mpa.

18

Vishipa vu ulya'i vu Dawuda

(2 Sam 22:1-51)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

- 1 N ciga wu ta Vuzavagudu,
avu da utsura u va.
- 2 Vuzavagudu, avu da katali ke kushedeke ka va,
mashilya ma va n kishi ka va,
Kashile ka'a katali ke kushedeke ka va, wa a
ni u da n tsu shedeke.
maraga ma va n kishi ka va,
ubuta u kushedeke u va kpamu.
- 3 N tsu deke ta Vuzavagudu,
ayi na u yotsoi kucikpa,
kpamu u tsu wawa mu ta ekiye a irala i va.
- 4 Ukpa u shiya mu ta kpankpa'an n awin a ni,
ka gbani-gbani ka aya ta ali ka la'i utsura u
va.
- 5 Kasaun ka shiya mu ta n awin a ni,
ukpa u zuwaka mu ta maza.

- 6 A katsuma ka atakaci a va, n deke ta Vuzav-
agudu,
N deke ta Kashile ka va adama a kulansa
ubanki,
A'isa a gbayin a ni u panai kalakatsu ka va,
mashi ma va ma uwa ta atsuvu a ni.
- 7 Aduniyan eje'i ali a gbadai,
da ami'in a nsasan eje'i da a gbadai,
adama a wupa u Kashile.
- 8 Kanga ka kanai ku uta a vununu vi ni,
melentsu ma akina n agaruwashi a ku uta
una u ni,
- 9 U bayuwai gadi, da u cipai a idika,
eleshu a lima kau a daka vu ene a ni.
- 10 U kumbai gadi ve evelyu i Corobi u imkpai,
a kucipa n iladi.
- 11 U zuwai kayimbi ko okpoi kapalatsu ka ni,
u shedefi eleshu a lima.
- 12 Da uladi wu utai eleshu a ni,
da mini ma atali n melentsu ma akina,
utai e kelime ka ni.
- 13 Vuzavagudu u lapai de karpanga gadi,
da a panai kalakatsu ka Mala'imili.
- 14 U tawai aya'a a ni, u wacuwai irala ni,
n uladi u ni u da u lokoi le.
- 15 A palukpai kumi'i ku mala e keteshe,
kumi'i ka aduniyan ku utai e keteshe,
ana vu barangi irala i va, Vuzavagudu,
ana kpamu vu barangi le n wupa.
- 16 Vuzavagudu u barukpai kukiye ku ni de gadi u
dikai mu,
wu utukai mu a mini mu ugavi.
- 17 Wu isa mu ekiye a irala i va yi utsura,
n wa aza a na o kovoi mu,

- adama a na a la'a ta utsura u va.
18 A kanna ka atakaci a va, da a tawai a shilikai
nu mpa,
ama da vuzavaguđu u wawai mu.
19 Wu utukai mu a katsuma ka atakaci,
da wi isai mu adama a na wi ta a kupana
uyo'o u va.
20 Vuzavaguđu u tsu tsupa mu ta, adama a na mpa
vuza vu usubi da,
da u zuwakai mu unaṣingai adama a usubi u
va.
21 N tono ta uye u Vuzavaguđu, n kaṣukpa
Vuzaguđu Kaṣhile ka va, adama a kuya'an
ka gbani-gbani ba.
22 N tono ta wila u ni raka,
n kpaḍa kutono ili i na u dansai ba.
23 Da mo okpoi vuza vu babu unushi a ubuta ni.
Da kpamu me erei kaci ka va a ubuta u
kuya'an unushi.
24 Adama a nannai da Vuzavaguđu u nekei mu
katsupu adama a usubi u va,
adama a na u yeve ta mi na unushi a ni ba.
25 Vuzavaguđu avu vuza vu uneki u kaḍu da, wa
aza a na e nekei u aḍu,
vuza vu mariki da kpamu wa aza a mariki.
26 Wa aza aḍu a ciḍa, vu tsu yotsongu le ta vi ta
ciḍa,
ama vi ta a tsurala n aza a ka gbani-gbani.
27 Vu tsu isa ta aza a na o goyoi kaci ka le,
ama vu tsu goyo ta aza aṣaḍi.
28 Vuzavaguđu, avu da vu tsu neke mu kutashi,
avu da vu lokoi kayimbi ka va.
29 N utsura u nu, mi ta a ku una katsura ko osoji,

- n utsura u Kāshile ka va mi ta a kupasa
mashilya dem.
- 30 Uye u Kāshile wi ta derere,
uzuwakpani u Vuzavaguđu mayun da.
ayi maraga ma'a wa aza a na e shedeki wa a
ni.
- 31 Vuzavaguđu koci, ayi da Kāshile,
Kāshile ka'a koci ubuta u kushedeku u tsu.
- 32 Ayi da Kāshile ka na ke ci neke mu utsura u
kađu,
u tsu ere mu ta a uye wu nwalu n va.
- 33 U tsu zuwa mu ta n wala n iladi ko mataḍa,
tsu mesheun e kere mu a gadi vu nsasan.
- 34 U tsu gbara mu adama o kuvon,
ciya n fuda kuya'an ulinga n utan u viyum vi
shili.
- 35 Vuzavaguđu vu ere mu ta, da vu isai mu,
mo okpoi vuzagbayin, adama a na vu lana
mu ta,
utsura u nu kpamu we erei mu,
- 36 Vu zuwa mu ta a ubuta u na wi n mataḍa ba,
n sa'wa kuyikpa ba.
- 37 N guvai irala i va ali n remei le,
mi a kushamgba ba sai mu una le raka.
- 38 Da n lapai le ali a idika, a fuda a danga ba,
a yikpai a daka vu ene a va.
- 39 Avu da vu nekei mu utsura u kuya'an kuvon,
vu zuwai irala i va a daka vu va.
- 40 Vu zuwai irala i va a kpatalai a sumai,
da mu unai aza a na i a tsurala nu mpa.
- 41 A shikai, ama babu vuza na wa ku isa le,
e dekei Vuzavaguđu, ama da u kpaḍai ku
ushuku le.
- 42 Da n lapai le luba luba ali okpoi tsu kubuta,

- n dasai le tsu kolyo'o ku uye.
- ⁴³ Vu isai mu a ubuta wa aza a ugbamiwasuvu,
 vu zuwai mu mo okpo vuza vu kelime vu
 uduniyan,
 uma a na n sa'wai kuyeve ba,
 okpoi aza a ulinga a va.
- ⁴⁴ Da baci a panai ukuna u va,
 o tsu tono mu ta.
 Omoci a kutawa n e nekei mu tsugbayin,
- ⁴⁵ a nambai utsura u kadu,
 n kuje'e ki ikyamba da a utai a ubuta u na e
 shedeki.
- ⁴⁶ Vuzavagudu wi ta n wuma, unasingai u katali
 ke kushedeku ka va,
 ucikpi a kubana a Kashile kishi ka va.
- ⁴⁷ Ayi da Kashile ka na ka kutsupaka mu,
 ayi da u zuwai uduniya wo okpoi daka vu va,
⁴⁸ u tsu isa mu ta e kiye a irala i va,
 u tsu neke mu ta tsugbayin a ubuta wi irala i va,
 u tsu isa mu ta ekiye a uma a kavama.
- ⁴⁹ Adama a nannai, Vuzavagudu,
 mi ta a kucikpa wu a katsuma ku uduniyan,
 mi ta a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.
- ⁵⁰ Makyan dem Kashile ke ci neke ta mogono ma
 na u zagbai ulya'i,
 u tsu yotsongu ta ucigi u na u tsu saba'a ba u
 mazagbi ma ni,
 u Dawuda nu ntsukaya n ni ko wannai.

19

Ulinga u Kashile n afada a ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Lana bi'i tsu na gaḍi aḍangashile i a kusala
tsugbayin tsu Kaḥile,
lana bi'i kpamu tsu na eleshu i o kuyotsongu
ulinga u na u ya'in e keteshe.
- ² Kanna dem ka tsu dana ta kanna ke ire tsug-
bayin ci ni,
kayin dem ko tsu tonuko ta kayin ke ire
kuyeve ku ni.
- ³ Babu kalakatsu ko kadanshi ka na a dansai,
babu kalakatsu ka na a panai.
- ⁴ Ama akaka e le a kara'a ta aduniyan dem,
kadanshi ke le ka kara'a ta a ubuta dem
aduniyan.
- Kaḥile ka ya'anka ta kanna kpa'a de gaḍi,
⁵ Kuta ku kanna ki ta tsu vali vu savu a ku uta
a kunu ku ni,
n mazanga tsu vuza vu na u ciyai ulya'i a
ugulani u malamanai.
- ⁶ U tsu uta ta a uteku wa aḍangashile,
kata u kara'a a kubana a kapashi ka nan de,
ko ili i kushedeke adama a usudukpi u ni ba.
- ⁷ Wila u Vuzavaguḍu wi ta derere,
u tsu bonoko ta wuma u savu.
Kadanshi ka Vuzavaguḍu ili i kutono i da,
ke tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve
ba.
- ⁸ Wila u Vuzavaguḍu wi ta mejege,
u tsu tuka ta m mazanga a kaḍu.
Kadanshi ka Vuzavaguḍu,
ki n kadama ke kuyeve ba,
ka tsu zuwa ta kaḍu kuyeve.

- 9 Wovon u Vuzavagudu u tsu zuwa ta_kaḍu ko yongo cida ko wannai.
 Wila u Vuzavagudu mayun da,
 makyan dem wi ta_ mejege.
- 10 U la'a ta_azanariya uga'in,
 ali a la'i azanariya a na a_luwai koci,
 a la'a ta_ishigi uyo'o,
 ali a la'i ishigi i na a pishai.
- 11 We e le u da kagbashi ka_nu ka_tsu ciya odoki,
 kutono ku wila_ki ta_n katsupu ka_abundai.
- 12 Yayi u kuyeve unushi u ni?
 Cinukpaka mu unushi u na n yevei n e le ba.
- 13 Ere mu kaṭa_n ya'an unushi wu ucigi u kaḍu ba,
 kaṭa_vu kaṣukpa_lya'aka mu tsugono ba.
 Ta m ko okpo vuza vu babu unushi nannai,
 kaṭa_n la'aka n kuya'an ka gbani-gbani.
- 14 Ya'an kadanshi ka_va_n kusheshe ku va,
 ko okpo ili i ku isa wa_a_nu,
 Vuzavagudu, ubuta_u kushede ku u va_n
 kaṣhibi ka_va.

20

Avasa a_kulansa_ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 Ya'an Vuzavagudu wu ushuku wu a ayin atakaci,
 ya'an kula ku Kaṣhile ka Yakubu ke ere wu,
- 2 Ya'an u su'uku n ubaṅki de a_ubuta_u cida u ni,
 kaṭa_u zuwaka wu kukiye a Sihiyona.
- 3 Ya'an u ciba n alyuka a_nu ra_ka,
 kaṭa_kpamu u pana uyo'o u kune'e ku ku-
 songu ku nu.

Kuvuka

⁴ Ya'an u neke wu ili i na kaḍu ka_nu ka cigai dem,
kaṭa_u zuwa vu lya'a kelime n ili i na vu
sheshei kuya'an dem.

⁵ A_tsu ci ta_a kuya'an yoroli i maṙaṙa adama a
ulya'i u kelime u nu,
ci ya'an kaḍiva adama a ulya'i u kelime u nu,
n kucikpa ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka_tsu.
Kaṣhile ka isa ta_ufolu u nu.

⁶ Gogo na n yeve ta_u Vuzavaguḍu u tsu ere ta_
mogono ma na u zagbai,
u tsu ushuki yi ta_ḍe gaḍi a_ubuta_u ciḍa u ni,
n utsura u gbayin u ni u ḍa u tsu zuwa yi u
lya'a kelime.

⁷ Aza o yoku a tsu zuwa ta_aḍu e le wu ekeke
odoku e le.
aza o yoku wu odoku e le
Ama a_tsu tsu zuwa ta_aḍu a_tsu u Vuzavaguḍu
Kaṣhile ka_tsu.

⁸ Icu'u i uma a nanlo i ta_a kutaḍṭsa_a yikpa,
ama a_tsu ci ta_a kuḍaṙa ci shamgba n
utsura.

⁹ Vuzavaguḍu baṙka mogono adama a na u ciya
ulya'i,
ya'an vu panaka tsu a makyan ma na ci ḍekei.

21

Ucikpi adama a ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguḍu, adama a utsura u nu,
mogono ma ya'an ta_a maṙaṙa,

- wi ta a mazanga n abundai adama a na vu
neke yi ta ulya'i.
- ² Vu neke yi ta ili i na kaḍu ka ni ka cigai,
vu kpaḍa ku ushuku yi ufolu u ni ba.
- Kuvuka
- ³ Vu tukai ni n ili i singai n abundai,
ḍa vu zuwakai ni oroliko azanariya a kaci ka
ni.
- ⁴ U folono wu ta wuma,
ḍa vu nekei ni wuma, n wuma wu ugadi.
- ⁵ Adama a ubanki u nu, u ciya ta ucikpi u gbayin
ucikpi n tsugbayin tsu na vu nekei ni.
- ⁶ Vu zuwai ni wo okpoi vuza unaṣingai ko wan-
nai,
kuyongo ku nu n ayi u tsu zuwa yi ta
mazanga.
- ⁷ Adama a na mogono ma, ma zuwa ta kaḍu wa a
ni,
Vuzavaguḍu Mala'imili.
- Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wi ta o ko okpo mogono ko wannai.
- ⁸ Kukiye ku nu ki ta e kureme irala i nu raḱa,
kukiye ku usingai ku nu ki ta e kureme aza a
na a iwain nu.
- ⁹ Vi ta a kulya'a le tsu melentsu ma akina,
ayin a na baci vu yotsongi kaḱi ka nu, Vuzav-
aguḍu.
- vi ta a ku una le a kaṭsuma ka wupa u nu,
akina i ta o kusongu le raḱa.
- ¹⁰ Mogono mi ta a ku una ntsukaya n le aduniyan
raḱa,
n muku n le a kaṭsuma ku uduniyan.
- ¹¹ Ko ishi baci e sheshe kuya'anaka wu ka gbani-
gbani,

ko o fobusoi kuya'anka wu kawuya,
i a kuciya ulya'i ba.

¹² Adama a na vi ta a kuzuwa le a kpatala a suma,
a makyan ma na baci vu taɗuki aya'a a nu.

¹³ Ya'an a cikpa wu adama a utsura u nu, Vuzav-
agudu.

Ci ta a kuya'an ishipa tsu cikpa utsura u nu.

22

Mashi ma unambukatsuma n ishipa i kucikpa
Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

¹ Kašhile ka va, Kašhile ka va, yidaɪ i zuwai da vu
kašukpai mu?

N shika ta kau adama a kulansa ubanki, ama
ali n gogo na vu tawa ba.

² Kašhile ka va n deke wu ta n kannu,
vu ushuku mu ba,
n deke wu ta n kayin, n nannai dem asuvu a
va i a idašhi ba.

³ Ama n nannai dem avu vuza ciɗa da,
vuza na aza a Isaraila i a kucikpa.

⁴ Ikaya i tsu a zuwa ta aɗu ele wa a nu,
a zuwa ta aɗu e le wa a nu, da tana vu wawai
le.

⁵ A banka ta n mashi me le wa a nu, da vu wawai
le,
wa a nu u da a zuwai aɗu e le, tana vu neke
le wono ba.

⁶ Ama mpa vuma da ba, mpa kazun ka'a koci,
mu okpoi ili yi izoshi n ili i makaɗu u yaba
dem.

- 7 Vuza na baci wu enei mu dem,
kata u bonoko mu ili yi izoshi.
o tsu goyo mu tan a gbadai aci e le,
- 8 a dana,<<Vu zuwa takadu kanu u Vuzavagudu
baya?
Ya'an wi isa wu,
ya'an Vuzavagudu u wawa wu,
wi baci a kupana uyo'o u nu.>>
- 9 N nannai dem avu da vu utukai mu a katsuma
ka anaku a va,
avu da vu zuwai n yongoi n matana ali mpa
a ku apa mani.
- 10 Ili i na i dikai a kanna ka na a matsai mu,
da mi a kuzuwa kadu ka va wa a nu,
avu da Kashile ka va,
ali a kanna ka na anaku a va a matsai mu.
- 11 Kata vu ya'an da'angi nu mpa ba,
adama a na atakaci i tadevu,
kpamu ko kabaŋki ki lo ba.
- 12 Irala i va i kara'a mu ta tsu obomburon,
a na obomburon a utsura a idika i Bashan.
- 13 Apukai una u le a na i kawu,
ci i kawu i na yi a yura a kulansa mu,
adama a na a karasa mu.
- 14 Utsura u va u kotsoi,
mo okpoi tsu mini ma na ma vamai a idika,
etele a va dem a shirikpa ta,
kadu ka va ke derikpei a na abashi ishigi
- 15 Gboroli vu va vu dekepe ta tsu kubuta,
kelentsu ka va ka padai punu a kalakpani ka
va.
Vu kasukpa mu ukpa a idika.
- 16 Katsura ki irala i va ka kara'i mu,
tsu kobolo ke nshe'e,

- da e wejelei ekiye a va n ene a va.
- 17 Ali etele dem okpoi e keteshe.
Irala i va i goyo mu ta, da a zuwakai mu a shi.
- 18 Da a ya'in kazagba n akashi a va,
da e pecekei ka ci ke le akashi a va.
- 19 Vuzavagudu, ka ta vu shamgba da'in nu mpa ba
ta wa gogo'o vi isa mu, avu kawawi ka va.
- 20 Wawa a ubuta u kotokobi,
isa a ubuta wu nshe'e n nampa.
- 21 Isa mu ekiye a irala i va,
isa mu adama a na i ta a kusuwan mu n
avana e le tsu njuma.
- 22 Mi ta a kudana uma a va ili i na vu ya'in,
mi ta a kucikpa wu a katsuma ko kobolo ka
uma.
- 23 Cikpai ni, ada na yi a kupana wovon u Vuzav-
agudu,
nekei ni tsugbayin ada kumaci ku Yakubu,
cikpai ni, ada aza a Isaraila raka.
- 24 Adama a na u goyo aza a unambi wu utsura ba,
ko u kpa da kulana le ba.
U zuwaka le kucina ba,
ama u tsu ushuku le ta da baci e dekei ni.
- 25 Mi ta a ku cikpa wu e kelime ko kobolo ka uma
adama ili i na vu ya'in.
E kelime ka aza na i o kutono wu raka,
Ka ta n shatangu uzuwakpani u na n ya'in.
- 26 Aza a unambi i ta a kulya'a ali a cuwa.
Aza a na i a kulansa Vuzavagudu i ta a
kucikpa yi,
adu e le i ta a okpo m mazanga,
ko wannai.
- 27 Aduniyan i ta a kuciba,

i tā o kubono a ubuta u Vuzavagudu,
kumaci ku uma raka i tā a kucikpa yi.

²⁸ adama a na tsugono tsu Vuzavagudu tsu da,

Wi tā o tsugono tsu uma raka.

²⁹ Aza a uciyi raka i tā a ku kudanki,

n aza a na i o kubono kubuta ki idika,
n aza a na a kufuda kubana wuma u le ba,
i tā a ku kudangu kelime kani.

³⁰ kumaci ku na ka kutawa ki tā a kucikpa yi.

Ntsukaya n na mi a kutawa i tā a kupana
arabali a Vuzavagudu.

³¹ ele feu tā a kusala ukuna u Vuzavagudu,

wa aza a na kata a matsai ba
i tā a kudana le,
Vuzavagudu da u wawai uma a ni.

23

Vuzavagudu da magubi ma va,

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu magubi ma va ma'a,
mi a ku namba ili ba.

² U tsu zuwa mu tā n yongo a ubuta u na wi n
ijanu i taku,

u tsu tono tā nu mpa a ubon wu nyeneke n
na mi e ku yene sawu.

³ U tsu doku mu tā utsura.

U tsu tono tā nu mpa a uye wu usubi,
adama a na a cikpa kula ku ni.

⁴ Ko da baci n tonoi n kpenle ku kayimbi ku ukpa,
mi a kupana wovon ba,

adama a na vi tā kobolo nu mpa,
kalangu ka nwalu ka nu,
n kalangu ka kaguba ka nu,

i ta a kulana mu,
 i ta e ku ere wuma u va.
⁵ Vu fobuso ko mu ta kaḍiva,
 e kelime ki irala i va,
 vu erengu mu ta n mani'in me kerengu,
 meyelyu ma va ma shanai ali ma barakpai.
⁶ Mayun, kasingai ka nu n ucigi u nu,
 wi ta o kuyongo nu mpa a ayin a wuma u va
 dem,
 kata n daṣangu a kpa'a ku Vuzavaguḍu ko
 wannai.

24

Mogono ma gbayin

Vishipa vu Dawuda.

¹ Idika i Vuzavaguḍu i ḍa,
 n ili na yi punu dem,
 aduniyan a ni a ḍa,
 n aza a na i punu idaṣhi dem.
² Adama a na u ma'a ta a ḍa a gaḍi vu mala,
 u varai kumi'i ku ni a gaḍi vu mini.
³ Yayi u yawai u kumba kusan ku Vuzavaguḍu?
 Yayi u yawai u uwa a Maṣali mo obolo ma ni?
⁴ Sai vuza na ulinga we ekiye a ni u ciḍa u ḍa,
 kpamu kaḍu ka ni ki ta ciḍa,
 n vuza na u tsu tonon oboci ba,
 ko u ya'an akucina a uwa ba.
⁵ Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwaka yi unasingai.
 Kaṣhile kawawi ka ni ki ta a ku isa yi.
⁶ Icu'u i uma a nanlo a ḍa,
 a tsu laṣa e yeve Kaṣhile,

aza a na a tsu bana e kelime ka Kashile ka Yakubu.

Kuvuka

⁷ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,
Adama a na mogono ma gbayin mi ta a
ku'uwa punu.

⁸ Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
Ayi da Vuzavaguđu, vuza vu utsura m
Mala'imili,
Vuzavaguđu da kalya'i ko kuvon.

⁹ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,
Adama a na mogono ma gbayin mi ta a
ku'uwa,

¹⁰ Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
Ayi da Vuzavaguđu, vuza vu utsura
Mala'imili,
ayi da mogono ma gbayin ma.

Kuvuka

25

Avasa a kulansa ucunukpi wu unushi

n we eri

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguđu, n neke ta wuma u wa nu.

² Kashile ka va, wa a nu u da n zuwai kađu ka va,
kata vu kasukpa mu m pana wono ba,
kata vu kasukpa irala i va i ya'anika mu kindi
ku kugoyi ba.

³ Aza a na a zuwai ađu e le wa a nu,
i kupana wono ba,
ama ya'an aza a unambi wu usubi a pana wono.

- ⁴ Vuzavaguḍu vu yotsongu mu uye u nu,
vu pi'isaka mu ukuna u nu.
- ⁵ Tono nu mpa tsu na n kuya'an kamayun,
kata vu pi'isaka mu,
adama a na avu ḍa Kaṣhile kishi ka va,
makyān dem n tsu zuwa ta kaḍu wa a nu.
- ⁶ Vuzavaguḍu, ciba n kasingai ka nu,
n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
u na vu yotsongi ali n ayin a cau ḍe.
- ⁷ Cinukpa n unushi wu ucigi u kaḍu u va,
n unushi u na n ya'in a ayin a na mi ishi
kolobo,
adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba n kasingai
ka nu,
vu ciba nu mpa Vuzavaguḍu.
- ⁸ Vuzavaguḍu vuza vu usubi ḍa, n kasingai
kpamu,
u tsu yotsongu ta aza a unushi uye u na o
kutono.
- ⁹ U tsu tono ta n aza na o ogoyoi kaḍi ke le, a ukuna
u mejege,
wi ta a kupi'isaka le tsu na o kutono yi,
- ¹⁰ Uye u Vuzavaguḍu raḱa,
ucigi u ḍa u na u tsu saba'a ba n usubi,
wa aza a na i o kutono uzuwakpani u ni n
wila u ni.
- ¹¹ Vuzavaguḍu, shatangu uzuwakpani u nu,
vu cinukpaka mu unushi u va,
adama a na wi ta n aḅundai.
- ¹² Aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguḍu,
wi ta o kuyotsongu le uye u na o kutono.
- ¹³ I ta a kulya'a kelime makyān dem,

- ntsukaya n e le mi ta a kulya'a ukani wi idika ya.
- 14 Vuzavagudu wu ushuku ta n aza na i a kupana wovon u ni,
u tsu zuwa le ta e yeve uzuwakpani u ni.
- 15 Makyan dem ashi a va i ta a ubuta u Vuzavagudu a kulansa ubanki,
adama a na ayi da koci u ku ere mu a ubuta u gbani-gbani.
- 16 Vadalukpa ubon u va Vuzavagudu,
vu ya'anka mu kasingai,
adama a na mi n vuza ba,
kpamu ko utsura.
- 17 Unambukaɓɓuma u kaɗu ka va o doku ta abundai,
wawa mu a kaɓɓuma ka atakaci a va.
- 18 Zuwaka n unambukaɓɓuma u va,
vu ene atakaci a va,
kata vu cinukpaka mu unushi u va.
- 19 Lana kabundai ka irala i va,
lana tsu na o kovoi mu.
- 20 Ere mu kata vu wawa mu,
kata vu kasukpa m pana wono ba,
adama a na wa a nu u da n tawai kushedeku.
- 21 Ya'an kasingai n kamayun ke ere mu,
adama a na n zuwa ta kaɗu ka va wa a nu.
- 22 Kashile, shiba aza a Isaraila,
a kaɓɓuma ka atakaci e le.

26

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu, yotsongu a na mpa mi n unushi ba,
adama a na n ya'an ta ili na yi derere,

- n neke ta Vuzavaguđu kađu ka va,
ko munlai.
- ² Vuzavaguđu, kondo mu,
vu kondo kusheshe ku kađu ka va,
- ³ Adama a na n yeve ta ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba,
wi ta o kutono nu mpa,
kamayun ka nu ka'a mi o kutono ayin tutu.
- ⁴ N ci yongo n uma a kavama ba,
kabura mu n aza a kapalakashi ba,
- ⁵ N kovo ta kobolo ka uma a gbani-gbani,
n tsu yongo n uma a gbani-gbani ba,
- ⁶ Vuzavaguđu, n sa'a ta ekiye a va,
adama a na n yotsongu mi n unushi ba,
n kucikpa ku da n tsu dasa n kara'a katalika-
lyuka ka nu.
- ⁷ Mi ta a kucanana ishipa i kucikpa n kalakatsu
kau,
nu n dansai ili mereve i na vu ya'in raka.
- ⁸ Vuzavaguđu, n ciga ta kpa'a ku na vi a idashi,
ubuta u na tsugbayin tsu nu ci a idashi.
- ⁹ Kata vu una mu kobolo n aza a unushi ba,
ko vu una mu kobolo n aza a munuka ba,
- ¹⁰ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani a makyan
dem,
i ta ufobushi adama a na isa kalya'a.
- ¹¹ Ama mpa, mi ta a kuya'an ili i na yi mejege,
pana asuvayali a va vu shiba mu.
- ¹² N la'aka ta a ubuta ka gbani-gbani dem,
a katsuma ko kobolo ka uma,
mi ta a kucikpa Vuzavaguđu.

27

Vuzavagudu da kutashi ku va n kishi ka va
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu da kutashi ku va n kishi ka va,
wovon u yayi n kupana?
Vuzavagudu da ubuta u kushedekeu va,
wovon u yayi n kupana?
- ² Da baci uma a gbani-gbani a tawai wa a va,
adama a na una mu,
i ta a kutaɗatsa a yikpa.
- ³ Ko da baci kɗsura ko osoji ka kara'i mu,
mi a kupana wovon ba,
ko da baci irala i va a tukai mu n kuvon,
n nannai dem mi ta o kuyongo n kaɗu idashi.
- ⁴ Ili i te i da n folonoi u Vuzavagudu,
ili i na n cigai i danna,
ɗaɗa n daɗangu a kpa'a ku Vuzavagudu,
a ayin a wuma u va raka,
kaɗa m pana uyo'o u Vuzavagudu
kaɗa kpamu n folono yi de A'isa a gbayin a ni.
- ⁵ A makyan ma atakaci,
wi ta o kufobo mu a ubuta wi idashi i ni,
wi ta a kuzuwa mu gaɗi vu kusan ku ugadi.
- ⁶ Ta n kulya'a kelime ka irala i va i na i kara'i nu
mpa nannai,
n mazanga ma'a n kuneke alyuka A'isa a
gbayin,
mi ta a kuya'an vishipa, n cikpa Vuzavagudu.
- ⁷ Panaka mu Vuzavagudu, makyan ma na baci n
dekei nu,
pana asuvayali a va, vu ushuku mu.
- ⁸ Vu danai, <<Tawa wa a va,>>

<<Mi ta ta na a kutawa wa a nu, Vuzavagudu.>>

⁹ Vuzavagudu,

kaṭa vu sokongu ku mu aṣhi a nu ba,
kaṭa vu loko kagbashi ka nu,
a kaṣuma ka wupa u nu ba,
avu da vi a kubaṅka mu,
ali a makyān ma de,

Kaṭa vu kaṣukpa mu ba,
kaṭa vu varuku mu ba,
Kaṣhile ka va kishi ka va.

¹⁰ Ko da baci esheku a va n aṅaku a va a variki mu,

Vuzavagudu wi ta a kulana mu.

¹¹ Piṣaka mu ili i na n kuya'an,

Vuzavagudu,
vu tono nu mpa a uye u mejege,
adama a na mi ta n irala na aḅundai.

¹² Kaṭa vu kaṣukpa mu n yikpa ekiye a irala i va ba,

a za a na i a kuya'ansaka mu kadanshi ka a'uwa,
n kadanshi ka kavama.

¹³ N neke ta kaḍu, mi ta o kuyongo n wuma,
adama a na me ene kasingai ka Vuzavagudu,
ka na u kuya'anka uma a ni.

¹⁴ Zuwa kaḍu u Vuzavagudu,
vu gbama asuvu, vu ya'an utsura u kaḍu
zuwa kaḍu u Vuzavagudu.

28

Avasa a ufolu n ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu avu da mi a kudeke, katali ke
kushedeke ku va,
pana mashi ma va,
vu ushuku mu baci ba,
mi ta o kokpo a katsuma ka aza a na a gidajai
a kubana ukpisa.

² Panaka mu,
a makyan ma na mi a mashi
a kulansa ubanki,
da baci n dangusai ekiye a va,
a kindana A'isa a gbayin a nu.

³ Kata vu una mu n uma a gbani-gbani ba,
kobolo n aza a na a ci ya'an ka gbani-gbani
ba,
aza a na kadanshi ke le adanshi ka matana ka'a,
ama adu e le i ta tukpa n tsurala.

⁴ Tsupa le derere ci ili i na a ya'in,
takacika le tsu ka gbani-gbani ke le,
neke le i na yi untsai le derere.

⁵ A zuwaka n ulinga u na Vuzavagudu u ya'in ba,
n ili i na ekiye a ni a ya'in ba,
adama a nannai wi ta a kutakacika le,
wu una le raka.

⁶ Cikpai Vuzavagudu,
adama a na u pana ta mashi ma kulansa
ubanki ma va.

⁷ Vuzavagudu da utsura u va,
n maraga ma va,
n zuwa ta kadu ka va wa a ni,
u banka mu ta, n ya'an ta mazanga,
n vishipa vu va da n kucikpa yi.

⁸ Vuzavagudu da katsura ka uma a ni,

mashilya ma wishi ma'a u mogono ma na u zagbai.

- ⁹ Isa uma a nu Vuzavagudu,
vu zuwaka uma a ukani a nu unasingai.
vu okpo magubi me le,
vu lana le ko wannai.

29

Kalakatsu ka Vuzavagudu a ugui

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Cikpai Vuzavagudu, ada ili i wuma i gadi,
cikpai tsugbayin ci ni n utsura u ni.
- ² Cikpai kula ku gbayin ku Vuzavagudu,
i kudangu e kelime ka vuza cida da baci
ubatsai.
- ³ A pana ta kalakatsu ka Vuzavagudu a mala,
Kashile ka tsugbayin ka giruwa ta,
kalakatsu ka tsugiruwi ka ni ka dungba ta a
mala.
- ⁴ Kalakatsu ka Vuzavagudu,
ki ta n utsura,
kalakatsu ka Vuzavagudu,
ki ta n tsugbayin.
- ⁵ Kalakatsu ka Vuzavagudu ko tsu kodo ta ndanga
n Sida,
ali nu ndanga n sida n Lebano.
- ⁶ U tsu zuwa ta nsansa n Lebano n dikpangu tsu
ndendem,
kata kparamu u zuwa kusan ku Hamon ku
dikpangu tsu medendem.
- ⁷ Kalakatsu ka Vuzavagudu,
ka zuwa ta tsuladi tsu akana.
- ⁸ Kalakatsu ka Vuzavagudu,

- ka tsu gbaḍa ta kakamba,
kalakatsu ka Vuzavaguḍu,
ka tsu gbaḍa ta kakamba ka Kadeshi.
- ⁹ Kalakatsu ka Vuzavaguḍu,
ka zuwa ta ndanga n gbagba'in n gbaḍai,
u zuwai ndanga n kutsu n saruwai,
a na a ya'in isali i mazanga punu A'isa a gbayin a
ni,
a danai,<<Tsugbayin u Kashile.>>
- ¹⁰ Vuzavaguḍu wi ta o tsugono tsu mala ma
gbayin,
wi ta a kulya'a tsugono tsu mogono ko wan-
nai.
- ¹¹ Ya'an Vuzavaguḍu u neke uma a ni utsura,
Ya'an Vuzavaguḍu u zuwaka le unaṣingai n
matana.

30

Ishipa i kucikpa adama a kupotsokpo

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu, mi ta a kucikpa wu,
adama a na vu wawa mu ta,
ḍa vu sankai irala i va i lya'a mu.
- ² N folono ta ubanki wa nu,
Vuzavaguḍu Kashile ka va,
ḍa tana vu potsokpoi mu.
- ³ Vuzavaguḍu, vu isa mu ta a ubuta wu ukpisa,
adama a na n kana ta de uye a kugidala e
kpenle,
ama ḍa vu isai mu.
- ⁴ Cananai ishipa i kucikpa Vuzavaguḍu,
aḍa uma a mariki.
Cibai, n ili i na vuza ciḍa u ya'in,

i cikpa yi.

⁵ Wupa u ni u tsu geshe ba,
ama kasingai ka_ni ki ta_lo ko wannai,
a_kushika ta_n kayin,
ama kata_mazanga_ma_tawa_n usana.

⁶ Mpa n kaḍu a idaṣhi, ḍa n danai,
<<Ko vuza u kulya'a kelime ka_va_ba.>>

⁷ Vuzavaguḍu, adama a kasingai ka_nu,
u ḍa vu shikpai mu tsu katali ka gbayin ku
utsura.

Ama ayin a na baci vu sokongu ki mu aṣhi a_nu,
kata_wovon u kana_mu kau.

⁸ N deke wu ta, Vuzavaguḍu,
n folono ta_ubanki u nu.

⁹ <<Yidai a kuciya_n kuwa_baci?
Kodokpotsu ke ne ka i a_kuciya,
ḍa baci n gidaḷai a kubana a kasaun?
Akpiṣa_i ta a kufuḍa kucikpa wu?
I ta a kusala usubi u nu?

¹⁰ Vuzavaguḍu, panaka mu,
pana asuvayali a_va,
Banka_mu, Vuzavaguḍu.>>

¹¹ Vu bonokoi unamgbukatsuma_u va,
wo okpoi kuje'e ku mazanga,
vu fodoi mu akashi a kpalu,
vu ukai mu a_mazanga.

¹² Adama a nannai, mi a kupada bini ba,
mi ta_a kucikpa wu n ishipa.

Vuzavaguḍu, avu ḍa Kaṣhile kaya,
mi ta_a kucikpa wu ko wannai.

31

Avasa a uneki u kaḍu u Kaḥile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N taḡa ta wa a nu Vuzavaguḍu,
adama a na vu ere mu,
kaṭa vu kaṣukpa a ciya ulya'i a va ba,
avu Kaḥile ka usubi ka'a,
wawa mu mi ta ufolu u nu.
- ² Pana ka mu, vu wawa mu gogo na,
vu okpo ubuta u kushedeḡu u va,
mashilya ma utsura,
ma na ma ku isa mu.
- ³ Avu ḡa ubuta u kushedeḡu u va, n mashilya ma
va,
tono nu mpa tsu na vu ya'in uzuwakpani.
- ⁴ Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
adama a na avu ḡa ubuta u kushedeḡu u va.
- ⁵ Ekiye a nu a ḡa n zuwai wuma u va,
avu ḡa vu shibai mu,
Vuzavaguḍu, Kaḥile ku usubi.
- ⁶ N iwan ta aza a na i o kutono amaḡi,
ama n mpa n zuwa ta kaḍu u Vuzavaguḍu.
- ⁷ Mi ta a kuya'an mazanga,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
vu ene ta atakaci a va,
Vu yeve ta mbaḡa n va.
- ⁸ Vu neke mu ekiye irala i va ba.
ama vu zuwa mu ta a ubuta u singai.
- ⁹ Vuzavaguḍu pana asuvayali a va,
adama a na mi ta a kaṭsuma ka atakaci.
aṣhi a va a shitasa ta adama a maṣhi,
wuma u va n ikyamba yi o'woi yo okpoi luḡa.

- 10 Unamgbukatsuma u jebe ta ayin a va,
mashi kpamu me jebe ta aya a va,
utsura u va u kotso ta,
adama a kabundai atakaci a va,
ali etele a va a kuwai.
- 11 Da mo okpoi ili makan,
e kelime ki irala i va,
ili i kugoyi a ubuta wa aza a na ci idashi dedevu,
ili i wovon wa aza na e yevei mu,
ene mu baci a uye, kata a suma.
- 12 A cinukpai nu mpa tsu vuza na u kuwai,
mo okpoi ci ili i na a variki.
- 13 M pana ta irala i va a kuyun,
da wovon u kara'i mu,
e kusheshe adama a na a una mu.
- 14 Ama mpa n zuwa ta kadu ka va wa nu,
Vuzavagudu,
<<Avu da Kashile ka va,>>
- 15 Makyan dem vi ta a kulana mu,
vu isa mu ta a ubuta wi irala i va,
ekiye aza a na i a kutakacika mu.
- 16 Mpa kagbashi ka nu ka'a,
indana mu n ashi a singai,
isa mu adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba.
- 17 Kata vu kasukpa m pana wono ba,
Vuzavagudu, adama a na n deke wu ta,
zuwa uma a gbani-gbani a pana wono,
a gidala n kabini a kubana a ubuta wa akpisa.
- 18 Kuyangu una wa aza a'uwa,
aza o kugoyi raka n aza aradi,
a na i a kuya'anka aza a usubi kadanshi ko
kugoyi.

- 19 Kabundai ka yidai a kugisanku n kasingai ka nu,
 kasingai ka na vu ya'ankai aza a na i a kupana wovon u nu,
 kasingai ka na vu ya'in a aashi a uma,
 wa aza a na i a kulansa ubuta u kushedekeku wa a nu.
- 20 Vu tsu sokongu le ta a ubuta u nu,
 a nsata n uma.
 Vu tsu zuwa le ta m matana a ubuta wi idashi i nu.
 kata a pana ishikushi i uma ba.
- 21 Cikpai Vuzavaguđu,
 adama a na u yotsongu mu ta ucigi u ni,
 ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
 a makyan ma na a kanji mu n kuvon,
- 22 M panai wovon,
 mpa n sheshe ta vu loko mu ta wa a nu,
 Ama da vu panai mashi ma va,
 a makyan ma na n dekei nu kulansa ubanki,
- 23 Cigai Vuzavaguđu, ada uma a usubi a ni,
 Vuzavaguđu wi ta e kere aza a usubi,
 ama u tsu takacika ta aza aradi.
- 24 tsurukpai kata i gbama asuvu,
 raka vu da na i kedei apa'a u Vuzavaguđu.

32

Kushika ku unushi n kucinukpa ku unushi.

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

- 1 Vuza vu mazanga da,
 vuza na a cinukpai unushi u ni,
 vuza na a takpai unushi u ni.
- 2 Vuza vu mazanga da,

vuza na Vuzavaguḍu wi a ku ula yi n unushi
ba,

kpamu a ciya ka gbani-gbani wa a ni ba.

³ Ana n shikai unushi u va ba,

Mo o'usoi kaci ka va kanna dem a mashi.

⁴ Vuzavaguḍu, vu takacika mu ta kanna n kayin,
utsura u va u kotsoi raka,

tsu na mita me ci dekepe,

adama a usudukpi u kanna ka ayin a kpan-
dari.

Kuvuka

⁵ Da n shikai unushi u va wa a nu,

n sokongu unushi u va ba.

N danai, <<Mi ta a kushika unushi u va u Vuzav-
aguḍu.>>

Da tana vu cinukpakai mu unushi u va.

Kuvuka

⁶ Adama a nannai yaba dem na wi o kutono wu,

wi ta a kuvasa wa a nu, a makyan ma atakaci,

a makyan ma na kawuya ka tawai le tsu mini ma
na ma ayai,

mi a kuyawa wu e le ba.

⁷ Avu da ubuta u kushedeku u va,

vi ta a ku wawa mu atakaci,

mi ta a kucanana ishipa,

adama a wishi u nu.

Kuvuka

⁸ Vuzavaguḍu u danai,

mi ta o kuyotsongu wu uye u na vu kutono,

mi ta e kuneke wu kadanshi n neke wu odoki
kpamu.

⁹ Ka ta vo okpo n tsulau tsu kodoku ko makparagi

ba,

ele na sai n iryangama,

kaṭa yeve o tono wu.

¹⁰ Mayun ḡa aza a gbani-gbani a takacika,
ama aza a na e nekei kaḡu u Vuzavaguḡu,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta e kere le.

¹¹ Ya'in mazanga, aḡa aza a usubi raḡa,
ya'in mazanga adama a ili i na Vuzavaguḡu
u ya'in,
raḡa vu ḡa na yi o kutono yi,
ya'in isali i mazanga.

33

Vishipa vu ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

¹ Ya'in mazanga, aḡa aza a usubi raḡa,
adama a ili i na Vuzavaguḡu u ya'in,
cikpai ni aḡa na yi o kutono yi.

² Cikpai Vuzavaguḡu n umolu,
ya'ankai ni ishipa n umolu u na wi n an'in
kupa.

³ Ya'ankai ni vishipa vu savu,
wa'akai ni umolu mayin,
i ya'an ishipa i mazanga n kaca'a!

⁴ Adama a na kadanshi ka Vuzavaguḡu mayun ḡa,
kpamu ulinga u ni raḡa wu usubi u ḡa.

⁵ Vuzavaguḡu u tsu ciga ta kamayun n usubi,
aduniyan a shana ta n ucigi u Vuzavaguḡu u
na u tsu saba'a ba.

⁶ N uneki u kadanshi ka'a Vuzavaguḡu u ya'in
gaḡi,
n kadanshi ka ni ka'a, u ya'in kannu, wotoi n
azangata.

⁷ U bolongi mini ma mala a ubuta ute,
u zuwai mala ma ugavi ma,

- tsu vuza na u foboi ishina o mopon,
8 Ya'an aduniyan raka a pana wovon u Vuzav-
agudu,
panai wovon u ni uma aduniyan.
9 N kadanshi ka'a u ya'in aduniyan,
kadanshi ka'a u nekei da ili raka i shamgbai.
10 Vuzavagudu u tsu langasa ta ofobuso a uma
aduniyan,
u tsu saba'asaka ta kusheshe ku uma.
11 Ama kusheshe ku Vuzavagudu ki ta lo ko
wannai,
kusheshe ku kadu ku ni kpamu a makyan
dem.
12 Uduniyan u mazanga u da u na Vuzavagudu da
Kashile ka ni,
uma a na u zagbai okpo uma ukani a ni.
13 De gadi da Vuzavagudu u tsu indana,
kata wene uma dem.
14 De a ubuta wi idashi i ni u da u tsu indana,
u tsu ene ta uma a na i a idashi aduniyan
raka,
15 ayi da u ya'in adu e le dem,
kpamu u tsu yeve ta i na a ci ya'ansa dem.
16 Mogono ma tsu ciya wishi adama ovonshi
abundai a ni ba,
keyevi ko kuvon ka tsu la'aka adama a utsura
u gbayin u ni ba.
17 Kuneke ku kadu o kodoku ko kuvon, ili gbani i
da,
n utsura u ni raka, wi a ku isa vuma ba.
18 Ama ashi a Vuzavagudu i ta a ku inda aza a na
i a kupana wovon u ni,
aza a na e kedeti apa'a e le

- a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
- 19 U tsu isa le ta a ubuta wu ukpa,
ka ta u zuwa le o yongo n wuma a ayin a
kambulu.
- 20 U Vuzavagu du u da tsu kedei apa'a,
ayi da maraga ma tsu n ka ba nki ka tsu.
- 21 Adama a ni a da ci a ma za nga,
adama a na tsu neke ta a du a tsu a kula ku
ci da ku ni.
- 22 Vuzavagu du ya'an ucigi u ni u na u tsu saba'a
ba u yongo n a tsu,
a na tsu kedei apa'a a tsu wa a nu.

34

Ucikpi adama a wishi

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Mi ta a kucikpa Vuzavagu du makyan dem,
ucikpi u ni wi ta o kuyongo a una u va
makyan dem.
- 2 Mi ta a kucikpa Vuzavagu du,
ya'an aza ayali a pana ka ta a ya'an ma za nga.
- 3 Salai tsugbayin tsu Vuzavagu du nu mpa,
tsu cikpa kula ku ni kobolo.
- 4 N folonoi Vuzavagu du, da tana wu ushuki mu,
da wu utukai mu a ka tsuma ko wovon u va
dem.
- 5 Aza a na i o kudoro,
a zuwai a shi e le wa a ni, a ya'in ma za nga,
i o kudoku ku na mba ka tsuma ba.
- 6 Aza a unambi a ya'in me devile,
da ta na Vuzavagu du u panakai le,
da wi isai le a ka tsuma ka atakaci e le.
- 7 Kalingata ka ni ki ta e kere,

- a za a na i a kupana wovon u Vuzavaguḁu,
wu isai le a kaṭsuma ka atakaci e le.
- 8 Kondo i yene n ka ci ka ḁa Vuzavaguḁu vu za
ka si ngai ḁa.
vu za vu un a si ngai ḁa a yi na u ci ya i ubu ta u
ku she ḁeku wa a ni.
- 9 Ye ve i n ka ci ka ḁa tsu na
Vuzavaguḁu wi n ka si ngai,
vu za vu ma za ng a vu za na u ci ya i
i ḁa shi i ma ta na wa ni.
- 10 Ali i ka wu feu, i tsu na mba ta i li ku ly a a pa na
ka m bu lu,
a ma a za a na i o ku to no Vuzavaguḁu,
i a ku na mba i li i si ngai ba.
- 11 Ta wa i, a ḁa mu ku n va, i pa na ka mu,
mi ta o ku yo tsongu ḁa,
tsu na i kupana wovon u Vuzavaguḁu.
- 12 Ya yi wi a ku ci ga u pa na u yo'o u wu ma u ni?
Ya yi u ci ga i wu ene a yi n a si ngai?
- 13 Sai, u ka na kelentsu ka ni a ubu ta u ka gba ni-
gba ni
ka ta k pa mu u ka na un a u ni a ubu ta u
ku ya'an ka a'uwa.
- 14 U ka su k pa ka gba ni-gba ni ka ni, u ya'an ka si n-
ga i,
u la n sa ma ta na n ka ḁu ka ni ra ka.
- 15 A shi a Vuzavaguḁu i ta a ki nda a za a u su bi,
a tsu vu a ni k pa mu i ta a ku pa na ma shi me le.
- 16 A shi a Vuzavaguḁu,
i ta a tsu ra la n a za a na a ci ya'an ka gba ni-
gba ni,
a ḁa ma a na,

- i ta a kucinukpa n ukuna u le punu aduniyan
ra_{ka}.
- 17 Aza a usubi a tsu shika ta,
Vuzavagudu tana u tsu panaka le ta,
kata wi isa le
a katsama ka atakaci e le dem.
- 18 Vuzavagudu u tsu yongo ta devu n aza a ugushi
u ka_{du},
u tsu isa ta aza a na utukai a_{du}.
- 19 Vuma vu usubi vu tsu takacika ta kau,
ama Vuzavagudu u tsu isai ta a katsuma ke le
dem.
- 20 Adama a na Vuzavagudu u tsu ere le ra_{ka},
ko ketele ke le ke te ka na o kukodo.
- 21 Ka gbani-gbani ki ta a ku una vuma gbani-
gbani,
i ta a kutakacika aza a na i a kuliwan aza a
usubi.
- 22 Vuzavagudu wi ta a kushiba wuma wa agbashi
a ni.
aza a na a banai wa a ni kulansa ubuta u
kushede_{ku}, i ta a ku kasukpa le n wuma.

35

Avasa a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu, ya'an vu shilika n aza a na i a
vishili nu mpa,
ya'an kuvon n aza a na i o kuvon nu mpa.
- 2 Vu dika maraga n ucanuku u kuvon u nu,
vu tawa vu banka mu.
- 3 Dangusa masara ma nu n kabata,
vu shilika n aza a na i a ku guva mu!
ya'an m panaka wu a kudana,

<<Mpa ɗa kishi ka nu.>>

⁴ Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va, a pana wono,

zuwa aza a na i a kuya'anka mu nsata a lukanasa le okpo n wono a ripula.

⁵ Zuwa le okpo kopo ka na wunlai u tsu pura, tsu aza a na kalingata ka Vuzavaguɗu ki o kuloko.

⁶ Ya'an uye u le wo okpo kayimbi, wo okpo n kederi, a makyan ma na kalingata ka Vuzavaguɗu ki a ku guva le.

⁷ Adama a na babu unushi ɗa a zuwakai mu maza, a gawakai mu kpenle ku ugavi, adama a na n yikpa punu.

⁸ Ya'an atakaci a cinika le babu uyevi.

Kasukpa maza ma na azuki ma aza le.

kata kpamu a yikpa punu e kpenle ka ali a ukpisa.

⁹ Kata n ya'an mazanga adama a Vuzavaguɗu, mi ta a kuya'an mazanga adama a na wi isa mu ta.

¹⁰ N kaɗu kete mi ta a kudana Vuzavaguɗu,

<<Vuza wi lo tsu nu ba,

vu tsu wawa ta aza a unambi wa aza a utsura, aza a unambi n ofoloni ekiye aza a na i o kudoro le.>>

¹¹ Uma a gbani-gbani a kuya'an a'uwa adama a va, a bankai n kadanshi ka unushi u na n yevei ba.

¹² A kutsupa kasingai ka va n ka gbani-gbani, ali ɗa n nambai i na n kuya'an n wuma.

- 13 Ama a makyān ma na i a mbāla,
mpa n tsu uka tā akashi a kpalu,
n iwain kulya'a ilikulya'a,
n vasai n kaci kà vā uzaliki,
14 tsu na n kuya'an̄ka kaja'a ko vuza vā avasa,
mu utai ašhi u langašhi adama a unam̄ghi u
katsuma,
tsu vuza na wi a mashi ma anaku a ni.
- 15 Ama da baci n taḡaṡai,
o bolongu a mazanga,
irala i vā o bolongi kaṡi ke le adama a vā n
yeve ba,
a kanai ku zo'oso mu babu kukašukpa.
- 16 Tsu aza a na i kupana wovon u Kašhile ba,
a ya'ankai mu maḡan kau,
n a lunganai mu,
adama tsurala tsu na i a tsu da nu mpa.
- 17 Vuzavagudu,
ali wannai da vā kana kinda le koci?
Isa mu ekiye e le,
wawa wuma u vā a ubuta wi ikawu i nampa.
- 18 Kata n cikpa wu o kobolo ka uma ka aḡundai,
e kelime ka uma aḡundai mi tā a kucikpa wu.
- 19 Kata vu kašukpa irala i vā, aza a'uwa a nan lo,
ene uyikpi uva ba.
kata vu kašukpa irala i vā i babu unushi,
n cigipi tsu ašhi a ya'an mazanga,
a pana uyo'o adama atakaci a vā ba.
- 20 A ci ya'an kadanshi kasingai ba,
ama kata a kucikpa a ya'an kadanshi ka
a'uwa
wa aza a na i a idašhi i maṡana.
- 21 Da a shikai mu a danai, <<Ehen! Ehen

- tsu ene wu ta_n ashi a_tsu.>>
- 22 Ama avu Vuzavagudu vu ene ta ili nampa,
adama a nannai, kata_vu kasukpa le ba.
Vuzavagudu kata_vu bana da'angi nu mpa ba.
- 23 Vuzavagudu danga, vu ere mu,
Kashile ka_va, isa ka mu ili i na yi i va.
- 24 Avu vuza vu usubi da,
Vuzavagudu yotsongu le unambi wu unushi
u va,
kata_vu kasukpa irala i va,
a ya'an mazanga_adama a_va ba.
- 25 Kata_vu kasukpa le a danaka kaci ke le, <<Ehen!
ili i na tsu cigai i danna.>>
Kata_vu kasukpa le a dana,
<<Tsu fuda yi ta.>>
- 26 Kasukpa_yaba dem na u ya'in mazanga_adama
atakaci a_va,
a fuda le ali a ripula,
ya'an aza a na i a kudika a la'a mu ta,
okpo n wono n kugoyi.
- 27 Ya'an aza a na i a mazanga_adama a wishi u va,
a sala m mazanga, n a danai,
<<Vuzavagudu vuza gbayin da!
wi ta_a mazanga_adama ulya'i u kagbashi ka
ni.>>
- 28 Kata_n sala ukuna wu usubi u nu,
kanna lakam mi ta_a kucikpa wu.

36

Ka gbani-gbani ka vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Unushi wu ucigi u kaḍu u tsu ya'an taḡ kadanshi
n uma a gbani-gbani aḍu e le,
i n wovon u Kaṣhile aḡ aṣhi e le ba,
² Adama a na i ta a kuḍika kaḡci ke le,
ele ili i yoku i ḍa,
e kene ku le,
unushi u le wi a ku uḡ e keteshe ba.
ali e neke le unushi.
³ Kadanshi ke le ki taḡ tukpa n ka gbani-gbani n
a'uwa,
a buwa n ugboji u na a kuya'an kasingai ba.
⁴ E ci sheshe taḡ ka gbani-gbani a makyan ma na i
a iva'in ajiba ele,
kuyongo kuga'an le ba,
a ci iwan ka gbani-gbani ba.
⁵ Vuzavaguḍu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
u yawa taḡ ali gaḍi aḍaḡaṣhile,
uṣbi u nu u yawa taḡ a gaḍi vu eleshu.
⁶ Uṣbi u nu wi taḡ tsu nsasan n Kaṣhile,
afada a nu i taḡ tsu ugṡvi u mala magbayin,
Vuzavaguḍu a vu ḍa vi aḡ kuḷaṇa uma nu
nna dem.
⁷ Kaṣhile,
nu n yiḍai a ku gisanku ugain wu ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba?
Uma aḡ tsu ciṡa taḡ ubuḡa u kuṣheḍeku a ḍaka
vu evelyu a nu.
⁸ A ci ya'an taḡ kaḍiṡa n kaḅundai ki ilikulya'a i na
yi Aḷisa a gbayin a nu,
vu tsu neke le taḡ mini moku so'o o kuḍolu ku
kasingai ku nu.
⁹ Avu ḍa aṣhi a mini a na e ci neke wuma,
n kutashi ku nu ku ḍa tsu ce ene kutashi.
¹⁰ Lya'a kelime n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,

wa aza a na e yevei nu,
 lya'a kelime n kasingai ka nu wa aza a na i n
 kamayun aḏu.

- ¹¹ Kaṭa vu kaṣukpa ene aza a ugbamukaci a dasa
 mu ba,
 ko kpamu vu kaṣukpa ekiye aza a gbani-
 gbani o loko mu ba.
- ¹² Laṇa ubuta u na aza a gbani-gbani a yikpai,
 ta de a vaki a fuda a ḏanga ba.

37

Ukocishi wa aza a gbani-gbani n aza a usubi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaṭa vu naṃgba kaṭsuma adama a uma a gbani-
 gbani ba,
 ko kpamu vu ya'an cishe'e tsa aza a na i a
 kuya'an ka gbani-gbani ba.
- ² Adama a na, megeshe kenu i ta a kupuwanka
 tsu mita ma na me dekpei
 i ta a ku lumba tsu mita ma savu,
- ³ Neke kaḏu u Vuzavaguḏu,
 kaṭa vu ya'an kasingai,
 kaṭa vu ḏaṣangu a idika ya, vu ciya maṭana.
- ⁴ Laṇsa mazanga u Vuzavaguḏu,
 ayi tana wi ta e kuneke wu i na kaḏu ka nu
 ka cigai.
- ⁵ Neke kaci ka nu u Vuzavaguḏu,
 vu neke kaḏu ka nu wa a ni,
 wi ta tana a kubanka wu.
- ⁶ Wi ta a kuzuwa kasingai ka nu ka tasa tsu
 kutashi,
 usubi u nu kpamu wa akana tsu kannu a kaci.
- ⁷ Shamgba shiriri u Vuzavaguḏu,

kaṇa_kaḍu ka_nu vu vana yi,
kaṭa_vu naṁgba_kaṭsuma,
adama a ulya'i u kelime u vuza ba,
ko u vuza vu ulya'i,
a_kaṭsuma_ka_a ubuta_wo ofobuso a ka gbani-
gbani ka_ni ba.

⁸ Kaṭa_vu ya'an wupa, ko vu naṁgba_kaḍu ba.
kaṭa_vu naṁgba_kaṭsuma_ba,
adama a na, nannai va u tsu tuka_n koyoku ba,
sai ka gbani-gbani.

⁹ Aza a na a zuwai aḍu u Vuzavaguḍu,
i ta_a kuya'an idaṣhi i le m maṭana_a idika ya,
ama i ta_o kuloko aza a gbani-gbani,

¹⁰ M megeshe kenu, uma a gbani-gbani i ta_a
kupuwana_ka,
vi ta_a kulansa_le, ama vi_a ku ciya_le ba.

¹¹ Ama aza a na a dikai kaḍi ke le ili ba, i ta_a
kulya'a ukani wi idika ya,
a pana uyo'o u maṭana_mayin.

¹² Vuma vu gbani-gbani u tsu fobusoko ta_vuma
vu usubi kawuya,

kaṭa_u kaṇa_ku lungana yi adama a tsurala,

¹³ ama Vuzavaguḍu u tsu zo'oso ta_vuza vu gbani-
gbani,

adama a na u yeve ta_makyan ma na a ku una
yi, mi ta_lo_a kutawa.

¹⁴ Aza a gbani-gbani a tsu tala ta_otokobi ele,
o rono ta_utan u le,
adama a na a una aza a unambi,
una aza a usubi.

¹⁵ ama otokobi ele i ta_a ku una le,
i ta_kpamu o kodoso utan u le.

¹⁶ Ili i kenu i na vuza vu usubi wi n i ḍa,

- i la'a ta_ uciyi u vuma vu gbani-gbani.
- 17 Adama a na Vuzavagudu wi ta_ o kukodo utsura
u vuza vu gbani-gbani,
ama u tsu ere ta_ vuza vu usubi.
- 18 Vuzavagudu u tsu lana ta_ aza a na i o kutono
yi,
idika ya yi ta_ okpo ili yi ukani i le ko wannai,
- 19 I a kupana wono a makyan ma atakaci ba.
i ta_ a kuciya ilikulya'a bari a ayin a kambulu.
- 20 Ama uma gbani-gbani i ta_ a ku kuwa.
aza na a iwain Vuzavagudu i ta_ a kupuwanka
tsu apalu,
i ta_ kupuwanka an kana a laza.
- 21 Vuza vu gbani-gbani u ci lya'a ta_ kutan kata u
iwan ku tsupa,
ama vuza vu usubi vuza kasingai da,
vuza na u ci neke n kadu bari.
- 22 Aza a na Vuzavagudu u zuwakai unasingai,
i ta_ a kuciya idashi i matana a idika ya,
ama aza a na u ya'ankai unawuya i ta_ o
kuloko le.
- 23 Vuzavagudu u tsu tono ta_ n vuma,
a uye u na u ga'in u tono,
u tsu pana ta_ uyo'o u kuyongo ku ni,
- 24 ko u tadatsa baci, wi a kuyikpa a idika ba,
adama a na Vuzavagudu u tsu kana yi ta_ n
kukiye ku ni,
- 25 Ali ayin a na mi ishi maku, ama gogo na n kutsa
ta,
n sa'awa kene Vuzavagudu u vakangi vuza vu
usubi ba,
ko ene muku n ni ufolu wi ilikulya ba.
- 26 Makyan dem u tsu neke ta_ ili bari,

- u tsu neke ta okopu wa aza o yoku,
muku n ni unasingai u da,
27 Kasukpai ka gbani-gbani i ya'an kasingai.
yi ta o kuyongo a idika ya ko wannai.
28 Adama a na Vuzavagudu u ciga ta ili i na yi
derere,
u tsu kasukpa uma a usubi a ni ba.
e kere le makyan dem,
ama kumaci ku uma a gbani-gbani i ta o
kuloko le.
29 Aza a usubi i ta a kulya'a ukani wi idika ya,
ka ta a dasangu punu i da ko wannai.
30 Una u vuza vu usubi u tsu dansa ta kakuna ke
kuyeve,
kelentsu ka ni ka tsu dansa ta ili i na yi
derere.
31 Wila u Kashile ka ni wi ta a kadu ka ni,
u tsu kasukpa u da ba ko wannai.
32 Aza a gbani-gbani a tsu puta ta aza a usubi,
a tsu lansa le ta adama a na a una le.
33 Ama Vuzavagudu wi a ku kasukpa le ekiye i
irala i le ba,
ko kpamu u kasukpa a ya'anka le afada a
gbani-gbani ba.
34 Neke kadu u Vuzavagudu,
ka ta kpamu vu yongo a uye u ni,
ayi tana wi ta a kuzuwa wu vu ciya ukani wi
idika ya,
vi ta e kene o kuloko uma a gbani-gbani.
35 Me ene ta vuma gbani-gbani ko asuvayali,
u la'a ta yaba dem ugadi,
a na ndanga n Lebano.
36 Ama makyan kenu,

- a na m bonoi, me ene yi ba.
 n laṅsa ni, ama me ene yi ba.
- 37 Indana uma a maṛiki, vu laṅa uma a usubi,
 vuza vu maṭaṅa u tsu ciya ta ntsukaya.
- 38 Ama i ta a ku una aza a unushi gbende,
 kaṭa a purangu ntsukaya n le.
- 39 Vuzavagudu u tsu isa ta aza a usubi,
 ayi da ubuta u kushedeḡu u le a ayin atakaci.
- 40 Vuzavagudu u tsu baṅka le ta kaṭa kpamu wu
 isa le,
 u tsu isa le ta ekiye aza a gbani-gbani,
 adama a na a laṅsa ta ubuta u ku shedeḡu wa
 a ni.

38

Avasa a vuza va atakaci

Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.

- 1 Vuzavagudu, kaṭa vu baṅangu mu a kaṭsuma ka
 wupa u nu ba,
 kaṭa vu takacika mu n asuvu a usuḡukpi a nu
 ba,
- 2 Vu ya'anika mu ta usaṅ n aya'a a nu,
 da feu vu lapai mu ali a idika.
- 3 Adama a wupa u nu,
 ikyamba i va yi ta a mbaḷa.
 ikyamba i va raḡa i ka na ta mbaḷa,
 adama a unushi u va.
- 4 Unushi u va u la'a ta utsura u va,
 an nu ucanuku wa amiki, u na u la'i utsura u
 va.
- 5 Adama a tsulau tsu va n ya'in unushi,
 untsu a va a shamai ali a ku uta ushami,
- 6 Mbaḷa n va n ya'an ta abundai,

- ali m poloi mu, kanna kaḅula mpa a maṣhi.
7 Maṽuna ma kana mu ta wuya-wuya,
mi ta ka mbala kau.
8 Mo o'woi kau,
ali mo okpoi luba,
kaḁu ka va ka namgbai kau,
ḁa n kanai yura adama a usuḁukpi.
9 Vuzavaguḁu, vu yeve ta ili i na mi a kuciga.
vi ta kpamu a kupana yura i va raḁa.
10 Kaḁu ka va ki ta a ku muḁaṣa,
utsura u va u kotsoi,
ḁa aṣhi a va a kanai kene yimbi-yimbi.
11 Aja'a a va n aza a na ci a idaṣhi deḁevu,
o doku a yawa ḁevu nu mpa ba,
adama a untsu a va,
ali muku n va dem n sumai mu.
12 Aza a na a cigai ku una mu,
azuki mu maza.
aza a na kpamu a cigai o doro mu,
e kusheshe a ya'an ka mu koli,
kanna kaḅula o kufobuso ka gbani-gbani
adama a va.
13 Mi ta tsu kagulani n tsu pana ba,
mi ta tsu kebebe n tsu fuḁa n dansa ba.
14 Mo okpoi tsu kagulani n tsu pana ba,
adama a na n tsu ushuku n kadanshi ba.
15 Vuzavaguḁu, n zuwa ta kaḁu wa a nu,
Vuzavaguḁu Kaṣhile ka va, avu ḁa va ku
ushuku mu.
16 <<Kaṭa vu kaṣukpa irala i va,
a ya'an maṽaṅga adama atakaci a va ba,
kaṭa vu kaṣukpa le a lapa maṽaṅga,
adama a uyikpi u va ba.>>
17 Mi ta ḁevu n kuyikpa,

- mi ta a katsuma ka atakaci ayin dem.
- ¹⁸ N shika ta u nushi u va,
unushi u va u zuwa mu ta atakaci.
- ¹⁹ Aza a tsurala nu mpa ko unushi i ta n utsura,
aza a na a iwain mu ko unushi i ta lo n
abundai.
- ²⁰ Aza a na a tsu tsupa kasingai n ka gbani-gbani,
i ta a tsurala nu mpa,
adama a na n ciga ta kuya'an kasingai.
- ²¹ Vuzavaguđu, kata vu kasukpa mu ba,
Kashile ka va, kata vu ya'an da'in nu mpa ba.
- ²² Ya'an gogo'o vu banka mu,
Vuzavaguđu kishi ka va.

39

Mashi ma asuvayali

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Da n danai, <<Mi ta a ku zuwaka n ili i na mi a
kuya'an,
adama a na kata kelentsu ka va,
ka ya'an unushi ba.
mi e kukebece ukuna ba,
a makyan ma na uma a gbani-gbani i devu
nu mpa.>>
- ² M padai bini, n dansa ukuna ba.
ko a ili i na yi i singai,
ama n nannai dem atakaci a va o kudokusu.
- ³ Kađu ka va ka shanai n atakaci.
tsu kabundai ka aciba a va, ta atakaci a va okpoi
nannai,
mayun da n ya'an kadanshi.

4 <<Vuzavagudu, ayin a yain a dai n kuyongo
aduniyan?

Wanai dai n kukuwa?

Yotsongu mu n yeve tsu na ayin a va i a
kulaza gogo'o lo.

5 Lana, vu jebe ta kabundai ka ayin a va,
kabundai ayin a va wa a nu,
adanshi ili i yoku i da ba,

mayun wuma u vuza dem u la'a ayinviki ba.

Kuvuka

6 Wuma u vuma dem wi ta a ku vadalukpasa
tsu kulu,

kubana n kubono ku ni dem gbani da.

u tsu bolongu ta uciyi,

ama u tsu yeve ko yayi u kulya'a uyo'o wu
uda ba.

7 Vuzavagudu, gogo na a yidai n kuzuwa ka du ka
va?

Wa a nu u da n zuwai ka du ka va.

8 Wawa mu a katsuma ka unushi u va,

Kata vu kasukpa alau o zo'oso mu ba.

9 Mi ta a kupada bini. mi a kudansa ukuna ba,
adama a na vu zuwa mu ta n takacikai tsu
nampa.

10 Kata vu doku vu takacika mu ba.

n ya'an ta devu n ku kuwa,

adama a ulapi u na vi a kuya'anka mu.

11 Vu tsu barangu ta,

ka ta kpamu vu takacika vuma adama a
unushi u ni,

tsu kayan,

vu tsu langasa ta ili i na vuma u la'i n kuciga,
mayun, vuza vu wuma dem wi ta tsu wunlai
u na u tsu laza.

Kuvuka

- 12 Vuzavagudu, pana avasa a va,
 vu pana mashi ma va kpamu,
 ura mashi ma va,
 adama a na mi ta kobolo n avu,
 tsu komoci ka na ka kulaza,
 mpa komoci ka'a,
 tsu na ikaya i va yi ishi cau.
- 13 Kasukpa mu ko kadu ka va ki ta a kuvaku,
 kafu n laza, n kasukpa ubuta u nampa.>>

40

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 N vana ta ubanki u Vuzavagudu,
 u zuwakai mu atsuvu a ni,
 da u panai mashi ma va.
- 2 Wu utukai mu e kpenle ku kederi,
 a ci'in n kolyo'o,
 u kiyangi ene a va a gadi vu katali,
 u takpakai mu wovon.
- 3 U zuwai n cananai vishipa vu savu a una u va,
 vishipa vu kucikpa u Kashile ka tsu.
 Uma n abundai ene baci nannai, i ta kupana
 wovon,
 kata e neke adu e le u Vuzavagudu.
- 4 Vuza vu unasingai da,
 vuza na u zuwai kadu u Vuzavagudu,
 vuza na u tsu tono amali ba,
 ko u gbaba kaci n aza a na a tsu tono amali
 ba.
- 5 Vu ya'anka tsu taili n abundai,

Vuzavagudu Kashile ka va,
vuza wi lo tsu nu ba,
n dana baci n dansa ili i mereve i nu raka,
i la'a ta utsura u kudansa.

⁶ Vu ciga kune'e n alyuka ba,
vu ciga tana e neke wu alyuka o kusongu,
a nnama a gadi vu katalikalyuka ba,
ko kune'e adama a kutakpa unushi ba
kucikpa da vu nekei mu atsuvu a na n ku
panaka wu.

⁷ Da n danai, <Mpa da na, kadanshi ka nu adama
a va,
ki ta a katagarda ka wila.

⁸ Kashile n ciga ta kutono ku sheshe ku nu kau,
n zuwa ta wila u nu a kadu ka va.>>

⁹ Vuzavagudu, o kobolo ka uma a usubi a nu raka,
n dansa ta ukuna wu usubi u nu.

Vu yeve ta,
mi a kukpada kudansa ukuna u nu ba.

¹⁰ M bana arabali a wishi a nu,
adama a kaci ka va koci ba.
makan dem n tsu dansa ta,
kamayun ka nu n wishi u nu,
o kobolo ka uma usubi a nu dem,
n tsu pada bini ba
ama n tsu dansa ta kamayun ka nu,
n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.

¹¹ Vuzavagudu,
kata vu kasukpa kupana asuvayali a va ba.
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n kamayun ka nu,
i ta e ku ere mu makan dem.

¹² Adama a na atakaci a kara'a mu ta,
a la'a ta ku kece.
unushi u va u la'a ta utsura u va,

ali n doku n fuda me ene ubuta ba.
u la'a ta kanji ka kaci ka va abundai,
ali n takpai kadu.

¹³ Vuzavagudu, wawa mu,
ya'an gogo'o vu banka mu.

¹⁴ Ya'an aza a na a cigai ku una mu,
a ya'an wono a ripula.
ya'an kpamu aza a na i a mazanga adama atakaci
a va,
okpo n wono.

¹⁵ Ya'an aza a na i a kuya'anka mu makan,
<<A namba ili i kudansa adama o wono.>>

¹⁶ Ya'an aza a na a tawai wa a nu raka,
a ya'an mazanga, babu unambukatsuma,
ya'an aza a na a cigai wishu u nu,
makyan dem a dana, <<Vuzavagudu vuzag-
bayin da.>>

¹⁷ Neke mu utsura, mi n kabanke ba,
Vuzavagudu tawa wa a va gogo'o,
avu da kishi ka va n kabanke ka va,
Vuzavagudu vu va, kata vu geshe ba.

41

Avasa a kulansa upotsokpi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuza vu mazanga da,
vuza na u tsu lana aza a unambi,
Vuzavagudu wi ta a ku wawa yi,
a makyan ma atakaci.

² Vuzavagudu wi ta e ku ere yi, u fobo wuma u ni.
Vuzavagudu wi ta a kuzuwa yi u pana uyo'o
a idika ya.

- wi a ku kasukpa_yi ekiye a irala i ni ba.
- ³ Vuzavaguđu wi ta_a kubanka_yi a ayin a na wi a mbala.
wi ta_õ ku bonoko yi n maṭana_m ikyamba ma_ni mayin.
- ⁴ N danai, <<Vuzavaguđu, n ya'anka wu ta_unushi.
pana asuvayali a_vā_ka_ta_vu potsokpo mu.>>
- ⁵ Irala i va_yi ta_a kuya'ansa
kadanshi ka gbani-gbani adama a_vā,
A kudana, <<Wannai dai u ku kuwa,
a cinukpa n ayi?>>
- ⁶ Aza a na a_tsu ta_wā_n a_kyasa_i mu,
n kaḍu kete ka'a a_tsu ta_wā_ba,
o tsu bolongu su ta_arabali a'uwa adama a_vā,
kaṭa_a bana a_kana_kudansa ka'a a_ubuta_dem.
- ⁷ Irala i va_raka_i ta_a kuyun n otoku ele adama a_vā,
e kusheshe ku le n la'a ta_yaba dem ka gbani-gbani.
- ⁸ A kudansa, <<Mbala_n kana_yi ta_gbani-gbani,
wi a kufuḍa ku ḍanga_a_ubuta_mbala_n ni ba.>>
- ⁹ Ali kaja'a_ke ḍevu ka_vā, vuza na n la'i kuneke kaḍu ka_vā,
vuza na tsu ci lya'a kobolo, u bonoi a tsurala nu mpa.
- ¹⁰ Vuzavaguđu, pana asuvayali a_vā,
vu bonoko mu m maṭana_m ikyamba ma_vā,
adama a na n tsupa ili i na irala i va_i ya'ankai mu.
- ¹¹ Mi ta_e kuyeve vi ta_a kupana uyo'o u va,
adama a na i a kufuḍa kulya'a kelime ka_vā_ba.

- 12 Vi ta a kubanka mu adama a na mi ta a kuya'an
ili i na yi derere,
Vi ta a ku zuwa mu n yongo e kelime ka nu
ko wannai.
- 13 Ya'an tsu cikpa Vuzavaguđu, Kashile ka aza
Israila,
cikpa ni gogo na a kubana ko wannai Tanan-
nai, Tanannai.

Katagarda ke ire

42

(Ishp 42--72)

Mashi ma aza a na i a ugbashi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vicu'u vu tsuwa'i tsu muku n Kora,

- 1 Tsu na mere'e mi a mali ma mini mo kudolu,
ta feu wuma u va wi a mali ma nu nannai,
Kashile.

- 2 Mi ta a kakuli ka nu,
Kashile, Kashile ka wuma.

Wannai dai n kubana e kelime ka nu n cikpa wu?

- 3 Kanna n kayin dem mi ta a mashi,
kujilya ku da koci ili kulya'a i va,
makyan dem irala i va e ku ece mu,
<<Te dai Kashile ka nu ka?>>

- 4 Kađu ka va ka tsu namgba ta,
n cifa baci n ili i na i lazai de,
a makyan ma na n tsu bana kobolo n uma A'isa a
gbayin,
mi o kutono n e le ugeri.

kobolo ka uma aza a mazanga, a ku canana i
ishipa,
a kudangusa alakatsu a kucikpa Kashile.

⁵ Yidaj i zuwai mi unamgbi katsuma tsu nampa?

Yidaj i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kadu ka va u Kashile,

mi ta o kudoku kucikpa yi,

kishi ka va n Kashile ka va.

⁶ N namgba ta katsuma kau,

adama nannai mi ta a kuciba n kasingai ka nu,

a ubon u Urdu, n kusan kugbayi Hamon,

n kusan ku Miza.

⁷ Atakaci a va i ta tsu mini ma ugavi,

mini ma o kubolongu adama a na ma pura
mu,

abau raka,

a kulya'a utsura u va.

⁸ Vuzavagudu u yotsongu ta ucigi u ni u na u tsu

saba'a ba kanna lakam,

mpa feu n canana ishipa i kucikpa yi kayin

dem,

n ya'an avasa u Kashile, vuza na u nekei mu

wuma.

⁹ N danai Kashile, ubuta u kushedeku u va,

<<Yidaj i zuwai vu cinukpai nu mpa?

Yidaj i zuwai n kulya'a kelime n

unambukatsuma?

Adama ka gbani-gbani ka irala i va?>>

¹⁰ Kadanshi ki irala i va, ka sapa mu tsu kotokobi

a etele a va,

a makyan ma na i a kudana mu,

<<Tedei Kashile ka nu ka?>>

¹¹ Yidaj i zuwai mi unamgbi katsuma tsu nampa?

Yidaj i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kadu ka va u Kashile,

mi ta o kudoku kucikpa yi,

kishi ka va n Kashile ka va.

43

Avasa a vuza a bankai ugbashi

Vishipa vu Dawuda.

¹ Kāshile, yotsongu unambi wu unushi u va,
vu isaka mu ili i na yi i va,

wa aza a na a kpaḍaj kupana wovon u nu,
isa mu a ekiye aza o modoruko,
n aza a gbani-gbani

² Kāshile avu ḍa vi a ku inda mu.
yidaj i zuwai ḍa vu variki mu?

Yidaj i zuwai mi o kuso'o atakaci,
adama a ka gbani-gbani ka irala i va?

³ Suku kutashi ku nu n kamayun ka nu,
o tono nu mpa.

vu zuwa o bono nu mpa a ka kaginda ka cida ka
nu,
o bono nu mpa a ubuta wi idaḥi i nu.

⁴ Kaṭa m bana a katalikalyuka ka nu Kāshile,
Kāshile, wa a nu ḍa, ugiti u mazanga u va.
mi ta a cikpa wu n umolu,
Kāshile, Kāshile ka va.

⁵ Yidaj i zuwai mi unangbi katsuma tsu nampa?
Yidaj i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kaḍu ka va u Kāshile,
mi ta o kudoku kucikpa yi,
kishi ka va n Kāshile ka va.

44

Avasa a kulansa wishi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vicu'u vu tsuwa'i tsu muku n Kora.

¹ Kāshile, tsu pana ta na atsuvu a tsu,
ikaya i tsu i dana tsu ta,

ili i gbagba'in i na vu ya'in a makyan me le,
a ayin a cau.

² Tsu na avu n kaçi ka nu vu lokoi aza o kutono
amali,

da vu zuwai uma a nu a idika i le.
tsu na vu lokoi uduniyan u na u buwai,
ama da vu zuwai uma a nu o yongo bari.

³ N otokobi e le a da a lya'i idika ya ba,
n utsura u le u da a lya'i idika ya ba,
ama n utsura u nu u da,
tsu na vu yotsongi le vi ta kobolo n ele,
vi o kuyotsongu le vu ciga le ta.

⁴ Avu da mogono ma va n Kashile ka va,
vu zuwai uma a Yakubu a ciyai ulya'i.

⁵ N utsura u nu u da tsu unai irala i tsu.
N kula ku nu ku da tsu dasasai irala i tsu.

⁶ N zuwa kadu ka va a utan u va ba,
kotokobi ka va ki a ku isa mu ba.

⁷ Ama vu isa tsu ta ekiye a irala i tsu,
vu lokoi aza a na a iwain tsu.

⁸ Kashile, ci ta a ku cikpa wu makyan dem,
kata kpamu tsu cikpa kula ku nu ko wannai.
Kuvuka

⁹ Ama gogo na Kashile vu vakangu tsu ta,
vu kasukpai o lokoi tsu,
vu doku vu uta vu ya'an nwalu n osoji a tsu
ba.

¹⁰ Vu zuwai tsu sumai e kelime ka irala i tsu,
da isai ili i na ci ni i da yo okpoi i le.

¹¹ Vu kasukpai a kidai tsu tsu nlala,
da vu wacuwai tsu a katsuma ka idika i yoku.

¹² Vu dengei uma a nu,
n ikebe kenu,
vu ciya kodokpotsu ka tsulaga tsa ba.

- 13 Aza a na ci idashi dedevu o ku zo'oso tsu adama
a nu,
a kuya'anka tsu ulami, o bonokoi tsu ili yi
ugulani,
- 14 Vu zuwai tsu tsu okpoi ili ya agisana a katsuma
ku uduniyan,
uduniyan a kugbadaa ka tsu aci,
n o goyoi tsu,
- 15 Makyan dem mi ta a katsuma ko wono,
wono u kimba mu ta raka.
- 16 Adama aza a kadanshi ka gbani-gbani n
ishikushi,
n adama a irala i va aza a na a tsu ciga ku
tsupa kutan.
- 17 Ili i nampa ya raka i gita ta n atsu,
ko a na wo okpoi tsu cinukpa n avu ba,
tsu kodo kpamu uzuwakpani u na vu ya'in n
atsu ba.
- 18 Tsu ya'anka wu unambi wu usubi ba,
tsu kasukpa tana kutono kadanshi ka nu ba.
- 19 N nannai dem vu kpaɗai kubanka tsu,
a nnama n kakamba n nanlo ma,
vu kasukpai tsu a kayimbi ka kpabam.
- 20 Ishi baci tsu kasukpa ta kutono Kashile ka tsu,
ci ya'in avasa wa amali,
- 21 mayun vi ta e kuyeve,
adama a na vu yeve ta kusheshe ku uma.
- 22 Kashile, adama a nu a da i a ku una tsu makyan
dem.
o bonokoi tsu a na nkyon n na a kukida.
- 23 Danga! Vuzavagudu, yidai da vi alavu?
Danga! Kata vu iwan tsu ko wannai ba.
- 24 Yidai i zuwai da vi o ku sokongu ashi a nu?

Yidai i zuwai da vi a kucinukpa n atakaci a
tsu?

Adama a yidai vu zuwaka n tsu na i a
kutakacika tsu ba.

²⁵ Ci yikpa ta, da a tsugbai tsu a idika
a kasukpai tsu iva'in a kubuta.

²⁶ Danga, vu banka tsu,
vu shiba tsu,
adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba.

45

Vishipa vu kushiya ku yolo i mogono

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Lili>> Vishipa vu
muku n Kora. Vicu'u vu tsuwa'i tsu vishipa vu
yolo.

¹ Ka du ka va ka shana ta n kadanshi ka singai.
Makyan ma na mi a ku zuba vishipa vu
mogono.

Kelentsu ka va tsu kayakidani ka'a u kadani.

² A katsuma ka uma raka avu da vu la'i n uga'in,
avu vuza vu ufudi u kadanshi kasingai ka'a.
Kashile ka zuwaka wu ta unasingai makyan
dem.

³ Shiya kotokobi ka nu,
mogono ma tsugbayin,
avu vuza vu utsura da.

⁴ A katsuma ka tsugbayin tsu nu ya'an nwalu n
kulya'a kelime,
vu shamkpa kamayun n ku usubi.
adama a utsura u nu, vi ta a kulya'a kelime.

⁵ Aya'a a nu i ta lyalya'an,
a tsu sapa ta adu a irala i nu,

- uma a ku yikpaṣa a ḡaka vu e ene a nu.
- ⁶ Kaṣhile, kakuba ko tsugono ka nu,
ki ta o kuyongo ko wannai.
- Vi ta a kulya'a tsugono tsu uma a nu n usubi.
- ⁷ Vu tsu ciga ta ili i na yi mejege,
vu ci iwan ta ili i gbani-gbani.
- Adama a nannai Kaṣhile, Kaṣhile ka nu ka zagba
wu ta,
ḡa u tsunki nu n mani'in me kerengu m
mazanga ma abundaḡ ali vu la'a yaba dem.
- ⁸ Akashi a nu a ku uta magulaḡi mi ili
magulaḡi i Mariti n aloyes n kashiya
kpamu,
tsuwa'i a i'uwa yi ngono,
a i'uwa i na a kalai n anga a kagiwa dem,
a kuzuwa wu mazanga.
- ⁹ Muku mu nkere mo ngono,
i ta punu a kaṡsuma ka amaḡi a na a ciyaḡi
tsugbayin,
e kukiye ku usingai ku kakuba ko tsugono tsu nu,
egbere wi ta kisani,
a uki na u canuku u singai,
wa azanariya u na u la'i nu uga'in raḡa.
- ¹⁰ Pana ili i na n kudansa, avu vuka vu savu vu
mogono,
vu cinukpa n uma a nu n kumaci ku nu.
- ¹¹ Adama a na avu vi ta n uga'in,
mogono mi ta a kuciga wu,
ayi ḡa vali vu nu, kaṡa vu tono yi.
- ¹² Uma a Taya i ta a kutuka wu n kune'e,
aza a uciyi i ta a kutawa a laṡa mapasa ma
singai wa a nu.
- ¹³ Vuka vu savu vu mogono,

- wi ta a ku uwa a kpa'a ku mogono,
 yida'i a kugisanku n uga'in u ni,
 n tsugbere tsa azanariya tsu da a ca'i motogu
 ma ni,
 14 A bankai ni a ubuta u mogono u uki na aminya
 a singai,
 aja'a ni nkere o kutono, a tukai le a ubuta u
 mogono.
 15 N mazaṅga ma'a a tawai,
 a uwai e kefeku ko mogono.
 16 Vi ta a kumatsa muku n ali n abundai,
 aza a na a ku kana tsugbayin ci ikaya i nu,
 vi ta a kuzuwa le a lya'a tsugono tsa aduniyan
 dem.
 17 Vishipa vu va vi ta a kuzuwa,
 a kana kucibasa n kula ku nu ko wannai,
 kata uma raka a cikpa wu,
 ali a tsukaya tsu na tsa kutawa.

46

*Kashile ka'a ubuta u kushedeku n katsura ka
tsu*

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu muku n Kora.

- 1 Kashile ka'a ubuta u kushedeku u tsu n katsura
 ka tsu,
 a makyen dem ufobushi u da wi u banka tsu
 a ayin atakaci.
 2 Adama nannai ci a kupana wovon ba,
 ko da baci aduniyan i a kugbada,
 atali kpamu a yikpai a mala mu ugavi,
 3 Ko a dana baci mala mi ta a kuya'an yura ma
 putsuwai,

ko ɗa baci n sansan m gbaɗai adama ugbaɗi
u mala.

Kuvuka

⁴ Kudolu ki ta lo ku na ku tsu tuka,
n mazanga a likuci i Kashila,
n ubuta wa A'isa a cida a Mala'imili.

⁵ Kashile ki ta a idashi punu a likuci ya,
mayun, i tana a ku una likuci ya ba,
n kpasani Kashile ki ta a kutuka le n ubanki.

⁶ Uduniyan u panai wovon,
tsugono tsu gbaɗai,
a na Kashile ka lapai kakpanga,
aduniyan e derikpei

⁷ Vuzavaguɗu Mala'imili wi ta kobolo n a tsu.
Kashile ka Yakubu ka'a ubuta u ku shedeku u
tsu.

Kuvuka

⁸ Tawai yi ene ili i na Vuzavaguɗu u ya'in,
indana bi'i ili mereve i na u ya'in aduniyan.

⁹ U sankai kuvon ubuta dem aduniyan.
u kodosoi utan dem, ɗa u langasai nsara.
o kusongu ekeke o odoku n akina.

¹⁰ <<U danai, paɗai bini, i yeve mpa Kashile ka'a.
Mala'imili ma'a a katsuma ka aduniyan a na
a buwai,
Mala'imili kpamu aduniyan.>>

¹¹ Vuzavaguɗu Mala'imili wi ta kobolo n atsu,
Kashile ka Yakubu, ayi ɗa ubuta u kushedeku
u tsu.

Kuvuka

47

Kashile mogono ma aduniyan raka

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu muku n Kora.

¹ Basai ekiye, adama a mazanga,
ada uma raka!
Ya'in ishipa n utsura,
cikpai Kashile.

² Vuzavagudu Mala'imili,
ili i wovon i da,
ayi mogono ma gbayin ma'a,
vuza vu tsugono tsa aduniyan raka.

³ U nekei tsu ulya'i a ubuta u uma raka,
u zuwai uduniyan a daka vu ene a tsu.

⁴ U zagbakai tsu idika yi ukani i tsu,
i dafa ili ya aradi i uma a ni,
kumaci ku yakubu ku na wi a kuciga.

⁵ Kashile ka kumba ta a gadi vu kakuba ko
tsugono ci ni,
a kanai yoroli i mazanga n a likai ishari,
a makyan ma na Kashile ki a ku kumba.

⁶ Cananai ishipa i kucikpa Kashile.
cananai ishipa i kucikpa mogono ma tsu.

⁷ Kashile mogono ma,
aduniyan ma'a raka.
canana ka yi ni ishipa i kucikpa.

⁸ Kashile ki ta idashi a kakuba ko tsugono ka cida
ka ni,
Kashile ki ta a kulya'a tsugono tsa aduniyan.

⁹ Aza e kelime a kumaci ka aduniyan o bolongi,
a gasai kobolo n a tsu,
a tsu uma a Kashile ki Ibrahi,

adama a na ngono ma aduniyan raka,
n Kashile n da,
Kashile ka na i a kucikpa mayin.

48

Sihiyona likuci i Kashile

Vishipa vu muku n Kora.

¹ Vuzavaguđu vuza gbayin da,
u yawa ta a cikpa yi,
a likuci i gbayin Kashile ka tsu,
a kusan ku cida.

² Kusan ku Sihiyona ki ta n ugadi,
ili i mazanga ma aduniyan raka,
likuci i mogono ma gbayin,
tsu kusan ku ubon u gadi,
ku na ku la'i nu mgbayin.

³ Kashile ki ta punu a likuci yi nshilya ma,
adama a na ayi n ka ci ka ni,
ubuta u kushede ku u da.

⁴ Da ngono n gabaai aci e le,
adama a na a tuka n kuvon a kusan ku
Sihiyona.

⁵ Ama a na enei ni,
a rikpai da a ya'in mereve,
a panai wovon, da a sumai.

⁶ E je'ekei ikyamba,
da a takacikai,
tsu vuka vu na vi aganda a limata.

⁷ Tsu wunlai u kasana,
u na u tsu bososo antsu a mini a Tarishi.

⁸ Tsu na tsu panai arabali ili i nanlo,
gogo na tana tsu ene ta i da,
a likuci i Kashile ka tsu Mala'imili,

wi ta_a ku ere likuci ya m ma_tana_ ko wannai,
 Kuvuka
 9 Ka_shile, punu A_lisa_a gbayin a_nu,
 ci ta_a kusheshe ucigi u nu u na u tsu saba'a
 ba,
 10 Ka_shile, tsu na kula ku nu ki,
 ucikpi u nu u kara_a ta_ aduniyan ra_ka.
 Kukiye ku usingai ku nu,
 ki ta_a kuya'an afada a usubi.
 11 Ya'an uma a Sihiyona a ya'an mazanga,
 likuci i wawa'a i Yahuda i ya'an mazanga,
 adama afada a usubi.
 12 Banai i kara_a likuci i Sihiyona,
 ka_ta i kece nshilya mu ugadi n ni,
 13 I lana_ asaka a,
 ka_ta kpamu i co'oko n nshilya ma,
 adama a na i ciya_i na i ku dana,
 ntsukaya n da_n na n kutawa.
 14 Ta Ka_shile ka tsu ki nannai,
 Ka_shile ka ko wannai,
 vuza na u tsu tono n a tsu ko wannai.

49

Kuzuwa ku ka_du a uciyi tsulau tsu da

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu muku n Kora.

- 1 Panai ili i nampa, yaba dem,
 zuwai atsuvu uma a ubuta_dem,
- 2 Aza a_gbara_gbara_n muku,
 aza a uciyi n aza a unambi ra_ka.
- 3 Mi ta_a kuya'an kadanshi n kuyeve,
 mi ta_a kuya'an kusheshe ku singai.
- 4 Mi ta_o kubonoko ka_du ka_va,

a ubuta u asan,
kata n dana ili i na asan a i a kadanshi,
a makyan ma na mi a kuwa'a umolu.

⁵ Adama a yidaɗi ɗa n kupana wovon,
a makyan ma atakaci?

A makyan ma na,
uma a gbani-gbani a kara'i mu,

⁶ uma a na a zuwai aɗu a uciyi u le,
aza a na i aradi,
adama a kabundaɗi ka uciyi u le?

⁷ Mayun, vuza wi lo a katsuma ke le,
vuza na wi a kufuɗa kushiba vuza ni ba,
ko u fuda u tsupa Kashi le ikebe,
adama a kaɗi ka ni ba.

⁸ Adama a na ikebe i kushiba wuma u vuma,
i la'a ta agisana,
a ili i na vuma u kufuɗa ku tsupa,
ko i ɗa yi a kuyawa ba,

⁹ Yi tana kuzuwa yi u yongo n wuma ba,
ko i sanɗa yi ukpa u ko wannai ba.

¹⁰ U tsu zuwa ta aza e kuyeve a kuwa,
ta feu nannai alau n uma a kavama a ku
kuwa,
a kasukpa uciyi u le wu ntsukaya n le.

¹¹ Asaun e le i ta o kokpo le i'uwa ko wannai,
ta punu o kuyongo ayin dem,
ko a na wo okpoi n tsu cau,
ishi ta n idika i kaɗi ke le.

¹² Tsugbayin tsu vuma ci a ku sanɗa yi ku kuwa
ba,
wi ta a ku kuwa tsu manama.

¹³ Lana ili i na i kuciya aza a na,
zuwakai kaɗi ke le aɗu,

n aza a na a_cuwai n uciyi u le.

Kuvuka

- 14 Tsu nlala,
i ta o kurono le a kubanka a ubuta wi idashi
wa akpisa,
ukpa ufa magubi me le,
n usana aza a usubi a fa a kulya'aka le tsugono,
Ikyamba i le kpamu yi ta a kushama a
kasaun,
a ubuta wi idashi wa akpisa u fa wi o ko okpo
kpa'a ku le.

- 15 Ama Kashile ki ta a kushiba mu,
wi ta a ku isa mu a utsura wu ukpa.

Kuvuka

- 16 Kata vu namgba katsuma ba,
fa baci vuza wo okpoi vuza vu uciyi,
ko kpamu uciyi u ni u yimkpa baci.
- 17 Adama a na wi a kufika u fa ba,
a makyan ma na u kuwai,
uciyi u ni wi a ku uwa a kasaun n ayi ba.
- 18 Ko ishi baci vuma ciya ili bari a wuma u nampa,
ana i a kcikpa yi adama a ulya'i u ni.
- 19 N nannai dem wi ta a ku cina ikaya i ni i na i
kuwai de,
a ubuta u na kayimbi ki ko wannai.
- 20 Tsugbayin tsu vuma ci a ku sankai yi ku kuwa
ba.
wi ta a ku kuwa tsu manama.

50

Kashile ka'a vuza va afada
Vishipa vu Asafa.

- ¹ Kashile Mala'imili, Vuzavagudu u ya'in kadan-shi,
e kudeke aduniyan raka,
a kasana a kubana a kalivi.
- ² Kashile ki ta a ku akana a Sihiyona,
a likuci i singai i Sihiyona.
- ³ Kashile ka tsu ka tawa ta, u sokongi u da wi ba.
akina a munuka a kutawa e kelime ka ni,
uguyi u gbayin kpamu u kara'i n ayi.
- ⁴ U dekei gadi n aduniyan okpo ngan,
ene tsu na wi a kuya'anka uma a ni afada.
- ⁵ U danai, <<Bolongu ku mu uma a usubi a va,
aza a na a shatangi uzuwakpani u na mi nu
u da n ele,
a ubuta u kune'e ka alyuka.>>
- ⁶ Gadi adangashile a kusala usubi u Kashile,
adama a na ayi da wi a kuya'an afada.

Kuvuka

- ⁷ <<Panai, ada uma a va,
mi ta a kuya'an kadanshi,
mi ta a kuya'an kadanshi n dana,
Isaraila yi ta n unushi.
Mpa da Kashile, Kashile ka da.
- ⁸ M barangu da adama alyuka a da ba.
ko adama e kune'e ku kusongu ku na yi e
kuneke mu makyan dem ba.
- ⁹ Mi a kuciga kobomburon ushiga u da ba,
ko nlala a ushiga u da ba.
- ¹⁰ Adama a na nnama n kakamba dem n va n da,
akpan anaka a na i aginda raka a va a da.
- ¹¹ Nnu n na mi a cidinkpi gadi dem n va n da,

n ili i wuma i na yi a idika raka.

- 12 <<Ko ishi baci mi ta a kupana kambulu,
mi a kudana da ba,
adama a na aduniyan n ili i na yi punu dem
i va i da.
- 13 n tsu takuma ta inyama yi obomburon da?
Ko n tsu so'o ta mpasa mu nradika?
- 14 Ya'an i neke Kashile kune'e ku kucikpa ku da,
kata i neke mala'imili kune'e raka ku na i
ya'in uzuwakpani.
- 15 Ya'in medevile wa a va,
a makyan ma atakaci,
mi ta a ku isa da,
ada kpamu yi ta a kucikpa mu.>>
- 16 Ama Kashile ka dana ta uma a gbani-gbani,
<<Yidai i zuwai yi e kukece wila uva?
Yidai da yi a kuya'an kadanshi ka uzuwak-
pani u va?
- 17 I iwain m barangu da,
da kpamu i variki kadanshi ka va.
- 18 Yi ene baci koboki, i ci ya'an ta cija'a n ayi,
i tsu gbaba ta kaci n aza a tsugbani.
- 19 <<Makyan dem yi ta fobushi,
i dansa ka gbani-gbani,
i tsu pana munlai ma kudansa a'uwa ba.
- 20 A ufobushi u da yi,
i dansa ka gbani-gbani wa aza a da,
i neke le unushi.
- 21 I ya'an ta ili i nanlo dem,
ama mpa n kebecei ukuna ba.

adama a nannai i zuwa ta tsu da tsu da mi,
ama gogo na mi ta a ku barangu da,
mu utuka n unushi u da e keteshe.

22 <<Panai na, ada na i cinukpai nu mpa,
ta baci nannai ba, mi ta a ku karasa da,
ko vuza wi a ku isa da ba.

23 Vuza na u tsu cikpa mu,
a makyan ma na wi e kuneke alyuka a ni,
wi ta e kuneke mu tsugbayin,
n vuza na kpamu wi o kutono kadanshi ka
va,
mi ta o kuyotsongu yi wi ishi u va.>>

51

Avasa adama a kucinukpa unushi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda ana keneki Natan u banai wa
ni a makyan ma na Dawuda u vaki n Besheba
vuka vu Uriya.

1 Kashile pana asuvayali a va,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
adama a kasingai ka abundai ka nu
vu cinukpa n unushi u va.

2 Vu Sa'a ka gbani-gbani ka va raka,
vu bonoko mu cida

3 Adama a na n yeve ta unushi u va,
makyan dem unushi u va wi ta e kelime ka
va.

4 Avu da koci n nusakai,
n ya'an ta ka gbani-gbani a ashi a nu,
derere da afada a na vu kidakai mu.
derere da vu takacika mu.

5 Mayun mpa vuza vu unushi da,

- ali a makyan ma na anaku a va a dikai
katsuma ka va.
Mayun mpa vuma vu gbani-gbani da,
ili i na i dikai a makyan ma na a matsai mu.
6 Mayun kaɗu kamayun ka va ka'a vu cigai,
shatangu kaɗu ka va n kuyeve ku nu.
7 Vu za'a ta unushi u va n hisop*, mi ta o kokpo
cida,
vu za'a mu, mi ta a ku la'a tsukongoi wari.
8 Kata m pana uyo'o n mazanga,
ya'an etele a na vu yokumoi a ya'an mazanga.
9 Takpa unushi u va,
kata vu purangu ka gbani-gbani ka va raka.
10 Kashile, zuwaka mu kaɗu ka cida,
vu saba'aka mu ayinviki a savu o kutoni.
11 Kata vu loko mu kelime ka nu ba,
kata vu takpa ayinviki a cida a nu wa va ba.
12 Zuwa mu mazanga tsu na vu ya'in ana vu
wawai mu,
ka ta vu neke mu kadanshi n kaɗu ka na n
kutono wu.
13 N pi'isaka aza a unushi wila u nu,
kata aza a unushi o bono wa a nu.
14 Wawa wuma u va,
a ubuta unushi u ku tsuwan ku mpasa,
Kashile kishi ka va,
mi ta tana a kusala kamayun ka nu n
mazanga.
15 Vuzavaguɗu, banka mu adama a na n ya'an
kadanshi,
kata n cikpa wu.

* 51:7 51:7 hisop Ayuku a da a na aza a Yahuda a tsu zuwa a mini
adama a na ma kira.

- 16 Alyuka a na n kuneke wu i a kuyawa wu ba,
vi tana a kupana uyo'o u, kune'e ku kusongu
ba.
- 17 Kashile, alyuka a va dafa kadu ku usubi,
kadu ko kutoni,
Kashile vi a ku iwan a da ba.
- 18 Kashile ya'anka Sihiyona kasingai, vu banka yi,
vu ma'asaka nshilya n Urushelima.
- 19 Kata vu pana uyo'o wa alyuka a usubi,
n alyuka o kusongu raka
i ta ku kuneke obomburon kune'e ka alyuka
a katalikalyuka ka nu.

52

Afada a Kashile n kasingai ka ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. A makyan ma na
Dowegi vuza va aza a Edom u banai u mogono
Shawulu a na Ahimeleki ganu sokongi Dawuda a
kpa'a ku ni.

- 1 Yidai i zuwai da vi aradi n kawuya ka na vi a
kuya'an,
avu vuzagbayin?
Yidai i zuwai vi aradi makyan dem,
ada na i ya'in ili i wono a ashi a Kashile?
- 2 Kelentsu ka nu e kusheshe ka gbani-gbani,
adama a na vu langasa aza o yoku,
ki ta an kutanu ka alyu,
makyan dem a kuya'an a'uwa.
- 3 Vu la'a ta n ku ciga kawuya n kasingai,
vu la'a ta n ku ciga ka a'uwa n kamayun.
- 4 Vu tsu ciga ta kudoro uma n kadanshi ka nu,

Kuvuka

avu kaya'in ka a'uwa.

- ⁵ Adama a nannai Kašhile ki ta a kulangaša wu ko wannai,
 wi ta e kureme wu kaša wu utuka wu a kpa'a ku nu,
 wi ta kparamu a kutakpa wu a idika i wuma.

Kuvuka

- ⁶ Aza a usubi ene baci ili i wovon i nanlo,
 i ta o ku zo'oso wu, a dana,

- ⁷ <<Inda bi'i vuza na u kpađai kulansa ubuta u kushedeke u Kašhile,
 adama a na u ciya idashi i matana ba,
 kucikpa u zuwai kađu a ubuta wu uciyi u ni,
 a kulansa idashi i matana a ka gbani-gbani ka ni>>

- ⁸ Ama mpa mi ta tsu madanga ma zaitu,
 ma na mo topoi mayin a kpa'a ku Kašhile.
 N neke ta kađu a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai.

- ⁹ Mi ta a kucikpa wu Vuzavagudu,
 adama ili na vu ya'in.
 mi ta e kuneke kađu ka va wa a nu,
 mi ta a ku sala kula ku nu,
 e kelime ka uma a usubi a nu,
 adama a na avu vuza vu kasingai da.

53

Kawuya ka vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Mahalatu.>> Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

(Ishp 14:1-7)

- ¹ Alau a tsu dansa ta adu e le,
 <<Kašhile ki lo ba.>>

A₁ na₁mba₁ ta₁ ra₁ka₁ vu le, ulinga u le ili yi unata i
da,

babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.

² Vuzavagu₁du wu indanai uma de ga₁di,
we ene ko aza e kuyeve i ta₁ punu,
vuza a na wi a₁ ku₁la₁nsa₁ u yeve Ka₁shile.

³ Ra₁ka₁ vi le a₁ ka₁sukpa₁ ta₁ uye,
dem vi le a₁ pu₁wa₁ñka₁ ta₁,
babu vuza na wi a kuya'an ka₁ ma₁riki,
ko vuza te.

⁴ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani ka,
i n kuyeve ba?
A tsu takuma ta₁ uma tsu boroji,
kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavagu₁du ba.

⁵ Ama i ta₁ a₁ ku₁ri₁ka₁ kau,
tsu na a sa'wai kuya'an ba,
Ka₁shile ki ta₁ a ku wacuwa etele i irala i uma
a ni.

aza a Isaraila i ta₁ o kuloko le, adama a na u iwan
le ta₁.

⁶ Ishi baci a dana wishi wi Isaraila,
wu uta₁ ta₁ a Sihiyona.

ana Ka₁shile ko bonokoi uma a₁ ni una₁si₁ngai u le,
Yakubu wi ta₁ a kuya'an ma₁za₁nga,
ka₁ta₁ Isaraila a₁ za₁nga₁.

54

Avasa a₁ ku₁la₁nsa₁ uba₁ñki ekiye a irala i va

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
A ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u vu tsuwa'i
tsu Dawuda. Ana vuza va aza a Zefata u banai u
danai Shawulu <<Dawuda da wi ushedeki wa₁ tsu
ba?>>

- ¹ Kāshile, wawa mu n utsura u kula ku nu,
vu bonuko mu vuza vu babu unushi
n utsura u nu.
- ² Kāshile, Pana avasa a va,
vu pana kadanshi ka unā ka va.
- ³ Omoci a tuka mu ta n kuvon.
uma a gbani-gbani i ta a kulansa mu una.
ele da aza a na e yevei a na Kāshile ki lo ba.
Kuvuka
- ⁴ N yeve ta Kāshile ka'a kaḅanki ka va.
Vuzavaguḁu da wi a kulana mu.
- ⁵ Kāshile ki ta a kutakacika irala i va tsu ka gbani-
gbani ke le,
Wi ta a ku una le adama a na ayi vuza vu
usubi da.
- ⁶ N ucigi u kaḁu mi ta e kuneke wu alyuka,
mi ta a kucikpa wu, Vuzavaguḁu,
adama a na ta uga'in nannai.
- ⁷ Adama a na wu ere mu ta a ubuta wa atakaci a
va raka,
da me enei o lokoi irala i va.

55

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu
Dawuda.

- ¹ Kāshile, pana avasa a va,
ka ta vu iwan kupana ufolu u va ba.
- ² Panaka mu, vu ushuku mu,
adama a na unamgbukaṭsuma u va wo'uso mu ta
kau,
- ³ Kaḁu ka va ka danga ta, adama kaca'a ka
irala i va,

- adama o modoruko ma uma a gbani-gbani,
 o tsu ronoko mu ta atakaci,
 a kupana wupa u va i a ku iwan mu.
- ⁴ kadu kava ki ta tukpa n unamgbukatsuma,
 wovon wu ukpa u kanai mu.
- ⁵ Wovon u kanai mu kau, n kuje'eke ki ikyamba,
 n rikpai kau.
- ⁶ Da n danai, <<Ishi baci mi ta n evelyu tsu modoi,
 mi shi ta a ku imkpa m bana n lansa ubuta u
 kuvuka.
- ⁷ m bana da'angi,
 n ya'an de kpa'a ku va e meremune.
- Kuvuka
- ⁸ Mi ta a kuya'an moloko n lansa ubuta u
 kushedeku,
 a gadi da'angi n wunlai wu utsura n uguyi.>>
- ⁹ Vuzavagudu, langasa kusheshe ku le,
 ka ta kpamu vu ripula kadanshi ke le.
 adama a na me ene ta ugbamukaci a kudanga
 a likuci ya.
- ¹⁰ Kanna n kayin a kukara'asa a nshilya n likuci
 ma,
 likuci ya tana yi ta tukpa n unushi n ka gbani-
 gbani.
- ¹¹ Ukuna u kulangasu u shana ta a ubuta dem a
 likuci ya.
 modoruko n kawuya ka shana ta a ubuta
 dem.
- ¹² Ishi baci vurala vu va da vi o ku zo'oso mu,
 mi shi ta a ku gbama asuvu,
 ishi baci a dana ayi da vuza kelime vu va,
 mi shi ta a kukpa'wan adama a ni.
- ¹³ Ama avu da kaja'a ka va,
 vuma va, kaja'a ka gbagu ka va kpamu.

- 14 Cau ci ishi ta tsu ci yongo,
tsu tsu bana ta A'isa a gbayin kobolo.
- 15 Kashile ka zuwa ukpa u tawa wi irala i va babu
uyevi,
ya'an a bana idika yi ukpisa n wuma u le,
ka gbani-gbani ki ta a'uwa i le n unata u le.
- 16 Ama n deke ta Kashile ka banka mu,
Vuzavagudu tana wi ta a ku wawa mu.
- 17 Kanna n kayin,
n shikai n mavura,
da tana u panai kalakatsu ka va.
- 18 Wi ta a kushiba mu,
a ubuta u kuvon ku na n ci ya'an,
n irala i va ya abundai.
- 19 Kashile, vuza na wi o tsugono ali n tsu cau,
wi ta a kupanaka mu, kata u loko le,
Kuvuka
uma a na a tsu saba'a kuyongo ku le ba.
adama a na a tsu pana wovon u Kashile ba.
- 20 Kaja'a kaya, ka banka ta aja'a ni vishili,
u kodoi uzuwakpani u ni.
- 21 Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in me epeshe n
pete,
ama ma'iwanai mi ta punu a kaadu ka ni,
Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in n leku,
ama ki ta n alyu tsu una u kotokobi.
- 22 Banka Vuzavagudu atakaci a nu,
wi ta a kubanka wu.
wi a ku kasukpa, a lya'a kelime ka vuza vu
usubi ba.
- 23 Ama avu, Kashile vi ta a ku taduku aza a gbani-
gbani,
punu a idika a ubuta wu ugavi,

a za a'uwa n a za a kutsuwaṅ ku mpasa,
 babu e pece ayin e le a duniya,
 ama mpa mi ta e kuneke kaḍu ka va wa a nu.

56

Avasa a vuza na u zuwai kaḍu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 A ya'an vu da n kaḷakatsu ko <<Modoi a gaḍi vu
 maḍanga ma Oku.>> Vishipa vu Dawuda. Ana aza
 a Filisitiya e remei ni a Gatu.

- ¹ Kashile, pana asuvayali a va,
 adama a na uma a tuka mu ta n kuvon,
 irala i va yi ta a kutakacika mu kanna dem.
- ² Kanna dem irala i va yi ta a ku guva mu,
 n kaḅundaj ke le i ta a vishili nu mpa.
- ³ Makyan ma na baci m panai wovon,
 mi ta a kuzuwa kaḍu ka va wa a nu.
- ⁴ N zuwa ta kaḍu ka va u Kashile,
 mi ta a kucikpa uzuwakpani u ni.
 wa a ni u da n zuwai kaḍu, mi a ku pana wovon
 ba.
 Yidaj vuma vu lima u kuya'anka mu?
- ⁵ Irala i va i tsu o'uso mu ta kanna dem,
 makyan dem i ta e kusheshe,
 tsu na o kudoro mu.
- ⁶ O tsu bolongu ta u sokongi,
 a ku inda nwalu n va,
 a kuvana tsu na a ku una mu.
- ⁷ Kashile, kaṭa vu kaṣukpa le a la'aka a ka gbani-
 gbani ke le ba,
 a wupa u nu una uduniyan u nampa.
- ⁸ Dana unamgbukatsuma u va,
 kece kaḅundaj ka kujilya ka va,

- i a katagarda ka nu ba?
- ⁹ A kanna ka na baci n dekei nu,
irala i va yi ta o kubono n kaçapa,
adama a na n yeve ta Kaşhile ki ta kobolo nu
mpa.
- ¹⁰ Kaşhile, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu,
Vuzavagudu, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu.
- ¹¹ Kaşhile, wa nu u da n zuwai kaçu,
mi tana a kupana wovon ba.
Yidaı vuma vu lima u kuya'an ka mu?
- ¹² Kaşhile, mi ta e kuneke wu ili i na n ya'in
uzuwakpani.
mi ta e kuneke wu kune'e ku kucikpa.
- ¹³ Adama a na vu wawa mu ta a ubuta wu ukpa,
vu erei ene a va a ubuta u maçada,
adama a na n wala e kelime ka Kaşhile,
a kutashi ku na ku tsu neke wuma.

57

Avasa a kulansa ubaŋki atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
A ya'an vu da n kalakatsu ka<<Kaça a ya'an
munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana u sumai
u Shawulu u uwai a kabatsu.

(Ishp 108:1-5)

- ¹ Pana asuvayali a va Kaşhile, pana asuvayali a
va,
adama a na wa a nu u da n lansaı ubuta u
kushedekeu.
Mi ta e kushedekeu a daka vu evelyu a nu.
ali mita raka ma laza.
- ² Mi ta e kudeke Kaşhile, Mala'imili,
ayi Kaşhile ka na ka ci shatangu ku mu ili
dem.

- ³ De gaḡi Kaṡhile ki ta_a ku su'uku mu n wishi.
o kuloko aza a na i a vishili nu mpa.
- Kuvuka
- Kaṡhile ki ta_o ku yotsongu mu ucigi,
u ni u na tsu saba'a ba n usubi u ni.
- ⁴ Wuma u va_wi ta_e mere ma ikawu,
n vaki e mere ma nnama n na n tsu takuma
uma.
- anga e le i ta_a na osovu n aya'a,
elentsu e le i ta_n alyu tsu otokobi.
- ⁵ Kaṡhile, ya'an a cikpa wu a gaḡi vu eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo
aduniyan dem.
- ⁶ Irala i va_i zuwaka mu ta_maza adama a na aza
mu.
- atakaci a la'a ta_utsura u va_.
- A_gava_kai mu kpenle a uye u va,
ama da a kucikpa o bono a_yikpai punu n ka_i
ka_e.
- Kuvuka
- ⁷ Kaṡhile, kaḡu ka_va ka_muda_ba,
kaḡu ka_va_ki ta_idashi,
mi ta_a kuya'an ishipa n cikpa wu.
- ⁸ Jimgba, wuma u va_
- jimgba umolu u va,
mi ta_a ku jimgba n usana n ishipa i va_.
- ⁹ Vuzavaguḡu, mi ta_a kucikpa wu a ka_tsuma_ka
uduniyan,
mi ta_a kucanana ishipa i kucikpa wu a
ka_tsuma_ka uma.
- ¹⁰ Ucigi u gbayin u nu u yawa ta_gaḡi,
usubi u nu u yawa ta_eleshu.
- ¹¹ Kaṡhile, ya'an a cikpa wu a gaḡi vu eleshu,

ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo
aduniyan dem.

58

*Avasa adama a na a takacika uma a gbani-
gbani*

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
ya'an vu da n kalakatsu <<Kaṭa a ya'an munuka
ba.>> Vishipa vu Dawuda.

¹ Aḍa aza o tsugono yi ta e kuneke kadanshi ka
mayun?

Yi ta a kuya'an ka uma afada a singai?

² A'a, aḍu a da kusheshe ku gbani-gbani ku da koci
yi a kuya'an.

yi a kuya'an unushi u kuḍangusa vishili a
idika.

³ Ili i na i dikai ele punu a katsuma, uma a gbani-
gbani a kasukpai uye,

babu a matsai le da aza a'uwa a kasukpai uye.

⁴ I ta tukpa n tsukono a na tsu koko,
o tsu votsuku ta atsuvu e le tsu kagulani ka
kagbaturu,

⁵ ka na ka tsu pana kalakatsu ka vuza vu aḍabu
ba.

Ko u panaka mazubi ma aḍabu ba.

⁶ Kaḥile, kodoso anga e le ana i a malumuka n
ada.

kodoso anga i muku mi ikawu ma, Vuzav-
aguḍu,

⁷ Ya'an a puwanka tsu na mini me ci yene a
kulaza.

ya'an o kodoso aya'a e le, ayin a na baci a
katsuki a utan u le.

- 8 Ya'an e derikpe tsu na kokoto ke tsu wala u
kaṣukpa kederi,
ya'an okpo tsu merebu ma na a matsai ukpa,
ma na u sa'wai kene kanna ba.
- 9 Babu uyevi u le Kaṣhile ki ta a kupurangu le tsu
mita,
a kaṣuma ka wupa wu usuḍukpi u ni,
Kaṣhile ki ta a kupurangu le ele bi'i n wuma.
- 10 Aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,
ayin a na baci enei a takacikai uma a gbani-
gbani.
i ta a kuya'an mazanga
ayin a na baci a unai irala i le raḱa.
- 11 Ka ta uma a dana,
<<Mayun katsupu ki ta lo a vuza vu usubi,
mayun Kaṣhile ki ta lo ka na ki a kuya'anka
aduniyan afada.>>

59

Avasa a kulansa wishi a ubuta wi irala

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
ya'an vu da n kaḱaḱatsu <<Kaṱa a ya'an munuka
ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana Shawulu u suki
uma a bana inda kpa'a ku Dawuda adama a na
una yi.

- 1 Kaṣhile ka va, wawa mu a ubuta wi irala i va,
ere mu wa aza na i a ku tuḱa mu n vishili
makyen dem.
- 2 Wawa mu a ubuta uma a na a ci ya'an ka gbani-
gbani,
wawa mu a kaṣuma ka aza a ku tsuwan ku
mpasa.
- 3 Laṇa, o bopoi a kuvana adama a na una mu,

uma a gbani-gbani o tsu bolongu ta adama a
 na a ya'an tsurala nu mpa.
 a mataḍa ko unushi wi ili i yoku ba, Vuzavaguḍu.
 4 N ya'an unushi ba, n nannai dem i ta ufobushi a
 shilika nu mpa.

ḍaṅga vu baṅka mu, vu laṅa atakaci a va.
 5 Avu Vuzavaguḍu Kaṣhile Mala'imili Kaṣhile ki
 Isaraila,
 ḍaṅga vu takacika uduniyan,
 ka ta vu pana asuvayali a uma a gbani-gbani
 aza o modoruko a nanlo ba.

Kuvuka

6 O tsu bono ta n kulivi,
 a kaṅa wali a na nshe'e
 n na mi a ka kaṛaṣa a likuci.
 7 Pana kadanshi ki ishikushi ka na ki a ku uta una
 u le,
 kadanshi ke le ki ta a na otokobi,
 ali, a kudana, <<Yayi, u kupanaka tsu?>>
 8 Ama avu Vuzavaguḍu, zo'oso le,
 Vu tsu ya'an ka ta uduniyan dem ulami.
 9 Avu vuza vu utsura u va, Kaṣhile, n zuwa ta
 katsura kaṅa wa nu,
 avu ḍa ubuta u kushedeke u va.
 10 Kaṣhile vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba.
 Kaṣhile ki ta a ku wawa mu,
 ka ta u zuwa mu n zo'oso irala i va.
 11 Kaṭa vu una le ba, Vuzavaguḍu ke kedetsu ka
 va
 adama a na kaṭa uma a va a cinukpa ba.
 n utsura u nu zuwa le a kaṅa ka kaṛaṣa,
 kaṭa vu laṅaṣa le,
 12 Unushi wu una u le,
 n kadanshi ku una u le,

ya'an e reme le adama aṛaḍi e le.
 Adama a ishikushi n a'uwa a na a ci ya'an,
¹³ Langasa le a katsuma ka wupa u nu.
 langasa le ali o kotso raka,
 nannai da e kuyeve a na Kashile ka'a ki o tsugono
 ci Isaraila
 ali a uteku wa aduniyan.

Kuvuka

- ¹⁴ O tsu bono ta n kulivi,
 a kana wali a na nshe'e
 n na mi a ka karasa a likuci,
¹⁵ a kakarasa a ubuta dem a kulansa ilikulya'a
 a kana mashi da baci a cuwai ba.
¹⁶ Ama mpa mi ta a kucanana ishipa a ukuna wu
 utsura u nu,
 usana mi ta a kucanana ishipa adama a ucigi
 u nu u na u tsu saba'a ba.
 Adama a na avu da ubuta wu ukanji va,
 ubuta u kushedeku u va a makyan ma
 atakaci.
¹⁷ Mi ta a ku cikpa wu, avu katsura kaya,
 avu Kashile, ubuta wu ukanji uva, Kashile ka
 na ka cigai mu.

60

Avasa adama a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
 ya'an vu da n kalakatsu <<Lili vu uzuwakpani.>>
 Vishipa vu Dawuda. Ana u shilikai n Aram
 Naharami n Aram vu Zoba n ayain a na Jowabu
 u banai wu unai aza a Edom akpan kupa n ere a
 kara'a ka mkpafi.

- ¹ Kashile vu iwan tsu ta, ali da kasukpai a lya'i
 utsura u tsu,

- vu ya'an ta wupa n a tsu,
ama gogo na bonoko tsu.
- ² Vu zuwai idika i gbaɗai da i batsai,
gogo na cidangu enle a, adama a na i tsu-
rukpa kpamu.
- ³ Vu zuwa ta uma a nu a takacikai kau,
vu nekei tsu makyan ma na ma lamkpai
ali ma zuwai tsu ku tangala.
- ⁴ Ama vu dangusa ta urotu u kakashi wa aza a na
i ku pana wovon u nu,
adama a na a la'aka a utan.
- Kuvuka
- ⁵ Wawa tsu vu banka tsu n utsura u nu,
adama a uma a na vu cigai a ciya wishi u nu,
- ⁶ Kashile ka ya'an ta kadanshi a ubuta u cida u ni.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kata m pecukusu kara'a ka Sukotu.
- ⁷ Giliyadu vu va vu da, Manasa feu vu va vu da.
Ifirayimu da maku'un ma viyum ma va.
Yahuda kalangu ko tsugono ka va.
- ⁸ Mi ta o kubonoko Mowabu tsu kasasu ka kuza'a
ka va,
Edom wi ta o ko okpo a daka vu ene a va,
Ka ta n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisi-
tiya.>>
- ⁹ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i
Edom?
- ¹⁰ Kashile avu da vu variki tsu,
Vu kpaɗai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?
- ¹¹ Banka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubanki u vuma gbani da.
- ¹² Kashile ki baci n atsu ci ta a kuciya ulya'i,

wi ta a kulya'a irala i tsu.

61

Uzuwi u kaḍu a wu eri u Kaḥile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḍa n an'in a umolu. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaḥile, pana maḥi ma va,
zuwa atsuvu wa avasa a va.
- ² A uteku wa aduniyan, n ḍekei nu,
n ḍeke wu ta ana n takpai kaḍu,
vu banka mu a ubuta u kushedeḍeku u na u la'i.
- ³ Adama a na avu ḍa ubuta u kushedeḍeku ali ḍe,
avu ḍa ubuta wu ukanji e kelime ka irala i va.
- ⁴ Ya'an n ḍaṣangu a maṣali ma nu ko wannai.
ya'an n ciya ubuta wu idaṣhi a ḍaka vu evelyu
a nu.
Kuvuka
- ⁵ Kaḥile, vu pana ta akucina a va,
ḍa vu nekei mu ili yi ukan i ya aza a na i a
kucikpa wu.
- ⁶ Zuwa wuma u mogono u geshe;
vu zuwa yi u yongo n wuma ali a kubana a
tsukaya.
- ⁷ Ya'an u lya'a tsugono e kelime ka nu, Kaḥile, ko
wannai,
zuwa ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usufi
u nu wu ere yi.
- ⁸ Adama a nannai mi ta a kucanana ishipa n cikpa
kula ku nu,
n shatangu uzuwakpani u va u kanna dem.

62

Kashile ka'a koci ubuta u kushedeku

Kadañshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun. Vishipa vu Dawuda

- ¹ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyai kuvuka,
wishi u va wu uta ta wa ni.
 - ² Kashile ka'a koci katali ka va n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va, mi a kupana wovon ba.
 - ³ Ali n wannai dai raka vu da i ku shilika n vuma vu te?
Adama a na yi una yi,
mashilya ma u tsubaki ma nampa,
ko an mashilya ma na mi a ukuna u kuyikpa?
 - ⁴ Kusheshe ku da ku da i cipuka yi
a ubuta u tsugbayin ci ni,
I tsu pana ta uyo'o u kuya'an a'uwa.
i tsu zuwaka ta vuma unasingai n una u da,
ama adu a da una u wuya u da.
- Kuvuka
- ⁵ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyai kuvuka,
wa a ni u da n kedei apa'a.
 - ⁶ Ayi da koci katali ka va n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va,
mi a kupana wovon ba.
 - ⁷ Wishi u va n tsugbayin tsu va tsu uta ta u
Kashile,
ayi da katali ka gbayin ka va,
ubuta u kushedeku u va.
 - ⁸ Uma, zuwai adu a da wa ni makyan dem,
i dana yi ili i na yi adu a da raka.
adama a na Kashile ka'a ubuta u kushedeku
u tsu.

Kuvuka

⁹ Aza a unambi i tạ tsu ayinviki,
 aza a uciyi ukuna wa a'uwa u da.
 a gisanku le baci ele ili i da ba,
 rạkạ vu le ayinviki a da koci.

¹⁰ Kạtạ i zuwa ạdu a dạ a ukuna u modoruko ba,
 ko i kạnạ ạrạdi n ucanuku wu uboki ba.
 ko a na uciyi u yimkpai,
 kạtạ i zuwa ạdu a dạ a u da ba.

¹¹ Ili i te i da Kạshile kadanai,
 ama ili i re i da m panai,
 utsura u Kạshile u da,

¹² n ucigi u na u tsu saba'a ba, Vuzavaguđu
 Mayun vi tạ a kutsupa yaba dem
 derere vu ulinga u ni.

63

Uzuwi u kạdu a ubutạ u Kạshile

Vishipa vu Dawuda. A makyan ma na wi a
 kakamba ka Yahuda.

¹ Kạshile, avu da Kạshile kạ va,
 mayun, n lạnsạ wu tạ.
 Kạdu kạ vạ ki tạ a kakuli kạ nu,
 ikyamba i vạ i geshe tạ a kuvana wu,
 a idika i wo'i nu udekpu,
 ubutạ u na wi n mini ba.

² Ya'an me ene wu a ubutạ u cịda u nu,
 kạtạ mi inda utsura u nu n tsugbayin tsu nu.

³ Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u la'a tạ
 wuma,
 adama a nannai mi tạ a ku cikpa wu n unạ u
 va.

⁴ Mi tạ a kucikpa wu, a ayin a wuma vạ rạkạ

- mi ta a kudangusa ekiye mi baci a kuya'an avasa.
- ⁵ Mi ta a kucuwa tsu vuza na u lya'i ilikulya'a i kaɗiva,
kata n canana ishipa i mazanga n cikpa wu.
- ⁶ Mpa a iva'in a kajiba ka va n cibai n avu,
kayin n kabula n kanai aciba a nu,
- ⁷ adama a na avu da kaɓaŋki ka va,
n mazanga mi ta a kuya'an ishipa a daka vu evelyu a nu.
- ⁸ Kaɗu ka va ki ta gbagu n avu,
kukiye ku singai ku nu ki ta ubani nu mpa.
- ⁹ Aza a na i a kulansa wuma u va i ta a kuya'an wuni,
i ta a ku gidala a kubana a ubuta wi idashi ya akpisa,
- ¹⁰ i ta a kubana ukpa u kotokobi,
ikyamba i le yi ta o kokpo ilikulya yi nshe'e n kakamba.
- ¹¹ Mogono mi ta a kuya'an mazanga n Kaɗhile,
aza a na a ya'in uzuwakpani,
n kula ku Kaɗhile i ta a kucikpa yi,
Kaɗhile ki ta a kubayangu una wa aza a'uwa.

64

Avasa adama a ubaŋki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaɗhile, panaka mu, n tuka baci n mavura ma va gogo na
ere wuma u va a karikpani ka irala i va i na yi a kutakacika mu.
- ² Ere mu a nsata n uma a gbani-gbani,

- n kobolo ka aza a kawuya.
- ³ O tsu gboro ta elentsu e le a na otokobi,
ka ta a gisanku aya'a e le a na i kadanshi ka
unangbi u katsuma,
- ⁴ ka ta o bopo a tawa aza babu unushi n aya'a,
a tsu tawa vuza gogo'o lo ko wovon.
- ⁵ E ci nekpeni ta kadanshi
a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani ke le.
O ci yongo ta a kadanshi
tsu na a ku azuku ayakuru e le,
e kusheshe, <<Ko vuza u kene le ba.>>
- ⁶ A tsu kana ta kusheshe tsu na a kuya'an kawuya,
a dana,
<<Tsu kotso ta kusheshe mayin.>>
Ka du ka vuma ki ta n awuya e kuyeve.
- ⁷ Ama Kashile ki ta a ku tawa le n kaya'a ka ni,
wi ta a kulapa le gogo'o lo.
- ⁸ Kadanshi ke kelentsu ke le, ki ta o kubono a kaci
ke le ka una le,
Vuzana baci we enei le dem wi ta a ku gba da
kaci ka ni.
- ⁹ Ka ta uma ra ka a pana wovon,
i ta a kudansa ulinga u Kashile,
ka ta a kana aciba adama ili i na u ya'in.
- ¹⁰ Vuza vu usubi wi ta a kuya'an mazanga u
Vuzavagudu,
wi ta a kuciya ubuta u kushede ku wa a ni,
aza a mariki ra ka i ta a kuciya ucikpi.

65

Ucikpi n mazanga

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda. Vishipa.

- ¹ Kāshile mayun ḡa uma a cikpa wu a Sihiyona,
kaṭa e neke ili i na a kucinaṭi kuneke.
- ² Uma raḡa i ta a kuṭawa wa a nu,
avu na vu tsu pana avasa.
- ³ Da baci unushi u tsu u la'i utsura u tsu,
vu takpaka tsu u ḡa.
- ⁴ Aza a unaṣingai a ḡa aza a na vu zagbai,
ḡa vu tukai le devu o yongo a ulanga u nu.
Ci ta a kucuwa n kasingai ka a ubuta wi idashi i
nu,
n unaṣingai wa A'isa a gbayin a cida a nu.
- ⁵ Kāshile kishi ka tsu,
vu ushuku tsu ta a ubuta u kuya'an ili i
mereve,
n kuya'an ili yi usubi.
Avu apa'a a uma a ubuta dem aduniyan,
ali a upashi u mala.
- ⁶ Avu na vu zuwai nsasan n shamgbai n utsura u
nu,
ana vu fobusoi kaci ka nu n utsura.
- ⁷ Avu na vu tsu va'anka kaca'a ka mala,
n kaca'a ka abau a mala,
vu tsu va'anka ta ujari wu uduniyan.
- ⁸ Uma a na i a idashi a uteku wa aduniyan dem,
a pana ta wovon
adama ili i mereve i na vu ya'in.
Vu zuwa ta mazanga,
u uma a na i a idashi a kasana n aza na i a
idashi a kalivi.
- ⁹ Vu tsu lana ta idika kaṭa vu yo'o ko i ḡa mini,
vu tsu zuwa ta i ḡa yo okpo n tsuta kau.
Nḡolu n Kāshile n shanai tukpa m mini.
Vu zuwa ta idika i nekei uma ili i kashina,
ta vu fobusoi nannai.

- 10 Vu zuwai abakanla a taṇai n mini,
 ḍa vu bosoi yolo ya,
 ḍa vu zuwa i ḍa i taṇai n ija'ashi,
 vu zuwakai ica'aṣhi unaṣingai.
- 11 Vu zuwa ta kaya ka ko okpoi ka vukya'a n
 abundai,
 mpon n nu n shanai n ili kashina ali n m
 pasai.
- 12 Vu zuwai mita ma utaḡ gbani a kakamba adama
 a kalina,
 ḍa aginda dem a shanai m mazanga.
- 13 Ushiga wu nlala u palai ubuta dem apulaka,
 ara'a a shanai n alkama.
- O yoroli n cananai ishipa i mazanga tsu uma.

66

*Vishipa vu kucikpa adama a kasingai ka
 Kaṣhile*

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa. Ishipa.

- 1 Aḍa aduniyan raḡa,
 ya'in yoroli i mazanga u Kaṣhile.
- 2 Cananai ukuna u tsugbayin tsu kula ku ni,
 ya'an ucikpi u ni u ciya tsugbayin.
- 3 Danai Kaṣhile,
 <<Yidaḡ a ku gisanku n ili mereve i na vi a
 kuya'ansa.
- Adama a utsura ugbayin u nu,
 irala i nu yi ta a ku kuḍangu ku wu adama o
 wovon.
- 4 Uma aduniyan dem a kuḍanku wu ta,
 a ku canana ka wu ishipa,
 a ku canana ishipa i kucikpa kula ku nu.>>

Kuvuka

- 5 Tawaj ye ene ili i na Kashile ka ya'in,
ili i mereve i na u ya'in adama a uma.
- 6 U bonokoi mala mokpoi idika i dekpu,
uma a pasai kuyene ka n e ene,
ta de tsu kuya'an mazanga u Kashile.
- 7 Wi ta a kulya'a tsugono n utsura u ni ko wannai,
ashi a ni i ta a ku inda uduniyan.
kata aza a ugbamiwasuvu ene i ta n tsug-
bayin ba.

Kuvuka

- 8 Cikapai Kashile ka tsu, ada uduniyan dem,
cikpai ni n alakatsu kau.
- 9 Ayi da u tsu fobo wuma u tsu,
u kasukpa ene a tsu e derece ba.
- 10 Adama a na avu Kashile, vu kondo tsu ta,
vu luwa tsu ta tsa azurufa a na a luwai akina.
- 11 Vu tuka tsu ta a maza.
Vu zuwaka tsu ta ucanuku wa amiki a avan-
gatsu a tsu.
- 12 Vu zuwai uma a dasai tsu,
tsu tonoi e mere ma akina m mini,
ama gogo na vu utuka tsu ta,
vu tukai tsu a ubuta wu idashi i bari.
- 13 Mi ta a kutawa a kpa'a ku nu,
n kune'e ku kusongu,
kata n neke ili i na n kucina,
- 14 n danai mi ta e kuneke wu,
a makyan ma na mi o kuso'o atakaci.
- 15 Mi ta e ku neke wu kune'e ku kusongu ku
nnama mi ikyamba,
n ili i magula i kune'e ku kagiri,
mi ta a kulyuka obomburon n ngaji.

Kuvuka

- 16 Ta_wai i pa_na, a_da na yi a ku_pana wo_von u
 Ka_hile ra_ka,
 ya'an n da_na d_a ili i na u ya'an_kai mu.
 17 N ba_nka ta_m ma_shi ma_va wa_nu,
 n ke_lentsu ka_va n ne_ke wu ta_sugbayin.
 18 Ishi ba_ci n zu_wa ta_m unu_shi a ka_du ka_va,
 Vu_zavagu_du wi_shi a ku_pana ka_mu ba,
 19 ama ma_yun d_a Ka_hile ka pa_nakai mu,
 d_a kp_amu u pa_nai a_vasa a_va.
 20 Un_asingai u Ka_hile,
 vu_za na u iwa_in a_vasa a_va ba,
 ko u kp_adai kuyotsongu mu ucigi u ni u na
 tsu sa_ba'a ba.

67

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a ku_bana u vu_za vu ke_lime vi ish_ipa: N
 an'in a umolu. Ish_ipa Vi_shipa

- 1 Ya'an tsu ci_ya ma_pasa ma si_ngai u Ka_hile,
 u zu_waka tsu un_asingai,
 ka_ta u i_nda tsu n a_shi a si_ngai a ni. Kuvuka
 2 Ada_ma a na aduni_yan dem e ye_ve uye u nu,
 ka_ta kp_amu uduni_yan u ye_ve wi_shi u nu.
 3 Ka_hile, ya'an uduni_yan u ci_kpa wu,
 ya'an uduni_yan ra_ka u ci_kpa wu.
 4 Ya'an uduni_yan u ya'an ma_za_nga,
 a ca_nana ish_ipa i ma_za_nga.
 Ada_ma a na vi ta_m a kuya'an_ka uduni_yan afa_da a
 ma_yun,
 ka_ta vu to_no n uduni_yan ra_ka. Kuvuka
 5 Ka_hile, ya'an uduni_yan u ci_kpa wu,

ya'an uduniyan raka u cikpa wu.

⁶ Idika i neke ta ili i kashina.

Ya'an Kashile, Kashile ka tsu, u zuwaka tsu unasingai.

⁷ Ya'an Kashile ka zuwaka tsu unasingai,

kata uma a uteku wa aduniyan raka, a pana wovon u ni.

68

Vishipa vu lya'i va aza a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Lili>> Vishipa vu Dawuda.

¹ Ya'an Kashile ka danga,

ya'an irala i ni i wacuwa,

kata aza a na a iwain ni, a suma e kelime ka ni.

² Tsu na kanga ka tsu puwanka,

ya'an vu zuwa le a puwanka nannai.

Tsu na kabashi ki ishigi ke tsu derikpe akina,

ya'an una uma a gbani-gbani nannai e kelime ka Kashile.

³ Ama aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,

kata a zangana e kelime ka Kashile.

Ya'an a pana uyo'o kau.

⁴ Cananai ishipa u Kashile,

ya'in ishipa i kucikpa kula ku ni,

lapulai uye adama a ni, vuzana wi e ku wala eleshu.

Kula ku ni ku da Vuzavagudu,

i zangana e kelime ka ni.

⁵ Kashile vuza na wi a idashi a ubuta u cida u ni,

esheku a mkpa'an a da,

n ke eri ka agapa a_maci.

- ⁶ Kashiile ke ci neke ta_a za a na i a idashi ende'in
i'uwa,
u tsu utuka ta_a za a ugbashi a kubana a ubuta
wu idashi i bari.

Ama aza a ugbamiwasuvu,
i ta_a kudasangu a idika i na yi lekefi.

- ⁷ Kashiile, ana vu utai e kelime ka uma a_nu,
ana vu walai a kapulaka,

Kuvuka

- ⁸ aduniya a gbadai
da gadi u tukai n mini,
ali n kusan ku Sinai ku gbadai,
e kelime ka Kashiile ki Isaraila.

- ⁹ Kashiile vu yo'i mini ma_abundai,
a idika yi ukani i nu,
vu bonokoi kapulaka ubuta u tsuta.

- ¹⁰ Ta de uma a_nu a_dasangi,
Kashiile, vu ya'ankai aza a unambi kasingai.

- ¹¹ Vuzavaguđu u nekei kadanshi,
kakuma ka amaci ka na ka salai ukuna wa ki
ta n abundai.

¹² <<Ngono mo osoji n sumai kpakaru.>>

A_maci a na i a i'uwa e peciki ucanuku u na a
purai gbani.

¹³ Ada na i tsu asa a ushiga wu nlala,
yi ta_a kufuda kupala kaci ka da,
tsu na evelyu o modoi a tsu pala yi,
n ucanuku wa azurufa n azanariya a kutasa.

- ¹⁴ Makyan ma na Mala'imili dem,
u zuwai ngono a idika,
ya'an egele saruwa a kusan ku Zalimonu.

- ¹⁵ Avu kusan ku gbayin, kusan ku Bashan,

- kusan ku ugaḍi, kusan ku Bashan!
16 Yidaḗ i zuwai avu kusan ku ugaḍi,
vi o kugoyo kusan ku Kaṣhile?
Kusan ku na Kaṣhile ki a mali,
adama a ubuta wu idaṣhi i ni,
ta de Vuzavaguḍu u kudaṣangu ko wannai.
17 Ekeke odoku o kuvon a Kaṣhile
a la'a ta ku kece,
akpan-akpan.
Vuzavaguḍu u taṣai n e le,
a kusan ku Sinai ubuta u ciḍa u ni.
18 Vu gaḍukpai gaḍi,
vu tonoi n kaḅundai ka agbashi a na vu
kaṇai,
a ku isa kune'e kakau a ubuta uma,
ali aza a ugbamiwasuvu,
adama a na avu Vuzavaguḍu Kaṣhile vu
kudaṣangu de.
19 Unasingai u Vuzavaguḍu,
ayi na u ci dika amiki a tsu a kanna dem,
ayi da Kaṣhile vuza na u wawai tsu. Kuvuka
20 Kaṣhile ka tsu, Kaṣhile ka wishi ka'a,
ayi da Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu vu tsu,
vuza na u tsu zuwa tsu la'aka a ubuta wu
ukpa.
21 Mayun Kaṣhile ki ta o kuboso aci a irala i ni,
n okolokolo aza a na a gbagbalai kutono uye
wu unushi u le.
22 Vuzavaguḍu u danai, <<Mi ta a kutawa n irala
a Bashan,
mi ta a ku kutawa n ele a mala ma ugavi.
23 Adama a na i wala a gaḍi va even a ikyamba
irala i da,

nshe'e n da feu m pede mpasa tsu na a cigai.>>

24 Kashile uma ene ta nwalu n nu mu ulya'i,
nwalu n Kashile ka va, mogono ma va, a
kubana ubuta u cida.

25 Aza a ishipa e kelime,
aza a tsuwa'i tamkpamu kacapa,
e mere me le nkere a ku wa'a nkala.

26 <<Cikpai Kashile a katsuma ko kobolo ka uma,
cikpai Vuzavaguđu a da aza a Isaraila.>>

27 Kumaci ku Bayami, ku na ku la'i n kenu ele da
kelime,
aza e kelime a Yahuda tankpamu n katsura
ke le,
da aza e kelime a Zabalun n aza a Nafutali o
kutono le.

28 Kashile, dangusa utsura u nu,
Kashile yotsongu utsura u nu adama a tsu,

29 A'isa a gbayin a nu a Urushelima.
Ngono mi ta a kutuka wu n kune'e.

30 Barangu nnama n na mi a kaga'in ka mini,
barangu uduniyan u na u buwai,
kobolo ko obomburon nu ndendem n le.

Ali a kudangu kata e neke wu azurufa e le,
vu wacuwa uduniyan,
u na u tsu ciga kuvon!

31 Anan taji utai a Masar,
aza a Itopiya i ta a ku dangusa ekiye e le gadi
u Kashile.

32 Cananai ishipa u Kashile, ada tsugono tsa
aduniyan,
ya'in ishipa i kucikpa Vuzavaguđu,

Kuvuka

- 33 ayi vu na u kumbai gaḁi vu aḁangashile a ayain
a cau,
zuwakai n kalakatsu ka utsura ka ni.
34 Salai utsura u Kashile,
vuza na tsugbayin ci ni ci a Isaraila,
vuza na utsura u ni wi a gaḁi vu eleshu.
35 Kashile ili i wovon i ḁa a ubuta u ciḁa u ni,
Kashile ki Isaraila,
ki ta e kuneke utsura a uma a ni.
Unasingai u Kashile.

69

Wawa mu Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Tsu kalakatsu ka <<Aḁalu.>>Vishipa vu Dawuda.

- 1 Kashile wawa mu,
adama a na mini ma yawa mu ta e kuḁeku.
2 Mi ta a kuliba a ubuta o kolyo'o kau,
babu ubuta u kudasa,
n yikpa ta a mini mu ugavi,
abau kpamu i ta a ku kimba mu.
3 Mo o'wo ta m meḁevile, a kulansa ubanki,
ali kalakatsu ka va ka paḁai.
Ashi a va raka a galai,
adama a na n zuwa ta ashi a kulansa Kashile
ka va.
4 Aza a na a iwain mu ko ili,
a la'a ta kanji ka kaci ka va abundai.
Aza a na a cigai ku una mu ko ili i ta n utsura,
a gutsakai mu n tsupa ili i na m bokoi ba.
5 Kashile, vu yeve ta tsulau tsu va,
unushi u va wi usokongi wa a nu ba.
6 Kata vu kasukpa mu n neke

- a za a na a zuwai kaḡḡu wa nu a pana wono
ba,
Vuzagudu, Kashile Mala'imili,
kaṭa vu kaṣukpa mu n tuka n ili wono
wa a za a na i a kulaṇsa Kashile ki Isaraila ba.
- ⁷ Adama a nu a ḡa mo okpoi ili yi ishikushi,
ali wono u kimbai mu.
- ⁸ Tsu komoci ka'a mi wa a za a va,
ali n a za a kpa'a a va dem mo okpoi o limoci
we le.
- ⁹ Mali ma A'isa a gbayin a nu,
ma zuwa mu ta a ku kula tsa akina
ishikushi i na i a kuya'anka wu yi okpo ta a
kaci ka va.
- ¹⁰ Ana shikai n ya'in kakuli,
ḡa wo okpoi mu ili yi ishikushi.
- ¹¹ N ukai akashi a kpalu,
ḡa mo okpoi ili ya agivi.
- ¹² Mo okpoi ili i kadanshi a uye dem,
oso'i kpamu a kuya'anka mu ishipa.
- ¹³ Ama mpa mi ta a kuvasa wa a nu, Vuzavagudu,
ushuku mu Kashile, a makyan ma na wu
untsai nu,
adama ucigi u gbayin u nu u na u tsu saba'a
ba,
adama a na vi ta a kushatangu ukuna u wishi
wu usubi u nu.
- ¹⁴ Wawa mu o kolyo'o adama a na kaṭa n liba ba,
wawa mu ekiye a za a na i iwain mu,
a mini mu ugavi ma nampa kpamu.
- ¹⁵ Kaṭa vu kaṣukpa abau a kimba mu ba,
kaṭa vu kaṣukpa mini mu ugavi ma lya'a mu
ba,

- kaṭaṭ vu kaṣukpaṭ kpenle ku ukpaṭ ku tsugba
mu ba.
- 16 Vuzavaguḍu, adama a ucigi u singai u nu u na
u tsu saba'a ba,
ushuku mu,
adama asuvayali aḅundai a nu, panaka mu.
- 17 Kaṭaṭ vu sokongu kaṣi kaṭ nu u kagbashi kaṭ nu
ba,
mi ta o kuso'o atakaci,
ya'an gogo'o vu ushuku mu.
- 18 Taṭaṭ devu vu shibaṭ mu,
adama a irala i vaṭ.
- 19 Vu yeve taṭ tsu na i a kushika mu,
n tsu na i a ku lukanasa mu, n tsu na o goyoi
mu,
vu yeve taṭ aza a na i a kutakaci mu raṭaṭ.
- 20 Kaḍu kaṭ vaṭ kaṭ gusaṭ taṭ adama a ishikushi i na i
a kuya'anka mu,
ali n takpai asuvu.
- N zuwa taṭ kaḍu i taṭ a kusa'aṭ mu,
ama ko vuza.
- N zuwai kaḍu ko mi taṭ a kuciyaṭ vuza na u kuneke
mu kadanshi,
ama n ciyaṭ ba.
- 21 Makyan ma na m panai kambulu,
ḍa e nekei mu yaza,
ana kakuli kaṭ kaṇai mu,
ḍa e nekei mu mini ma kalam.
- 22 Kaṣhile, ya'an kaḍivaṭ ke le ko okpo le yakuru,
ya'an idaṣhi i maṭanaṭ i le yo okpo le maza.*

* 69:22 69:22 Ubuṭaṭ wa wi taṭ a kadanshi ugboku u re, aza a yoku
e yeve taṭ, ya'an kaḍivaṭ ke le ko okpo maza waṭ aja'aṭ e le, aza a
yoku tankpamu e yeve taṭ, ya'an idaṣhi i maṭanaṭ i le yo okpo le
maza.

- 23 Zuwa ashi ele a ya'an rumbu-rumbu
ali a kukpaḁa ku ene,
kaṭa vu zuwa aḁina e le o kogo ko wannai.
- 24 Tsuwaṅka le wupa u nu,
ya'an asuvu a usuḁukpi a nu a lya'a utsura u
le.
- 25 Kaṣhile, ya'an kaṣura ke le ko okpo lekedi,
kaṭa vuza u ḁaṣangu punu apam e le ba.
- 26 Adama a na a takacika ta aza a na vu ya'ankai
usaṅ,
i a kadanshi ka mbaḁa ma aza a na vu lapai.
- 27 Doku le unushi a kaṭsuma ka unushi u le,
kaṭa vu kaṣukpa le a ciya upecu wu ili yi
usubi i nu ba,
- 28 Zuwa a takpa kula ku le a katagarda ka wuma,
kaṭa vu kece le a kaṭsuma ka uma a usubi ba.
- 29 Ama mi ta a kaṭsuma ka atakaci nu mbaḁa,
Kaṣhile, ya'an wishi u nu wu ere mu.
- 30 Mi ta a kucikpa kula ku Kaṣhile n ishipa,
mi ta a kusala tsugbayin ci ni a ubuta u
kucikpa yi.
- 31 Nannai va wi ta a kuzuwa Vuzavaguḁu u pana
uyo'o,
u la'a alyuka e medendem,
u la'a kune'e ku kobomburon.
- 32 Ayin a na baci aza a na o goyoi kaḁi ke le enei
nannai,
i ta a kuya'an mazanga.
- Aza a na i a kulansa Kaṣhile,
i ta a kuciya utsura u kaḁu.
- 33 Vuzavaguḁu u panaka ta aza a unambi,
u tsu goyo uma a ni a na i a ugbashi ba.
- 34 Cikpai Kaṣhile, gaḁi n idika, cikpai ni,
mala n ili i wuma i na yi punu dem.

- ³⁵ Adama a na Kaṣhile ki ta a ku wawa Sihiyona,
u ma'asaka likuci ya aza a Yahuda,
uma a ni i ta a kuḍasangu de a lya'a ukani wi
idika ya.
- ³⁶ Ntsukaya ma agbashi a ni i ta a kulya'a ukani
wi i da,
aza a na i a kuciga yi i ta a kuyongo de.

70

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.

(Ishp 40:13-17)

- ¹ Kaṣhile, ya'an moloko vu wawa mu,
Vuzavagudu, ya'an moloko vu banka mu.
- ² Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va,
okpo n wono ali a ripula.
Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
okpo nu nlukana.
- ³ Ya'an aza a na i a kudana, <<U ya'an ta, u ya'an
ta,>>
a kpatala n wono.
- ⁴ Ama ya'an aza a na i a kulansa wu raka,
a pana uyo'o a ya'an kpamu mazanga wu nu.
Ya'an aza a na i a kuciga wishi u nu ko wannai,
a dana, <<Kaṣhile vuzagbayin da.>>
- ⁵ Ama mpa vuza vu unambi da, n vuza vu yali,
Kaṣhile, ya'an moloko,
adama a na avu da kabanki ka va n kishi ka va,
Vuzavagudu kata vu geshe ba.

71

Avasa a vuza vu gbara

- ¹ Vuzavagudu, ya'an n shedekeu wa nu,
kaṭa vu kaṣukpa mu m pana wono ba.
- ² Utaṭa mu, vu baṅka mu n la'aka,
adama a usubi u nu,
zuwaka mu atsuvu, vu wawa mu.
- ³ Vu okpo ubuta u kushedekeu u va,
ubuta u na n kubansa makyan dem.
Neke kadanshi a wawa mu,
adama a na avu da ubuta u kushedekeu u va,
m mashilya me ku ere mu.
- ⁴ Kaṣhile ka va, utaṭa mu e ekiye aza a kawuya,
a utsura wa aza asuvawuya n ka gbani-gbani.
- ⁵ Adama a na wa nu da n kedei apa'a, Vuzav-
agudu,
Vuzavagudu, wa nu da n zuwai kaḍu ali mpa
maku me kenu.
- ⁶ N gbasatangu ta wa nu kafu a matsa mu,
avu da vu utukai mu a kaṭsuma ka anaku a
va,
mi ta a kucikpa wu makyan dem.
- ⁷ Mo okpoi ili yi urotu a ubuta uma n abundai,
adama a na avu da
ubuta u kushedekeu wu utsura u va.
- ⁸ Una u va wi ta a kucikpa wu, kanna kaḅula,
a kusala tsugbayin tsu nu.
- ⁹ Gogo na ana n kutsai na,
kaṭa vu varuku mu ba,
ana utsura u va u kotsoi na,
kaṭa vu kaṣukpa mu ba.
- ¹⁰ Irala i va yi ta a kadanshi ka va,

a za a na cigai ku una mu o bolongu ta a nsata
adama a va.

11 A danai, <<Kashile ka kasukpa yi ta,
ya'an tsu guva yi tsu reme yi,
adama a na vuza u kubanka yi u la'aka ba.>>

12 Kashile, kata vu bana da'angi nu mpa ba,
Kashile ka va, tawa gogo'o vu banka mu.

13 Ya'an aza a na i e ku ne'eshe mu unushi,
okpo n wono kata a kuwa.

Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
a ciya kugoyi nu nlukana.

14 Ama mpa mi ta a kuzuwa kadu ka va wa nu
makyan dem,
mi ta a kulya'a kelime n kucikpa wu.

15 Una u va wi ta a kudansa ukuna wu usubi u nu,
kanna kapula mpa a kudansa ukuna u wishi
u nu,
ko a na wo okpoi mi a kufuda kuyeve le dem
ba.

16 Vuzavagudu Kashile, mi ta a kutawa,
adama a na n sala ulinga u gbayin u nu,
kata n cibaka uma ukuna wu usubi u nu, avu
ende'in.

17 Kashile, avu da vu pi'isakai mu ali mpa maku
me kenu,
ali n anana mi ta a kudansa ukuna u mereve
u nu.

18 Ko gogo'o na ana n kutsai n ya'in kanji kari,
Kashile, kata vu kasukpa mu ba,
ali n dansa ukuna wu utsura u nu n tsugbayin tsu
nu
a kubana a ntsukaya n na n kutawa.

19 Kashile, usubi u nu,
u yawa ta gadi vu eleshu.

Vu ya'an ta_ili i gbagba'in.

Kashile, vuza wi lo tsu nu ba.

²⁰ Ko ana wo okpoi vu kasukpa_ mu ta_ me enei
atakaci m madukpa_ kau,

vi ta_ o kubonoko mu n wuma u va_ ayin tutu.

Punu a kasaun,

vi ta_ a kudangusa_ mu kpamu ayin tutu.

²¹ Vi ta_ o kudoku mu tsugbayin,
kata_ vu kparasa mu kpamu.

²² Kashile ka_ va, mi ta_ kpamu a kucikpa wu n
umolu,
adama a kamayun ka_ nu.

N umolu u va_ mi ta_ a kuya'anka wu ishipa,
vuza cida vi Isaraila.

²³ Mi ta_ a ku dangusa_ kalakatsu n isali i mazanga,
ayin ana mi a kucikpa wu n ishipa,
adama a na vu shiba_ mu ta_.

²⁴ Kata_ kelentsu ka_ va_ ka dansa ukuna wu usubi
u nu kanna kabula_.

Aza a na a cigai ene mu atakaci
okpo n wono n kugoyi.

72

Mogono ma na Kashile ka zagbai

Vishipa vu Sulemanu.

¹ Kashile, yotsongu mogono tsu na u kuya'an
afada a mayun,

vu zuwa maku mo mogono ma ya'an ukuna
wu usubi.

² Ya'an u ya'anka uduniyan u nu afada a usubi,
u ya'anka uma u nu aza a unambi ukuna u
mayun.

³ Ya'an nsasan n tuka_ n matana_ a ubuta_ u uma,

- kaṭa aginda a tuka n ukuna wu usubi.
- ⁴ Ya'an mogono ma ya'anka aza a unambi afada a mayun,
u baṅka muku mo ofoloni,
kaṭa u takacika aza o modoruko.
- ⁵ Ya'an a pana wovon u nu kanna ki baci lo ko wannai,
wotoi kpamu wi baci lo tsukaya a kubana a tsukaya.
- ⁶ Ya'an mogono mo okpo tsu mini ma na o yo'i a miṭa ma na a ki'wain,
wo okpo ci ija'ashi a idika.
- ⁷ Ya'an aza a usubi o gbonguro tsu ndanga a ayin e le,
ya'an a ciya maṭana bari ko wannai wotoi wi baci e kuneke kutashi.
- ⁸ Ya'an tsugono ci ni ci yawa
a mala ma nampa a kubana a ma nande,
ili i na i dikai e kuyene ku Yufiretu, ali a kubana uteku wa aduniyan.
- ⁹ Ya'an kumaci ku na ki a kakamba ku kuḍangu e kelime ka ni,
ya'an irala i ni i ku kuba n kubuta ki idika.
- ¹⁰ Ya'an ngono n Tarishi n na mi o kotogu,
a tuka yi n kune'e,
ya'an ngono n Sheba nu n Seba
n neke yi n kune'e.
- ¹¹ Ya'an ngono raṅa n ku kuḍanku yi,
ya'an uduniyan raṅa a ya'anka yi aganda.
- ¹² Adama a na wi ta a ku wawa aza a unambi,
ayin a na baci e dekei ni,
aza atakaci, n aza a na i n kaḅaṅki ba.

- 13 Wi ta a kusa'a aza a babu utsura n aza a unambi,
kata u wawa wuma wa aza a na i a kulansa ubanki.
- 14 Wi ta a kushiba le ekiye aza o modoruko n ashiliki,
wuma u le wi ta n tsuloboi a ashi a ni.
- 15 Ya'an wuma u mogono u geshe,
ya'an e neke yi azanariya a Sheba,
ya'an uma a ya'anka yi avasa,
a zuwaka yi unasingai makyan dem.
- 16 Ya'an a ciya ishina yi abundai a idika ya,
ya'an ishina i gbugba aginda dem.
Ya'an umaci u le u yimkpa tsu ndanga n Lebano,
ya'an likuci i shana n uma,
tsu mita ma na mi a kakamba.
- 17 Ya'an a cibasa n kula ku mogono ko wannai,
u lya'a kelime n kuya'an kula, kannu ki baci
lo ko wannai,
ya'an uduniyan raka u ciya unasingai wa ni,
kata e deke yi vuza vu unasingai.
- 18 Unasingai a kubana u Vuzavagudu Kashile,
Kashile ki Isaraila,
vuza na ayi da koci u ci ya'an ili i mereve.
- 19 Unasingai a kubana u kula ku tsugbayin ku ni
ko wannai,
ya'an tsugbayin ci ni ci shana aduniyan raka.
Ta nannai! Ta nannai!

- 20 Na da ukocishi wa avasa a Dawuda maku Jesi.

Katagarda ka tatsu

73

*(Ishp 73--89)**Kasingai ka Kāshile*

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Mayun Kāshile ki tā a kuya'anka Isaraila kasin-gai,
wa aza a na aḏu e le i cida.
- ² Ama mpa n ya'an tā devu n kutakpa asuvu,
ali kaḏu ka va ka ya'in devu n ku uta.
- ³ Adama a na mi tā e cishe'e n aza a ugbamukaci,
ḏa baci me enei uma a gbani-gbani a lya'i
kelime n kuciya maṭana.
- ⁴ A tsu takacika ba,
ikyamba i le yi tā gbaga n utsura.
- ⁵ A tsu takacika tsu uma a na a buwai ba,
kawuya ka tsu ciya le tsu aza a na buwai ba.
- ⁶ Adama a nannai ḏa a dikai aṛaḏi okpoi le itali i
kudeku,
ḏa a zuwai vishili vu okpoi le tsu motogu.
- ⁷ Ka gbani-gbani ka tsu tā aḏu e le,
kusheshe ku le dem nsata n ḏa.
- ⁸ O tsu zo'oso tā aza o yoku,
ka tā a dansa ka gbani-gbani,
e kusheshe n aṛaḏi tsu na o kudoro aza o
yoku.
- ⁹ A tsu dansa tā kadanshi ka ishikushi u Kāshile
ka gaḏi,
Elentsu e le i tā a kadanshi ka aṛaḏi a ili i na
a ya'in aduniyan.
- ¹⁰ Adama a na uma a Kāshile o bono we le,
ushuku n ili i na a dansai.
- ¹¹ A tsu dana ta, <<Nini ḏai Kāshile ke kuyeve?
Mala'imili mi tā e kuyeve?>>

- 12 Ta uma a gbani-gbani i nannai,
makyan dem i n kadama ba,
uciyi u le o kudoku.
- 13 Mayun, gbani da m bonokoi kadu ka va cida,
gbani da mu utakai ekiye a va.
- 14 Kanna dem mpa e kene kadama,
usana lakam mpa atakaci.
- 15 Ishi baci n dana ta, <<Mi ta a kudansa nan-
nai.>> Mi ishi ta a ku vakangu muku n nu.
- 16 Ana n ya'in tsu na n kuya'an
adama a na n yeve,
yidai i zuwai da uma a gbani-gbani i a kulya'a
kelime,
da wo okpoi mu n atakaci kau.
- 17 Ama ana n uwai ubuta u cida u Kashile,
da n yevei ili i na i kuciyau ma gbani-gbani.
- 18 Mayun da vi ta a kuzuwa le a ubuta u kederi,
vu zuwai le a yikpai da a kuwai raka.
- 19 Gogo'o lo da unai le,
wovon u purangi le n ku te.
- 20 Vuzavagudu, i ta o ko okpo tsa alatani,
a na a tsu cinukpa n usana,
tsu na vuza u tsu cinukpa a da u jimgba baci.
- 21 Makyan ma na baci kadu ka va ka nangbai,
da kadu ka va ka dangai,
- 22 Kata yeve a na mpa kalau ka'a ko ugboji,
da mo okpoi tsu manama e kelime ka nu.
- 23 N nannai dem mi ta kobolo n avu makyan dem,
vi ta ubani n kukiye ku u singai ku va.
- 24 Vi o kutono nu mpa n odoki a nu,
a ukocishi kpamu vi ta a ku isa mu n tsug-
bayin.
- 25 Avu da mi n ayi koci gadi,

a na mi n avu, yidai kpamu mi a kulansa
aduniyan?

- 26 Ikyamba n kaɗu ka va,
i ta a kufuɗa ku kuwa,
ama Kaɗhile avu da utsura u kaɗu u va,
n ili i na mi n i da ko wannai.
- 27 Mayun aza a na i da'angi n avu i ta a ku kuwa,
vi ta a ku una aza a cishakanlai o kutono
amali.
- 28 Ama n tsu va,
u la'aka mu ta n kuga'an n yongo devu n
Kaɗhile,
m bonoko ta Vuzavagudu Kaɗhile ubuta u
kushede ku u vu,
adama a na n sala ili i na u ya'in raka.

74

Avasa a kulansa wishi

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- 1 Kaɗhile, yidai i zuwai da vu variki tsu ko
wannai?
Atsu ushiga wu nkyon wu ubuta u kalina u
nu u da,
yidai i zuwai da vi asuvu a usuɗukpi n atsu?
- 2 Ciba n kobolo ka uma a nu a na vu tsulai ali n
ayin a cau de,
a na vu shibai okpo kumaci ku ukani ku nu,
ciba n Kusan ku Sihiyona ubuta u na vu
daɗangi.
- 3 Tawa vu kara'a ubuta u na a langasai na raka
raka.
Irala i langasa ta ili i na yi punu raka a ubuta
u cida.
- 4 Aza a na a iwain nu i ta o yoroli yi ulya'i,

- a ubuta u na vu tsu gasa n atsu,
a zuwai urotu u le de.
- ⁵ I ta tsu aza a na i a kukapa ndanga a kutsun
n ogovu e le.
- ⁶ N ogovu e le nu ntalaka n le
a langasai ili i na e she'wei.
- ⁷ Da o songi A'isa a gbayin a nu raka,
a natukpai ubuta wu idashi i kula ku nu.
- ⁸ A danai kaci ke le <<Ci ta a kukaṇa i da
gbende,>>
da o songi ubuta u na a tsu gasa n Kashile
dem, a idika ya.
- ⁹ Tsu doku tsu ene urotu ba,
eneki kpamu a buwa ba,
kpamu ko vuza a katsuma ka tsu u yeve,
ko wannai dai ili i nampa i kukotso.
- ¹⁰ Kashile, ali n wannai dai irala i ku kana ku
zo'oso tsu?
I ta a kukaṇa kugoyo kula ku nu ko wannai
da?
- ¹¹ Yidai i zuwai da vu obongi ekiye a nu?
Dangusa kukiye ku usingai ku nu vu una le.
- ¹² Ama Kashile, avu da mogono ma va ali n cau
de,
vu tsu tuka ta n wishi aduniyan.
- ¹³ Avu da vu pecei mala n utsura u tsugbayin u
nu,
vu bosoi aci oro'o a mini.
- ¹⁴ Avu da vu minjarai kaci ka kadi ka mala,
da vu nekei ni wo okpoi ilikulya'a yi nnama
n kakamba.
- ¹⁵ Avu da vu tasai ashi a mini n ayinva,
vu zuwai kuyene ku dekpei.
- ¹⁶ Kanna n kayin kanu ka'a,

- avu da vu zuwai wotoi n kanna a ubuta u le.
- 17 Avu da vu zuwakai aduniyan kure'e,
avu da vu ya'in lyushi n irana.
- 18 Vuzavaguđu, ciba n tsu na irala i nu yi o ku
zo'oso wu,
n tsu na kpamu alau i o kugoyo kula ku nu.
- 19 Kaťa vu neke wuma wu nkyon n nu
wa akunzu ba,
kaťa vu cinukpa n uma a nu a na a takacikai
ba, ko wannai.
- 20 Ciba n uzuwakpani u na vu ya'ankai tsu,
obogozu a na i n kayimbi a idika dem,
i ta tukpa n aza a ujari.
- 21 Kaťa vu kasukpa aza a na a takacikai
okpo n wono ba,
ya'an aza a unambi n aza a kulansa ubanki
a cikpa kula ku nu.
- 22 Kashile, danga vu utuka kaci ka nu,
ciba tsu na alau i o ku zo'oso wu kanna dem.
- 23 Kaťa vu cinukpa n kadanshi ka kaca'a ka aza a
na a iwai nu ba,
kaťa vu cinukpa m mololo ma aza a na i a
kuya'anka wu ugbamiwasuvu ba.

75

Kashile ki ta a kuya'an afada derere

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Asafa, a ya'an vu da n Kalakatsu,
<<Kaťa a ya'an munuka ba.>>

- 1 Kashile, tsu cikpa wu ta,
tsu cikpa ta kula ku nu adama a na vi ta lo,
tsu dansai ili i mereve i na vu ya'in.

- ² Vuzavaguḍu Kaṣhile u danai, <<N zuwa ta
maḳyan ma afada,
mi ta tana a kuya'an afada a na i derere.
- ³ Ko ḁa baci aduniyan e jengedei, ali uma a ni e
je'ekei ikyamba,
mpa ḁa n zuwai kumi'i u ni u shamgbai n
utsura.
- Kuvuka
- ⁴ N dana ta aza aṛaḁi, <Kaṭa i ya'an aṛaḁi ba.>
uma a gbani-gbani kpamu,
n danai, <Kaṭa i ya'an ugbamiwasuvu ba.
- ⁵ Kaṭa i ya'anKa Kaṣhile ugbamiwasuvu ba,
kaṭa i lapa nkanga n ḁa ba.> >>
- ⁶ Ko vuza wi a ku uta a kasana ko a kalivi,
ko a kakamba u taṛa u neke aza o yoku
tsugbayin ba.
- ⁷ Ama Kaṣhile ka'a kaya'inkafada,
u tsu goyo ta aza o yoku,
kaṭa u neke aza o yoku tsugbayin.
- ⁸ Vuzavaguḍu wi ta ubani n moko'o e kukiye ku
ni,
tukpa n maḳyan ma kalam ma na mi n
kusu,
- u belei ma'a, ḁa uma a gbani-gbani aduniyan,
o so'i ma'a gbende.
- ⁹ Ama mpa mi ta a kusala ukuna u nampa ko
wannai,
mi ta a kucanana ishipa n cikpa Kaṣhile ka
Yakubu.
- ¹⁰ Ayi ḁa u ku goyo aza a ugbamiwasuvu,
ama wi ta e kuneke aza a usubi tsugbayin.

76

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: N
tsuwa'i tsu an'in a umolu. Vishipa vu Asafa.

Yayi u kushamgba e kelime ka nu?

- ¹ Kashile vuza vu uyevi da a yahuda,
kula ku ni ku gbayin ku da a Isaraila.
- ² Ubuta wu idashi i ni yi ta a Urushelima,
Sihiyona da ubuta wu idashi i ni.
- ³ Tade u kodoso aya'a a irala,
nu nraga n le, n otokobi e le, ali n ucanuku u
kuvon u le. Kuvuka
- ⁴ Kashile, avu vuzagbayin da
vi ta tsu mogono da baci vu bonoi,
a nsansa a ubuta u na vu lya'i irala i nu.
- ⁵ Una ta osoji a utsura
da a purai ucanuku u na i n ufa,
ko kovonshi ka buwa ba,
ka na ka kufuda ku dangusa kukiye ku ni.
- ⁶ Kashile ka Yakubu, tsu na vu barangi le,
ekeke odoku n akumbi e le raka a yikpai a
kuwai.
- ⁷ Avu da koci a kupana wovon u nu,
yayi u kushamgba e kelime ka nu,
a makyan ma na baci vu ya'in wupa?
- ⁸ De gadi da vu kidai afada,
aduniyan a panai wovon da a padai bini,
- ⁹ Kashile, vu danga baci kuya'an afada,
adama a na vu wawa aza a na i atakaci
aduniyan. Kuvuka
- ¹⁰ Mayun wupa u nu u vuma wi ta a ku tuka wu
n ucikpi,

a za a na a lakai a wupa u nu,
i ta a kuya'anka wu aganda.

- ¹¹ Ya'in akucina u Vuzavagudu Kashile ka da,
kata i neke i na i kucinai kuneke,
ya'an idika i na yi dedevu, a tuka n kune'e ku
le,
u Vuza na a kupana wovon.

- ¹² U zuwa ta aza o tsugono tsaradi okpo n wono,
kata u zuwa ngono ma aduniyan a pana
wovon.

77

N lansa ta Vuzavagudu a ayin atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun. Vishipa vu
Asafa.

- ¹ N shikai n kalakatsu kau u Kashile,
n dengusai kalakatsu kau n shikai,
adama a na u panaka mu.
- ² A makyan ma atakaci n tsu vasa ta u Vuzav-
agudu,
kayin dem n tsu dengusa ta,
ekiye a va gadi n ya'an a avasa,
ama kadu ka va ka ciya matana ba.
- ³ Makyan ma na n cibai n Kashile da n ya'in yura,
a makyan ma na baci mi aciba,
n ci ya'an ta adanshi n takpa asuvu.
- Kuvuka
- ⁴ U tsu kasukpa mu n lata ba,
n namgbai katsuma ali n kpadai kufuda ku-
dansa.
- ⁵ N cibasai n ayin a na a lazai de,

- n tsu ciba tā kparamu n aya a na a lazai de m
makyān.
- ⁶ N cibai n vishipa vu va kayin kaḅula,
n sheshei a kaḅu ka va.
- ⁷ Da n danai, << Ayin tutu ḁa Vuzavaguḁu u ku
iwan mu?
Wi kparamu o kudoku kupana asuvayali a va
ba?
- ⁸ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u kotso ta ko wannai?
Wi ta a kuḁpaḁa kushatangu
uzuwakpani u ni makyān dem?
- ⁹ Kaḥile ka cinukpa tā kupana asuvayali ḁa?
Ko wupa u ni u zuwa yi tā u kpaḁai kusa'a
tsu?>>
- Kuvuka
- ¹⁰ << Ili i na i la'i n kubala mu a kaḅu i ḁaḁa,
kukiye ku Mala'imili ku kaḥukpa tā kubanka
tsu.>>
- ¹¹ Mi tā a kuciba n ulinga u na vu ya'ansai
Vuzavaguḁu,
mi tā a kuciba n ili mereve i na vu ya'in cau
de.
- ¹² Mi tā a kuḁana kusheshe ili i na vu ya'in raḁa,
mi tā a kaḁa kusheshe a ukuna wu ulinga u
nu.
- ¹³ Kaḥile, uye u nu u ciḁa u ḁa.
Kaḁali ki lo n tsugbayin tsu Kaḥile ka tsu ba.
- ¹⁴ Avu ḁa Kaḥile ka na ka ci ya'an ili mereve,
vu yotsongu tā utsura u nu a kaḥsuma ka
uma.
- ¹⁵ N utsura u nu ḁa vu shibai uma a nu,
ntsukaya n Yakubu nu n Isufu.
- Kuvuka
- ¹⁶ Kaḥile, ana mini me enei nu,

- ana mini me enei nu ɗa ma panai wovon,
mala mu ugayi ma vuzakpai adama o wovon.
- 17 Eleshu o yo'i mini,
ɗa a lapai kakpanga ɗe gadi,
ɗa uladi wu akanai ubuta dem.
- 18 Izumgbi i kakpanga i nu i kara'i a ubuta dem,
kutashi ku uladi ku akanai aduniyan raka,
aduniyan a panai wovon ɗa a gbaɗai.
- 19 Vu walai a mala,
vu pasamgbantai mala mu ugayi kau,
ama e ne ura'a u ene a nu ba.
- 20 Vu tonoi n uma a nu tsu magubi,
e kiye a Musa n Haruna.

78

Usubi u Kashile a uma a ni

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- 1 Uma a va, zuwai atsuvu,
i pana kuyotsongusu ku va,
zuwakai n ili i na mi a kudansa.
- 2 Mi ta a kuya'an kadanshi n asan,
n tonuko ɗa ili i na yi usokongi ayin a cau,
- 3 Ili i na tsu panai ɗa kpamu tsu yevei,
ili i na ikaya i tsu i danai tsu.
- 4 Ci o kusokongu ku muku n le i ɗa ba,
ama ci ta a kudana tsukaya tsu na tsa kutawa,
Tsugbayin tsu Vuzavaguɗu n ulinga u gbagba'in
u ni,
n ili i mereve i na u ya'ansai.
- 5 U nekei Yakubu ili i kutono
ɗa u zuwai wila a Isaraila,
u na u danai ikaya i tsu,
a pi'isaka muku n le u ɗa.

- 6 Adama a na ntsukaya n na n kutawā e yeve u
 ḏa,
 ali n muku n na a kumatsa,
 e le tamkpamu feu a dana muku n le.
- 7 Adama a na a zuwa aḏu e le u Kaṣhile,
kaṭa a cinukpa n ulinga u na u ya'in ba,
 ama a kaṇa kutono kadanshi ka ni,
- 8 Kaṭa okpo ci ikaya i le ba,
 ntsukaya mu ugbamukaci n aza a ugbamiwa-
 suvu,
aza a na e neke Vuzavaguḏu aḏu e le ba,
 aza a na a aḏu e le i m maṛiki u Kaṣhile ba.
- 9 Aza a Ifirayimu, aza a na a utai vishili n aya'a,
 a kpatalai a sumai a kanna ko kuvon.
- 10 A shatangu uzuwakpani u le n Kaṣhile ba,
 a kpaḏai kutono wilā u ni.
- 11 A cinukpai n ulinga u na u ya'in,
 n ili i mereve i na u yotsongi le dem.
- 12 U ya'in ili i mereve a aṣhi a ikaya i le,
 a ubon u Zowan a idika i Masar.
- 13 U pecei mala ḏa u tonoi n ele punu,
 u zuwai mini ma shamgbai tsu mashilya.
- 14 N kanna ḏa u tonoi n ele n keleshu,
 n kayin kaḅulā u tonoi n ele n kutashi ka
 akina.
- 15 U batsai atali e meremune,
 ḏa u nekei le mini n aḅundai tsu mala mu
 ugavi.
- 16 U zuwai nyeneke mu utai a katali,
 u zuwai mini ma kaṇai kuyene tsu kuyene.
- 17 Ama ḏa a lya'i kelime
 n kuya'anka yi unushi,
 a ya'ankai Mala'imili
 ugbamiwasuvu ḏe e kakamba.

- 18 N ucigi u kaḡḡu u le u ḡa o kondoi Kaḡhile,
a na a danai u neke le ilikulya'a i na a cigai.
- 19 A ya'ankai Kaḡhile kadanshi ka gbani-gbani, a
danai,
<<Ko Kaḡhile ki ta o kufobuso kaḡḡiva e mere-
mune?
- 20 Ko ana u lapai katali ḡa mini ma utai gbani,
ḡa mini ma utai n aḡundai,
ama wi ta kpamu e kuneke tsu ilikulya'a?
Wi ta kpamu a kuciyaka uma a ni inyama?>>
- 21 Adama a nannai ana Vuzavaguḡḡu
u panakai le ḡa u ya'in wupa kau,
u su'uki uma a Yakubu n akina a usuḡḡukpi
kau,
u vaḡai n wupa wa aza a Isaraila,
- 22 Adama a na ushuku n Kaḡhile ba,
kpamu e neke kaḡḡu n wishi u ni ba.
- 23 N nannai dem u nekei eleshu kadanshi gaḡi,
ḡa u zuwai le a bayuwai utsutsu u gaḡi.
- 24 U tsuwankai le Mana tsu mini a lya'a,
ḡa u nekei le ili i kashina i gaḡi.
- 25 Da a lya'i ilikulya'a ya alingata a Kaḡhile,
Kaḡhile ke nekei le ilikulya'a
n aḡundai a lya'i ali a cuwai.
- 26 U zuwai wunlai u vugulai ḡe a kasana,
n utsura u ni ḡa u zuwai wunlai
wu ubondakai u ḡangai,
- 27 u tsuwankai le inyama tsu kubuta,
nnunu n ci'imkpi,
tsu kayala ka iga'in i mala,
- 28 U zuwai le a yikpaḡai e mere ma kaḡsurai ke le,
ukara'i n apaḡ e le.
- 29 Da uma a takumai ali a cuwai kau,

- adama a na u neke le ta_ili i na i mali.
- 30 Ama babu a_cuwa_n ili i na i a mali
i da bi'i punu a una_u le,
- 31 ana Kashile ka panai,
da wupa u ni u wasai wa aza a Isaraila,
wu unai uma a utsura a_katsuma_ke le,
da u lapai adangani aza a Israila.
- 32 N ili i nampa raka,
a lya'i kelime n kuya'an unushi,
n li i mereve i na u ya'in dem,
ushuku n ayi ba.
- 33 Ta u zuwai ayin e le o kotsoi nannai gbani,
aya_e le okpoi tukpa n atakaci.
- 34 Ana Kashile ka unai aza o yoku,
a shikai unushi u le,
a lansa_i Kashile o bonoi wa_ni kpamu.
- 35 A cibai a na Kashile ka'a ubuta_u kushedeke u
le,
a cibai a na Kashile Mala'imili ma'a kashibi
ke le.
- 36 Ama da a_yansa_i ni kadanshi ka_una_u le,
a kuya'anka yi a'uwa n elentsu e le.
- 37 Adu ele o tono kadanshi ka_ni ba,
o tono uzuwakpani u ni ba.
- 38 N nannai dem Kashile ka panai
asuvayali a uma a_ni,
u cinukpakai le unushi u le,
da u kpadai ku una le,
makyan dem u tsu reme ta_kadu ka_ni,
kata_u va'anka wupa u ni.
- 39 U tsu ciba ta_ele uma a gbani da i koci,
tsu wunlai_u na u tsu laza kpamu u tsu bono
ba.

- 40 A ya'ansaka yi ta ugbamiwasuvu e meremune,
a zuwai ni unambukatsuma a kakamba!
- 41 Makyan dem a kanai kukondo Kashile,
da a zuwai vuza cida vi Israila kuya'an wupa.
- 42 A cida n utsura u ni
a ayin a na u shibai le
ekiye a irala i le ba,
- 43 ana u ya'in urotu wi ili i mereve a idika i Masar,
ili i mereve i na vi ya'in a ubon u Zowan.
- 44 U bonokoi ndolu n le mo okpoi mpasa,
a fuda o so'o mini ma nyeneke n le ba.
- 45 U su'uki le n kakuma ka ayun ka takacikai le,
opodo tamkpamu a langasai idika i le.
- 46 U zuwai akyun takumai ucanuku wa ashina e
le,
ntadamaci tamkpamu n langasai ashina e le.
- 47 U langasai ashina a itacishi e le m mini ma atali,
ndanga mu mbiri n egele.
- 48 Wu unai anaka e le n mini ma atali,
da kpamu wu unai ushiga wu nkyon le,
nu nradika n le n akpanga.
- 49 U tsuwankai le n wupa u ni,
asuvu a usudukpi,
n unambukatsuma
u zuwai le atakaci,
u su'uki le n alingata a munuka.
- 50 U tsuwankai le n wupa u gbani-gbani u ni,
wu ere le a ubuta wu ukpa ba,
ama da wu unai le m madukpa.
- 51 Wu unai muku mu ugiti n ali a masar,
muku mu ugiti,
mu utsura u le a Ham.
- 52 Da wu utai n uma a ni tsu ushiga,

- u tonoi n ele tsu nkyon e meremune.
- 53 U tonoi n ele m maṭana,
adama a na kaṭa a pana wovon ba,
ama mala ma lya'a ta irala i le.
- 54 U tukai le e kure'e ki idika i cida,
u tukai le a kusan ku na kukiye
ku utsura ku ni ku lya'i n kuvon.
- 55 U lokoi uduniyan u na wi e kelime ke le,
da u pecekei aza a Isaraila idika ya,
yo okpoi ili yi ukani i le,
u zuwai uma a Isaraila
a daṣangi punu a i'uwa i uma ya.
- 56 Ama da o kondoi Kashile,
a ya'ankai Mala'imili ugbamiwasuvu,
a zuwaka n kadanshi ka ni ba,
- 57 a ya'an ili i na i ga'in ba,
ci ikaya i le,
i n kamayun ba,
tsu kokondori ka kaya'a ka na a taḍuki,
- 58 A zuwai ni u ya'in wupa,
adama a nvali ma amali e le,
da a zuwai ni cishe'e
adama amali e le.
- 59 Ana Kashile ka panakai le,
da u ya'in wupa n ele kau,
u iwain aza a Isaraila raka-raka.
- 60 U kasukpai Mayali mo obolo a Shilo,
a ubuta u na wi a idaṣhi e mere ma uma.
- 61 U kasukpai akpati vu uzuwakpani vu utsura u
ni va,
a kubana ugbashi,
u kasukpai tsugbayin ci ni
a kubana wa aza a na a iwain ni.
- 62 U ya'an ta wupa n ili yi ukani a ni

- 63 ɗa u nekei le e ekiye a irala i le
 yi unai le n kotokobi.
 64 Akina o songi muku mo olobo n le,
 nkere tankpamu n nambai ali o ku olo,
 65 Anan ganu e le a banai ukpa u kotokobi,
 agapa aṃaṃi e le tana a shika ba.
 66 Da Vuzavaguḍu u ɗangai,
 a danshi wishi ta alavu,
 tsu vuza na u jingbai
 n kagimi ku so'i u mara.
 67 U lapai irala i ni,
 ɗa okpoi n wono ko wannai.
 68 Vuzavaguḍu u iwain kefeku ka Isufu,
 u zagba kefeku ka Ifirayimu ba.
 69 Ama ɗa kucikpa u zagbai kefeku ka Yahuda,
 kusan ku Sihiyona ku na u cigai kau.
 70 Ta ɗe u ma'i A'isa a gbayin a ni,
 tsu gaɗi ko wannai,
 u ma'i ku ɗa n utsura
 tsu na u shikpai aduniyan ko wannai.
 71 U zagbai kagbashi ka ni Dawuda,
 u ɗikai ni a ubuta u kaguba ko nkyon,
 72 u tawai n ayi a ubuta u kaguba ko nkyon,
 ɗa u zuwai ni magubi ma uma a ni a Yakubu,
 ɗaɗa Isaraila ili yi ukani i ni
 73 Dawuda tana u gubai le
 n kaɗu ke te,
 n kuyeve kpamu.

79

Avasa m maṣhi adama a Urushelima
 Vishipa vu Asafa.

- ¹ Kāshile, uduniyan u tuka ta,
uma a nu n kuvon,
a natukpai Alisa a gbayin a cida a nu,
o bonokoi Urushelima agali.
- ² A kasukpai even a ikyamba ya agbashi a nu,
o okpo ilikulya'a yi nnu,
inyama i uma a cida a nu,
okpoi ilikulya'a yi nnama n kakamba.
- ³ A tsuwain mpasa n uma a nu tsu mini,
a ubuta raka a Urushelima,
ko vuza u buwa a na wa cidangu
even a ikyamba a ba.
- ⁴ Tsu okpoi ili i makan,
wa aza a na i idashi dedevu n atsu,
tsu okpoi ili yi izoshi n ulami,
wa aza a na i ukara'i n atsu.
- ⁵ Vuzavagudu ali n wannai dai,
vu kulya'a ta kelime n wupa ko wannai da?
Ali n wannai dai,
wupa u nu u kukaṅa ku kula tsa akina?
- ⁶ Vu tsuwan wupa u nu,
a uduniyan u na u kpaḍai ku cikpa wu,
N tsugono dem,
tsu na tsu kpaḍai kudeke kula ku nu.
- ⁷ Adama a na a lya'a ta Yakubu,
a langasai idika i ni.
- ⁸ Kata vu takacika tsu,
adama unushi wi ikaya i tsu ba,
ama vu pana asuvayali a tsu,
adama a na tsu takpa ta asuvu a tsu.
- ⁹ Vu banka tsu, Kāshile kishi ka tsu,

adama a tsugbayin tsu kula ku nu,
isa tsu kaṭa vu cinukpaka tsu unushi u tsu,
adama a kula ku nu.

¹⁰ Adama a yidai da uduniyan u ku dana,
<<Te dai Kaṣhile ke le?>>

Ya'an tsu ene tsu na va kutakacika uduniyan,
adama a na vu tsupa
mpasa ma agbashi a nu n na a tsuwain.

¹¹ Zuwa atsuvu vu pana,
yura ya aza a na i ushiyi,
n kukiye ku utsura ku nu,
vu wawa aza a na a kidakai afada a ukpa.

¹² Vuzavagudu tsupa,
uduniyan u nanlo ali kucindere,
adama a kadanshi ka ishikushi
ka na a ya'ankai nu.

¹³ Atsu na ci uma a nu,
nkyon mu ushiga u nu,
ci ta a kucikpa wu ko wannai.
Tsukaya a kubana a tsukaya,
ci ta a kucikpa wu.

80

Avasa adama kusaba'asaka Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
A ya'an vu da n kalakatsu ka Uzuwakpani u
apulufa. Vishipa vu Asafa.

¹ Zuwaka tsu atsuvu,
avu magubi mi Isaraila,
avu vu na vu tonoi n kumaci
ku Isufu tsu ushiga.

Avu na vi a idashi a kakuba

- ko tsugono ka nu,
a gadi vu Corobi vu akana,
² e kelime ka Ifirayimu,
m Bayami m Manasa,
yotsongu utsura u nu
ka ta vu tawa vu wawa tsu.
³ Kashile, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kata vu wawa tsu.
⁴ Vuzavagudu Kashile Mala'imili,
Ali n wannai dai va ku kana wupa
n avasa a uma a nu?
⁵ N kujilya ku da vu lya'atangi tsu,
n kujilya ku da vu nekei tsu moko ma mini
tsu so'i.
⁶ Vu bonokoi tsu ili i vishili
wa aza a na ci idashi dedevu,
irala i tsu kpamu o ku zo'oso tsu.
⁷ Kashile Mala'imili, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kata vu wawa tsu.
⁸ Vu utukai uma a nu tsu madanga mi itacishi a
Masar,
vu lokoi uduniyan
u na wi idashi a Kana'ana,
da vu shikpai le.
⁹ Da vu lapulakai le ubuta adama a na o gbonguro
aralu a ni a uwai a idika kau,
a tatsai a palai ubuta dem a idika ya.
¹⁰ A palai aginda n ululu e le,
a palai ndanga m gbagbain n Sida n acaka e
le.
¹¹ Acaka a ni a lazai,
a kubana a mala me mere,

- ali a kubana a Mala ma Yufiretu.
- 12 Yidaj i zuwai da vu bosoi
nshilya n na mi ukara'i
n madanga mi itacishi ma?
Adama a na irala i ni i na yi a kulaza lo dem
a uwa o boko umaci u ni.
- 13 Njuma mi ta a kudasa le,
nnama n kakamba n takuma le.
- 14 Kashile Mala'imili, bono wa tsu,
lanaku de gadi vu ene,
tawa vu wawa kashina ki itacishi ka nu.
- 15 Tawa vu wawa madanga mi itacishi ma,
ma na avu n kaci ka nu vu shikpai,
ma na vu dangusai
adama a kaci ka nu.
- 16 Irala i tsu i kapai le i songi le n akina,
vu ya'in wupa n ele
vu unai le raka.
- 17 Ya'an kukiye ku singai ku nu
ku yongo n uma a nu a na vu zagbai,
maku ma vuma ma na vu kumgbasai
adama a kaci ka nu.
- 18 Ci a kukpatala tsu kasukpa wu ba,
neke tsu wuma u savu,
adama a na tsu deke a kula ku nu.
- 19 Kashile Mala'imili, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kata vu wawa tsu.

81

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A
ya'an vu da n kalakatsu ka, <<Gititi.>> Vishipa vu
Asafa.

Ishipa i kadiva ka apam

- 1 Cananai ishipa i mazānga u Kāshile katsura ka
tsu,
orukpoi kau u Kāshile ka Yakubu.
- 2 Gitai ishipa n i kucuwai medelemishipa,
wa'i umolu, wa'i umolu u gbayin,*
n kalakatsu ka uyo'o.
- 3 I lika kavana ka kagiri o wotoi u savu,
i lika kavana ka a makyan ma na wotoi u
pecei,
i ya'an kaḍiva ka.
- 4 Na lo ili i kutono i ḍa wa aza a Isaraila,
wila u ḍa u na wu utai a Kāshile ka Yakubu.
- 5 U neke ta wila u nanlo a ubuta uma a Isaraila,
a makyan ma na wu utai u shilikai n uma a
Masar.
M panai kalakatsu ka na n sa'wai kupana ba,
a kudansa,
- 6 <<N cipaka ḍa ta ucanuku wa amiki u na wi
avangatsu a ḍa,
mbana ma atakaci n na mi ekiye a ḍa n ya'an
ta wishi.
- 7 A makyan ma na yi o kuso'o atakaci,
i deke mu ta, ḍa tana n wawai ḍa,
ḍa mu ushuki mpa punu eleshu,
n kondoi ḍa a mini ma Mariba.
- Kuvuka
- 8 Panai, aḍa uma a va aza a Isaraila,
n ciga ta i panaka mu.
- 9 Kata i cikpa amali ba,
kata kpamu i kudangu a omoci amali ba.
- 10 Mpa ḍa Vuzavagudu Kāshile ka ḍa,
vuza na wu utukai ḍa a idika i Masar,

* 81:2 81:2 umolu u gbayin Umolu u a'in kupa.

apukai una_ u da, mi ta_ a ku lyatangu da.

- 11 <<Ama uma a_ va_ a panaka mu ba,
Isaraila u iwain kutono mu.
- 12 Adama a nannai,
n kasukpa_ le ta_ a lya'a kelime n ugbamukaci
u le,
a ya'an ili i na i a kufuda kuya'an.
- 13 Uma a_ va_ i baci a kupanaka mu,
ishi baci aza a Isaraila o kutono uye u va,
- 14 mi ishi ta_ o kuloko irala i le gogo'o lo
n lya'a aza a na a iwai le raka.
- 15 Aza a na a iwai Vuzavagudu,
i ta_ a ku kudangu e kelime ka_ ni adama o
wovon,
atakaci e le ko wannai da.
- 16 Ama mi ta_ a ku lya'atangu da_ n alkama i singai,
kata_ n zuwa da_ i cuwa_ n ishigi i na a ja'wain
a katali.>>

82

Vishipa vu Asafa.

Isa aza a unambi n aza a babu utsura

- 1 Kashile ka dika ta_ tsugbayin ci ni
o kobolo ka gbayin ka gadi.
Kashile ka tsu kida ta_ afada
a katsuma_ ka ama_ li.
- 2 <<Ali n wannai dai i ku kana_ kuya'an afada a na
i mejege ba,
i kana_ kubanka_ aza a gbani-gbani?
- Kuvuka
- 3 I banka_ aza a unambi nu mkpa'an,
i ya'anaka aza a unambi
n aza a na o doroi kasingai.

- ⁴ Wawai aza a na i n utsura ba n aza a unambi,
wawai le e ekiye aza a gbani-gbani.>>
- ⁵ I n cico'o ba, ko e yeve ili,
i ta a nwalu a kayimbi,
ami'i a ngon ma aduniyan m gbaɗai.
- ⁶ N danai, <<Aɗa amali a ɗa,
raɗa vu ɗa muku m Mala'imili n ɗa,
- ⁷ Ama yi ta a ku kuwa tsu vuma,
i yikpa tsu ngono raɗa.>>
- ⁸ Kašhile, tawa vu ya'anika aduniyan afada,
adama a na uduniyan raɗa ili yi ukani i nu i
ɗa.

83

Vishipa vu Asafa.

Avasa adama a na una irala i Isaraila

- ¹ Kašhile, kata vu paɗa bini, vu shamgba gbaɓa
ba,
Kašhile kata vu kpaɗa kukebece ukuna ba.
- ² Inda, tsu na irala i nu yi araɗi,
lana, tsu na i a ugbamukaci.
- ³ A nsata adama a uma a nu,
a gbaɓai aci e le a ya'an tsurala n uma a na vi
a kinda.
- ⁴ Aza a ugbamukaci a kudansa,
<<Tawai tsu una aza a Isaraila,
adama a na a cinukpa n ele ko wannai.>>
- ⁵ N kaɗu kete ka'a e sheshei,
a gbaɓai kaci a kuya'an tsurala n avu.
- ⁶ Ele ɗa aza a Edom n aza a Ishima'ilu,
n aza a Mowabu, n aza a Haga,
- ⁷ n aza a Gebalu n aza a Amona
n aza a Ameleki n aza a Filisitiya n aza a Taya,

8 Asiriya feu o bolongi kaci n ele,
o doki kumaci ku Lotu utsura.

Kuvuka

9 Ya'anka le tsu na vu ya'ankai aza a Midiya,
ya'anka le tsu na vu ya'ankai Sisera,
n Jabinu e kuyene ku Kishon,

10 a kuwai a Eni-doru,
even a ikyamba e le a shamai a idika.

11 Ya'anka aza e kelime e le
tsu na vu ya'ankai Orebu n Zeyibu,
vu lokoi aza o tsugono e le
tsu na vu lokoi Zeba n Zalumuna,

12 a danai, <<Ci ta a ku isa idika i na yi i Kashile
yi okpo i tsu.>>

13 Kashile ka va, loko le tsu wunlai u kabatalik-
pau,
vu loko le tsu na wunlai u tsu purangu kopo.

14 Tsu na akina a ci lya'a kutsun,
tsu na kpamu melentsu ma akina me ci
lebece nsasan,

15 Vu loko le n wunlai wu utsura u nu,
vu rikpasa le n kabatalikpau ka utsura.

16 Vuzavagudu zuwa le okpo n wono,
adama a na a lansa kula ku ni.

17 Ya'an okpo n wono ko wannai,
ya'an a bana ukpa u wono,

18 Adama a na e yeve a na avu da koci, Vuzav-
agudu,
avu da koci Mala'imili aduniyan raka.

84

Uzuwi u kaḍu u Kaḥile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḍa n kaḷakatsu ka <<Gititi.>>Vishipa vu muku n Kora.

¹ Yidaj a kugisangu ku uga'in wa A'isa a gbayin a nu,

Kaḥile Mala'imili?

² Wuma u va wi ta a mali

ma ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu.

Kaḍu ka va n wuma u va raḷa a kucanana ishipa u Kaḥile ka wuma.

³ Ali ojironjiron feu a ciya ta ḍe kpa'a,

mbeḍukule n ya'an ta ḍe cikinda,

ḍevu n katalikalyuka a tsu guba muku n le,

Vuzavaguḍu Mala'imili, mogono ma va Kaḥile ka va.

⁴ Aza a unaṣingai a ḍa aza a na i a idaṣhi a kpa'a ku nu,

makyan dem i ta a kucanana ishipa i kucikpa wu.

Kuvuka

⁵ Aza a maṣaṅga a ḍa aza a na a ciyai utsura wa nu,

aza a na i a mali a bana a kusan ku Sihiyona.

⁶ Aza a maṣaṅga a ḍa a na o tonoi n kara'a ke ḍekpu,

ḍa ko bonoi tsu aṣhi a mini,

tsu na mini ma ugiti ma Kaḥile ma tsu shatangu ayivan dem.

⁷ A tsu kana ta kutsurukpa a katsuma ka nwalu n le,

i ta tana e kene Kaḥile ka amali a Sihiyona.

⁸ Pana avasa a va, Vuzavaguḍu Kaḥile Mala'imili,

panaka mu, Kaṣhile ka Yakubu.

Kuvuka

⁹ Laṇa Kaṣhile, avu ḑa ubuta u kushedeku u tsu,
sa'a mazagbi ma nu.

¹⁰ Kanna kete ka na a kuya'an A'isa a gbayin a nu
u la'a ta ayin kaḑpaṇ a na a kuya'an a ubuta
u yoku kau.

n la'a ta n kuciga m shamgba utsutsu u kpa'a ku
Kaṣhile ka va,
a na ma kuḑaṣangu a i'uwa i uma a gbani-
gbani.

¹¹ Vuzavaguḑu Kaṣhile,
ayi ḑa kutashi ku tsu m maraga ma tsu,
u tsu zuwaka tsu ta unaṣingai
n kasingai n tsugbayin,
u saṇka aza a na i a kuya'an ili i mejege
ili singai ba.

¹² Aza a unaṣingai a ḑa aza a na e nekei aḑu ele
wa nu,
Kaṣhile Mala'imili.

85

Mashi ma kulansa kasingai adama a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu muku n Kora.

¹ Vuzavaguḑu, vu ya'anka ta idika i nu kasingai,
vu bonoko ta Yakubu n unaṣingai u ni.

² Vu cinukpaka ta uma a nu unushi u le,
vu cinukpakai le unushi u le.

Kuvuka

³ Vu kaṣukpai kuya'an wupa n ele,
ḑa vu takpai wupa wu usuḑukpi u nu we le.

⁴ Bonoko tsu kpamu, Kaṣhile kishi ka tsu,

vu kaşukpa kupana wupa u tsu.

⁵ Vi ta a kuya'an wupa n atsu ko wannai da?
Vi a ku sa'awa kutana ba?

⁶ Vi o kudoku tsu utsura,
vu dangusa tsu kpamu ba?
Adama a na ci cikpa wu ba?

⁷ Vuzavaguđu vu yotsongu tsu
ucigi u na u tsu saba'a ba,
vu banka tsu n wishi u nu.

⁸ Mi ta a kuzuwa atsuvu wu ili i na,
Vuzavaguđu Kaşhile ki a kudansa,
atsu na ci uma a ni,
u ya'anka tsu ta uzuwakpani u matana,
tsu bono baci a ukuna u tsulau u tsu ba.

⁹ Mayun wi ta ufobushi adama a na wu isa aza a
na i e kuneke yi tsugbayin,
adama a na tsugbayin ci ni tsu yongo punu a
idika ya.

¹⁰ Ucigi u na u tsu saba'a ba n usubi i ta o kugasa
a ubuta u te,
mariki m matana i ta kpamu o ku
obongbonoi

¹¹ Mariki ma vuma mi ta a ku uta aduniyan a
kubana gadi,
usubi u Kaşhile wi ta a ku indana de gadi.

¹² Vuzavaguđu wi ta a ku zuwaka tsu unaşingai,
idika i tsu yi ta a kumatsa ili i kashina n
abundai.

¹³ Usubi wi ta a kulya'a kelime ka ni,
u fobusoko yi uye.

86

Avasa a kulansa ubaṅki

Avasa a Dawuda

- ¹ Vuzavaguḍu zuwaka mu atsuvu, vu ushuku mu,
adama a na mpa vuza vu unambi ḍa n vuza
yali.
- ² Ere wuma u va a ubuta ukpa,
adama a na mpa vuza vu usubi ḍa,
wawa kagbashi ka nu,
adama a na avu ḍa Kaṣhile ka va.
- ³ Pana asuvayali a va, Vuzavaguḍu,
mi ta avasa wa nu kanna dem.
- ⁴ Vuzavaguḍu, zuwa kagbashi ka nu
ka ya'an mazanga,
adama a na n neke ta wuma u va wa nu.
- ⁵ Vuzavaguḍu, avu vuza vu kasingai ḍa
n kacinukpi ka unushi,
vi ta n kabundaḍi ka ucigi u na u tsu saba'a ba
wa aza na i e medevile wa nu raka.
- ⁶ Zuwa atsuvu wa avasa a va, Vuzavaguḍu,
pana maṣhi ma va ma kulansa ubaṅki.
- ⁷ Mi ta e deke wu a kanna ka atakaci,
adama a na vi ta a ku ushuku avasa a va.
- ⁸ Vuzavaguḍu, a katsuma ka amaḷi
ko vuza te wi lo tsu nu ba,
ko vuza te, wi a kufuḍa kuya'an ili i na vi a
kuya'an ba.
- ⁹ Uduniyan u na vu ya'in raka,
i ta a kutawa a kuḍangu e kelime ka nu,
Vuzavaguḍu,
i ta e kuneke kula ku nu tsugbayin.
- ¹⁰ Adama a na avu vuza gbayin ḍa,
vu na vu ci ya'an ili i mereve,

- avu ende'in avu ɗa Kashile,
 11 Vuzavaguɗu, pi'isaka mu ili i na vu cigai n
 ya'an,
 mpa tana mi ta o kutono wu mayun,
 zuwa mu n gāṇḁaḁa wu n kaɗu kete.
- 12 Vuzavaguɗu Kashile ka va,
 mi ta a kucikpa wu n kaɗu kete,
 mi ta a kusala tsugbayin tsu nu ko wannai.
- 13 Ucigi u gbayin u nu u na tsu saba'a,
 a kubana wa va wi kugisangu ba,
 adama a na vu isa mu a kasaun ugayi.
- 14 Aza a ugbamukaci a tuka mu ta n vishili,
 Kashile,
 koboḁo ka uma a gbani-gbani a kulansa
 wuma u va,
 uma a na e ci neke wu tsugbayin ba.
- 15 Ama avu Vuzavaguɗu, avu Kashile ka asuvayali
 ka'a n kasingai,
 vuza na u ci ya'an wupa gogo ba,
 vuza wu ucigi wa aḁundai m mariki,
- 16 Lana mu, vu pana asuvayali a va,
 vu neke kagbashi ka nu utsura
 vu wawa maku ma kagbashi ka vuka ka nu.
- 17 Vuzavaguɗu, yotsongu mu urotu u kasingai ka
 nu,
 aza a na iwain mu i ta e kene, kaṭa a pana
 wono,
 ɗa baci eṇei vu nekei mu kadanshi
 vu baṅkaṅi mu kpamu.

87

Vishipa vu muku n Kora.

- 1 Vuzavaguɗu u vara ta kumi'i ku kuma'a ku ni,
 a gaɗi vu aginda a ciɗa,

- ² Vuzavagudu u la'a ta_ n kuciga utsutsu u
 Sihiyona
 n ubuta_ wi idashi i Yakubu raka.
³ I ta_ a kadanshi ka tsugbayin adama a_ nu,
 avu likuci i Kashile.
- Kuvuka
- ⁴ Mi ta_ a kuzuwa Masar m Babila,
 a_ katsuma_ ka aza a na e yevei mu,
 Filisitiya n Taya n Habasha
 <<Ele feu ta_ de a matsai le,>>
⁵ A Sihiyona tankpamu i ta_ a kudana,
 <<Ele na n ele nan de a matsa le ta_ punu.>>
 Mala'imili wi ta_ a kuzuwa i da.
⁶ Vuzavagudu wi ta_ a kudana a katagarda ka ula
 a uma a_ ni dem,
 <<Ayi na a matsai ta_ a Sihiyona.>>
- Kuvuka
- ⁷ A makyan ma na i a kuya'an tsuwa'i i ta_ a
 kucanana ishipa, kata_ a dana,
 <<Unasingai u va_ dem wi ta_ Sihiyona.>>

88

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vi-shipa vu muku n Kora. A ya'an vu da n kalakatsu ka Leyonotu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu Heman vuza vu aza a Ezirahitu

- ¹ Vuzavagudu Kashile, vuza na u wawai mu,
 kannu n kayin mpa a_ mashi wa_ nu,
² Ya'an avasa a_ va_ a_ tawa_ wa_ nu,
 zuwa atsuvu vu pana mashi ma_ va.
³ Wuma u va_ wi ta_ tukpa n atakaci,
 ali mi devu n ukpa.
⁴ E kece mu ta_ a katsuma_ ka aza a na a_ gidalai
 e kpenle ku ukpa

- mo okpoi tsu vuza na wi n utsura ba,
 5 A variki mu a ubuta wa akpisa,
 tsa aza a na unai,
 punu a iva'in asaun e le,
 aza a na vu cinukpai n e le,
 aza a na a buwai n u ubanki u nu ba.
 6 Vu taduku mu ta a kasaun ku ugavi,
 m kpenle ku ugavi ku kayimbi.
 7 Vi ta a wupa nu mpa kau,
 vu vitalasai mu n abau a mala.

Kuvuka

- 8 Vu zuwai aja'a a va a variki mu,
 vu zuwai e pecei mu kau,
 mo okpoi a ukanji babu tsu na n kula'aka.
 9 Ashi a va a galai adama a
 unambukatsuma.
 Vuzavagudu kannu dem mi ta e kudekushe wu,
 n tsu dangusa ta ekiye a va wa nu avasa.
 10 Vu tsu ya'anka ta akpisa ili i mereve?
 Akpisa a tsu danga ta a cikpa wu?

Kuvuka

- 11 A ci ya'an ta kadanshi ka
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba a kasaun?
 Ko mariki ma nu a ubuta wa aza a na a unai.
 12 I ta e kene ili i mereve i nu a kayimbi?
 Ko ukuna wu usubi u nu a ubuta wa akpisa.
 13 Ama Vuzavagudu mi ta e medevile a kulansa
 ubanki,
 n usana n ci ya'an ta avasa a kubana wa nu.
 14 Vuzavagudu, yidai i zuwai da vu variki mu?
 Yidai i zuwai da vu sokongu ki mu ashi a nu?
 15 Ili i na i dikai mpa kenu da mi atakaci,
 ali a kubana devu n ukpa,

- da n togbolyoi adama atakaci a_nu.
- 16 Wupa u nu u lya'a mu ta_tsu na mini ma tsu aya,
 ubarangi u nu wu una mu ta.
- 17 Kanna ka_bula_a ka_ra'i mu tsu mini,
 a kanza mu ta_a ubuta_dem.
- 18 Vu zuwai aja'a_van aza a na a cigai mu a iwain mu,
 kayimbi ka'a koci ko okpoi kaja'a_ka_van.

89

Uzuwakpani u Kašhile n Dawuda

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Itan vuza va aza a Ezirahitu

- 1 Mi ta_a kucanana ishipa
 adama a ucigi u Vuzavaguđu
 u na u tsu saba'a ba ko wannai.
 Mi ta_a kusala ukuna u mariki ma_nu,
 tsukaya a kubana a tsukaya
- 2 Mi ta_a kudana,
 <<Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba wi ta_o
 kuyongo ko wannai,
 mariki ma_nu mi ta_o kuyongo tsu gadi
 adangashile.>>
- 3 Vu danai, <<N ya'an ta_uzuwakpani m mazagbi
 ma_van,
 n ya'anka ta_kagbashi ka_vanDawuda uzuwak-
 pani n danai,
- 4 <A ntsukaya u nu n da_a kuciya mogono ko
 wannai,
 i ta_a kudasangu a kakuba ko tsugono ka_nu
 tsukaya n tsukaya.> >>
- Kuvuka
- 5 Vuzavaguđu, ili wuma i gadi
 yi ta_a kucikpa ili i mereve i na vu ya'in,

- kobolo ka uma a cida feu,
a kucikpa mariki ma nu.
- ⁶ Adama a na de e eleshu yayi a kugisanku n
Vuzavagdu,
yayi wi tsu Vuzavagudu a katsuma ki ili
wuma i gadi?
- ⁷ I ta e kuneke wu tsugbayin a katsuma ki ili i
wuma i cida,
aza a na i ukara'i n avu i ta o wovon u nu kau.
- ⁸ Vuzavagudu Kashile, Mala'imili,
babu vuza vu utsura tsu nu,
avu vuza vu mariki da a ili dem.
- ⁹ Avu da vu tsu lya'a tsugono tsu mala ma ujari,
vu tsu va'anku ta abau.
- ¹⁰ Vu yokumoi kamali ka ugbamukaci ka nanlo
vu unai ni,
n utsura u kukiye ku nu da vu wacuwai irala
i nu.
- ¹¹ Gadi adangashile a nu a da, aduniyan feu a nu
a da,
avu da vu ya'in aduniyan n ili i na yi punu
dem.
- ¹² Avu da vu ya'in ubongadi n ubondakai,
kusan ku Taboru n Hamonu i ta a kuya'anka
wu ishipa adama a mazanga.
- ¹³ Kukiye ku nu ki ta n tsugbayin,
kukiye ku usingai ku nu kpamu ki ta n utsura.
- ¹⁴ Usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko
tsugono ka nu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba m mariki i ta
e kelime ka nu.
- ¹⁵ Vuzavagudu, aza a unasingai a da aza a na i a
kucikpa wu n ishipa i mazanga,
aza a na i a nwalu a kutashi ku nu.

- 16 I ta a mazanga a kanna dem adama a nu,
i a kuciya ucikpi adama a usubi u nu.
- 17 Adama a na avu da tsugbayin ci le n utsura u
le,
n kasingai ka nu ka'a ci ciyai ucikpi.
- 18 Adama a na mayun Vuzavagudu da maraga ma
tsu,
mogono ma tsu ayi da vuza cida vi Isaraila,
- 19 Vu sa'wa ta kuya'an kadanshi tsa alatani
u uma a nu a usubi m makyan de,
vu danai,<<N neke ta kovonshi utsura
vuza na n dangusai a katsuma ka uma.
- 20 N ciya ta Dawuda kagbashi ka va,
me erengi ta m mani'in ma cida,
- 21 Utsura u va wi ta o kuyongo n ayi,
kukiye ku va ki ta a ku zuwa yi u tsurukpa.
- 22 Vurala vu ni vi a kusa'wa kulya'a yi ba,
uma a gbani-gbani i o kuloko yi ba.
- 23 A ashi a ni mi ta o ku yokumo irala i ni,
mu una aza a na a iwain ni.
- 24 Ukuna u mariki u va
n ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi ta o
kuyongo n ayi,
mi ta a ku zuwa yi u ciya ulya'i.
- 25 Mi ta a kuzuwa tsugono ci ni ci lya'a kelime,
ili i na i dikai a mala,
ali a kubana e kuyene ku Ifritis.
- 26 Dawuda wi ta a kudana mu,<Avu esheku a va
a da n Kashile ka va
avu da vi e ku ere mu avu da ubuta u
kushedeke u va n kishi ka va.>
- 27 Mi ta o kubonoko yi maku mu ugiti ma va,
vuza na u la'i ngono ma aduniyan m gbayin.

- 28 Ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi o kuyongo n
ayi ko wannai,
uzuwakpani u na n ya'in n ayi wi ta a
kushamgba ko wannai.
- 29 A ntsukaya n ni da a kuciya mogono makyan
dem,
tsugono ci ni ci ta a kushamgba tsa eleshu a
gadi.
- 30 Ama da baci muku n ni n kpaɗaj kutono wila u
va,
kpamu o tonon ili i na n dansai ba,
- 31 Da baci a kasukpai wila u kadanshi,
a kpaɗaj kutono uneki u kadanshi ka va,
- 32 mi ta a kutakacika le adama a unushi u le,
n faba le adama a kawuya ke le.
- 33 Ama mi a kukpaɗa ku ciga Dawuda ba,
mi tana a kukpaɗa kushatangu uzuwakpani
u na n ya'anka ni ba.
- 34 Mi o ku kodo uzuwakpani u na n ya'anka ni ba,
mi tana a ku saba'a ko ili i te a kadanshi ku
una ka va ba.
- 35 N kula ku cida ku va da n ya'in a kucina kute
koci,
mi a kuya'anka Dawuda a'uwa ba.
- 36 Ntsukaya n ni mi ta o kuyongo ko wannai,
mi ta a kulana tsugono ci ni kanna ki baci de
n kutashi.
- 37 Ki ta a kushamgba n utsura tsu wotoi,
tsu magan mu usubi ma na mi gadi.>>
Kuvuka
- 38 Ama gogo na vu ya'an ta wupa m mazagbi ma
nu,
vu iwain ni da vu variki ni.

- 39 Vu kodoi uzuwakpani u na vu ya'in n kagbashi
ka_nu,
vu variki oroliko a_ni a_kakiza.
- 40 Vu bosoi asaka a_likuci i ni,
vu bonokoi ubuta u kushedeku u ni agali.
- 41 Aza a na i a nwalu a uye i ta_o kuboko ucanuku
u ni,
aza a na i a_idashi dedevu n ayi o ku zo'oso yi.
- 42 Vu zuwai irala i ni i lya'i kelime,
vu zuwai raka vu le a ya'in mazanga.
- 43 Vu zuwai ucanuku u kuvon u ni
wo okpoi ili i gbani,
vu kasukpai a lya'i ni n kuvon.
- 44 Vu isai ni kalangu ko tsugono ci ni,
vu lapai kakuba ko tsugono ci ni a idika.
- 45 Vu zuwai ni u kutsai babu ayin a_ni a yawa,
vu zuwai wono u kimbai ni.
- Kuvuka
- 46 Vuzavagudu, ali n wannai dai va ku sokongu
kaci ka_nu?
Ko wannai da?
Ali n wannai dai kadu ka_nu ka_kukana ku
kula tsa akina?
- 47 Vuzavagudu, ciba a na ayin a vuma kenu da a
da i,
ciba tsu na vu ya'in vuma dem vuza vu ukpa
da,
- 48 Yayi u kuyongo n wuma ko wannai, u ku kuwa
ba?
Nini dai vuma u kusanga kaci ka_ni ku uwa a
kasaun?
- Kuvuka
- 49 Vuzavagudu te dai ucigi u nu u tsu saba'a ba u
cau?

Te dai uzuwakpani u nu u na vu ya'ankai
Dawuda?

⁵⁰ Vuzavaguḍu, kaṭa vu cinukpa tsu na a shikusai
mu ba, mpa kagbashi ka nu,
n tsu na n kaṇai kaḍu n kawuya ka na uma i
a kuya'anka mu,

⁵¹ Vuzavaguḍu, kaṭa vu cinukpa tsu na irala i nu
yi o ku zo'oso mogono ma na vu erengi ba,
a kaṇai ku shika yi a ubuta u na u banai dem.

⁵² Tsu cikpai Vuzavaguḍu ko wannai,
Tananai! Tananai.

Katagarda ka nashi

90

(Ishp 90–106)

Avasa a Musa, vuma vu Kaṣhile.

¹ Vuzavaguḍu, makyan dem avu ḍa ubuta wi
idashi i tsu.
Ali tsukaya n tsukaya.

Kaṣhile vi ta lo ko wannai

² Kafu vu ya'an nsasan,
kafu a idika
kafu kpamu vu ya'an aduniyan,
avu Kaṣhile ka'a ko wannai.

Vi n ugiti ba tana vi n ukocishi ba.

³ Vu tsu bonoko ta uma tsu na ishi kubuta,
vu dana, <<Ō bono kubuta a ubuta u na
utai.>>

⁴ Aya kakpan wa nu i ta tsu kanna ke te,
i ta tsu kanna ke te ka na ka lazai,
tsu makyan ma kayin ma na ma lazai.

⁵ Vu tsu purangu ta uma tsu alavu a ukpa

- i ta tsu mita ma na ma tsu uta n usana,
6 o gbonguro ali a ya'an apalu,
kata n kulivi a lumba e dekpe.
- 7 Tsu kuwa ta adama a wupa u nu,
tsu dagaza ta adama asuvu a usufukpi a nu.
- 8 Vu gere ta unushi u tsu e kelime ka nu,
unushi u tsu wu usokongi kpamu,
vu zuwai u da a ubuta u na ve kene le.
- 9 Wupa u nu u jebe ta ayin a wuma a tsu,
wuma u tsu u kotsoi tsa ayinviki.
- 10 Aya a wuma a tsu raka a dada amangatat-
sunkupa
ci baci m mata na aya amanganashi,
n nannai dem ili i na aya a nanlo
a tsu tuka tsu dada
atakaci n unambukatsuma,
gogo'o lo a laza,
atsu tamkpamu tsu puwanka.
- 11 Yayi u yevei utsura u wupa u nu?
Yayi u yevei wovon u na wupa u nu u kutuka?
- 12 Pi'isaka tsu ci yeve a na wuma u tsu u makyan
me kenu ma'a,
adama a na tsu okpo aza a ugboji.
- 13 Vuzavagudu, bono,
ali n wannai dai tsa kukana kuvana wu?
Pana asuvayali agbashi a nu.
- 14 Usana dem yotsongu tsu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
adama a na tsu canana ishipa i mazanga
a ayin a wuma a u tsu raka.
- 15 Zuwa tsu ci ya'an mazanga,

tsu kaḅundai ka ayin a na ci atakaci,
tsu kaḅundai ka aya a na tsu takacikai.

- 16 Ya'an atsu agbashi a nu,
ci ene ulinga u gbayin u nu,
ya'an ntsukaya n tsu me ene,
utsura u tsugbayin tsu nu.

- 17 Vuzavaguḁu Kaḥile ka tsu,
ya'an unaṣingai u nu u yongo n atsu,
vu zuwa tsu ci lya'a kelime a ili i na ci a
kuya'an dem,
vu neke tsu ulya'i a ili i na ci a kuya'an dem.

91

Idaṣhi a kulu ku vuza vu utsura dem,

- 1 Vuza na baci wi a idaṣhi a
a ubuta u Mala'imili dem,
wi ta a kuvuka a kulu ku vuza vu utsura dem,
2 wi ta a kufuḁa kudana Vuzavaguḁu,
<<Avu ḁa ubuta u kushedeḁu u va,
m mashilya ma utsura ma va,
avu ḁa vuza na vi a ku inda mu,
avu ḁa Kaḥile ka va,
wa nu u ḁa n zuwai kaḁu ka va.>>

- 3 Mayun wi ta a ku utuka wu a maza ma uma a
gbani-gbani,
kpamu wu utuka wu atakaci a na a kutuka n
ukpa.

- 4 Wi ta a kupala wu tsu na motoku,
ma tsu pala muku n ni n evelyu,
vi ta a kudaṣangu m maṭana a ḁaka vi le.
Mariki ma ni mi ta ke ere wu,

kaṭa u shamkpa wu.

⁵ Vi a kupana wovon wi ili i wovon i na i kutawa
n kayin ba,

ko vishili vu na a kuya'an n avu n kannu,

⁶ ko maḍukpa ma na ma kutawa n kayin,
ko uma a gbani-gbani a na a ci ya'an munuka
n kannu a kaci.

⁷ Uma kaḳpaṇ i ta a kuyikpa devu n avu,
aḳpaṇ kupa i ta a kuyikpa e kukiye ku usingai
ku nu,

ama avu ko ili yi a kuciya wu ba.

⁸ Vi ta a ku inda le n aṣhi a nu,
vu ene tsu na a kutakacika aza asuvawuya.

⁹ A na wo okpoi avu vu danai,
Vuzavaguḍu ḍa ubuta u kushedeḍeku u va,
Mala'imili kpamu ubuta wi idaṣhi i va.

¹⁰ Babu maḍukpa ma na ma kuciya wu,
ko kpamu ili i gbani-gbani i na i kuya'an devu
n kpa'a ku nu.

¹¹ Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa alingata a ni inda
wu,
kpamu i ta e kere wu a ubuta u na vu banai
dem,

¹² i ta e kukebe wu e ekiye e le,
adama a na ka ta vu taḍaṣa a katali ba.

¹³ Vi ta a kudasa ikawu m megu,
vi ta a kudasa ikawu yi utsura n oko o
tsukono.

¹⁴ adama a na u dana ta,
<<Mi ta a ki isa aza a na a cigai mu,
mi ta a ku inda aza a na e yeve mu.

- 15 Makyan ma na baci u dekei mu,
mi ta a ku ushuku ku yi,
mi ta o kuyongo n ayi makyan ma na wi o
kuso'o atakaci,
mi ta a ku isa yi, kata n neke yi tsugbayin.
- 16 Mi ta a kuzuwa wuma u ni u geshe,
mayun tana mi ta a ku wawa yi.>>

92

Ishipa i kucikpa

Vishipa. Adama a kanna ka Ashibi

- 1 Ili singai i da a cikpa Vuzavaguđu,
a canana ishipa a kula ku Kašhile Mala'imili.
- 2 Ili i singai i da a sala ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba n usana,
mariki ma nu n kayin
- 3 n ili yi iwashi yi umolu,
n kałakatsu ku umolu ku uga'in.
- 4 Vuzavaguđu,
ulinga u gbayin u nu
u tsu zuwa mu ta mazanga kau,
adama ili i na vu ya'in,
mi ta ishipa i mazanga.
- 5 Vuzavaguđu, n yidaı a kugisanku ulinga u
gbayin u nu,
kusheshe ku nu ki ta n atakaci e kuyeve.
- 6 Ili i yoku i da na i na kalau ki e kuyeve ba,
kpamu kaam ki a kufuda ku zuwaka ba,
- 7 a na wo okpoi aza asuvawuya i ta o kugbonguro
tsu mita,

a za a na i a kuya'an ka gbani-gbani a kuciya
uciya,
n nannai dem i ta a ku una le raka-raka.

⁸ Adama a na avu, Vuzavaguđu da
Mala'imili ko wannai.

⁹ Mayun, Vuzavaguđu,
irala i nu yi ta a ku kuwa,
i ta a ku kuwacuwa aza a kuya'an ka gbani-
gbani.

¹⁰ Vu zuwai mu n tsurukpai tsu kanama,
vu zuwakai mu unasingai m mazanga.

¹¹ Ashi a va ene ta tsu na irala i va i yikpai,
m pana ta mashi ma uma a gbani-gbani.

¹² Aza a usubi i ta o kutopo tsu nshuwa,
o kugbonguro tsu ndanga n sida a Lebano,

¹³ n na a shikpai a kpa'a ku Vuzavaguđu,
i ta a kulya'a kelime a kpa'a ku Kashile ka tsu.

¹⁴ Aza a na i a kumatsa n tsukutsa ci le,
makyen dem i ta o kuyongo n kutanu n
tsuloboi.

¹⁵ A kusala Vuzavaguđu wi ta n usubi,
ayi na wi e kere mu
wi n unushi ba.

93

Kashile mogono ma'a

¹ Vuzavaguđu wi ta o tsugono,
wi ta n tsugbayin
Vuzavaguđu wi ta n tsugbayin kpamu wi ta n
utsura

Vu zuwa ta aduniya a ubuta u na i,
i tana a kugba da ba.

² Vuzavaguđu, kakuba ko tsugono ka nu
ka ya'an ta ushikpi mayin ali n ugiti de,
vi ta lo ali n ugiti.

³ Vuzavaguđu, abau a danga ta,
abau a dangusa ta alakatsu e le
i ta a kuvuzukpa sa n yura.

⁴ Vuzavaguđu wi ta o tsugono gadi,
tsugono ci ni ci ta n tsugbayin,
tsu la'a ta yura ya abau a mala,
tsu la'i utsura wo oro'o a mini.

⁵ Vuzavaguđu, wila u kadanshi u nu u shamgba
ta n utsura,
kpa'a ku nu ki ta cida,
ko wannai.

94

Kashile ki a kuvaruku uma a ni ba

¹ Vuzavaguđu, avu Kashile ka kutsupa ili i na a
ya'in,

Kashile avu na vu tsu tsupa ili i na a ya'in,
utuka wupa u nu,

² kaya'inkafada ka aduniyan,
danga vu tsupa aza aradi,
ili i na yu untsai le.

³ Ali n wannai dai aza a gbani-gbani
a kulya'a kelime n kuya'an mazanga?
Ali n wannai dai, Vuzavaguđu?

⁴ Ali n wannai dai a kuka ku dansa kavama,

- ali n wannai ɗai aza asuvawuya a kulya'a
kelime n aɗaɗi?
- ⁵ Vuzavaguɗu, i ta o ku yokumo uma a nu,
o kudoro uma a nu ili yi ukaɗi i nu.
- ⁶ A ku una agapa amaɗi, n omoci,
nu mkpa'an kpamu,
- ⁷ a kudana, <<Vuzavaguɗu wi e kene tsu ba
Kaɗhile ka Yakubu ka zuwaka n ili i na yi lo
a kugita ba.>>
- ⁸ Ninidai yi okpoi ataɗ,
alau wannai ɗai i ku gbojo?
- ⁹ Kaɗhile ka na ka ya'in atsuvu, ayi wi a kupana
ba?
Kaɗhile ka na ka ya'in aɗhi ayi wi e kene ba?
- ¹⁰ Ayi ɗa wi o kutono n uduniyan u na u buwai,
wi a kutakacika le ba?
Ayi na wi a kupi'isaka uma,
wi n kuyeve ba?
- ¹¹ Vuzavaguɗu u yeve ta kusheshe ku vuma,
u yeve ta kusheshe ku ni gbani ɗa.
- ¹² Vuzavaguɗu, vuza vu maɗaɗga ɗa vuza na vu
gbarai,
vuza na vi a kupi'isaka wila u nu,
- ¹³ Adama a na u yongo asuvu a idaɗhi a ayin
atakaci,
ali a gaɗakaɗi aza asuvawuya asaun.
- ¹⁴ Adama a na Vuzavaguɗu wi a ku iwan uma a
ni ba,
wi tana a ku kaɗukpa uma a ni,
ili yi ukaɗi i ni ba,

- 15 Kuya'an ka afada ki ta o kubono a ubuta wa aza
a usubi,
aza e mejege i ta a kushuku n a da.
- 16 Yayi u kushamkpa ka mu u ya'an tsurala n aza
a gbani-gbani?
Yayi u kubanka mu adama a na n takacika
aza a gbani-gbani?
- 17 Ishi baci Vuzavaguđu u banka mu ba,
a na gogo na n yawa ta de a ubuta wa akpisa.
- 18 N danai, <<Mi ta ukuna u kuyikpa,>> ama
Vuzavaguđu, ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba u kede mu ta.
- 19 Ana atakaci a ya'in mu abundai,
da vu kparasai mu, vu zuwai mu n ya'in
mazanga.
- 20 Wi ta a kuya'an vu bolongu tsugono n aza a
gbani-gbani?
Ko n aza a na a tsu zuwa wila u kavama?
- 21 O tsu fobusoko ta uma a usubi ka gbani-gbani,
a tsu kidaka ta vuza vu babu unushi afada a
ukpa.
- 22 Ama Vuzavaguđu u tsu ere mu ta,
Kashile ka va ayi da ubuta u kushedeke u va.
- 23 Ayi da u kutakacika le adama a kawuya ke le,
wu una le adama a unushi u le,
Vuzavaguđu Kashile ka tsu ki ta a ku una le.

95

Ishipa i kucikpa

- 1 Tawai ci ya'an ishipa i mazanga u Vuzavaguđu,
ci cananai ishipa i mazanga u katali ka wishi
ka tsu.

- ² Ya'an tsu tawā e kelime ka_ni n kucikpa,
ci cananai ishipa i mazāngā n kucikpa.
- ³ Adama a na Vuzavagudū Kāshile ka gbayin ka'a,
mogono ma gbayin ma'a wā amālī rākā.
- ⁴ Wi tā o tsugono tsa aduniyan rākā,
a dāka va abatsu atali a kubana,
a nsasan mu ugadi.
- ⁵ Mala mā_ni ma'a, adama a na ayi dā u ya'in ma'a,
n ekiye a_ni a dā u ya'in idika i dēkpu.
- ⁶ Tawāi tsu kudāngi ci ya'ankai ni agānda,
ya'an tsu kudāngu e kelime,
ka Vuzavagudū, vuza na u ya'in tsu.
- ⁷ Adama a na ayi dā Kāshile kā tsu,
atsū dā uma a na wi a kuguba,
atsū dā ushiga wu nkyon u na wi a kulāna.
I pana baci kalākatsu kā ni anana,
- ⁸ kātā i ya'an ugbami u kaci tsu na ikaya i dā i
ya'in a Mariba ba,
tsu na a ya'in e meremune,
ma Masaha a kannā ka nanlo ba,
- ⁹ tade o tonoi mu kune-kune
dā o kondoi mu,
ko a na wo okpoi ene tā_ili i na n ya'in adama
e le.
- ¹⁰ Ali aya amangere mpa a wupa n tsukaya tsu
nanlo,
n danai <<Adu a uma a nanlo i wā_a_vā_ba,
kpamu e yeve uye u vā_ba.>>
- ¹¹ Adama a nannai n kucina tā_a kātsuma_kā
wupa u vā,

n danai, <<I a ku uwa a_ ubuta_ u kuvuka u va_ ba.>>

96

Ya'in ishipa i savu u Vuzavagudu (1 Ar 16:23-33)

- ¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
cananai ishipa u Vuzavagudu aduniyan raka_
- ² Cananai ishipa u Vuzavagudu, cikpai kula ku ni,
i sala ukuna u wishi u ni kanna lakam.
- ³ Salai tsugbayin ci ni a katsuma_ ku uduniyan,
n ulinga wi ili i mereve i na u ya'in a_ ubuta_ u
uma raka_.
- ⁴ Adama a na Vuzavagudu vuza tsugbayin da,
mayun da a cikpa yi,
mayun da kpamu a la'a n kupana
wovon u ni n amali raka_.
- ⁵ Adama a na amali aduniyan raka_ ili i gbani da,
ama Vuzavagudu ayi da u ya'in gadi.
- ⁶ Ucikpi n tsugbayin ci ta_ ukara'i n ayi,
utsura n uga'in u shana ta_ ubuta_ wu idashi i
cida i ni.
- ⁷ Nekei Vuzavagudu tsugbayin, ada_ uma
aduniyan raka_,
cikpai Vuzavagudu adama a tsugbayin n ut-
sura u ni.
- ⁸ Nekei kula ku Vuzavagudu tsugbayin,
tukaj n kune'e,
i uwa punu a ulanga u kpa'a ku ni,
- ⁹ i kudangu e kelime ka Vuzavagudu n uga'in u
cida u ni,

- i je'ke ikyamba e kelime ka_{ni} a_{da} aduniyan
ra_{ka}.
- ¹⁰ Dansai a_{katsuma} ku uduniyan, <<Vuzavagudu
wi ta_o tsugono,
aduniyan a shamgba ta_{mayin},
i a_{ku} gba_{da} ba,
wi ta_a kuya'anka uma afada derere.>>
- ¹¹ Ya'an gadi u ya'an maz_{anga},
kata idika i ya'an maz_{anga} feu,
ya'an mala ma ya'an yura
n ili i na yi punu ra_{ka}.
- ¹² Ya'an apulaka a ya'an maz_{anga} n ili i na yi
punu ra_{ka},
ya'an ndanga n kutsun ra_{ka} n ya'an ishipa i
maz_{anga},
- ¹³ e kelime ka Vuzavagudu,
adama a na wi ta_a kutawa,
wi ta_a kutawa u ya'anka aduniyan afada,
wi ta_a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
n kuya'an ka afada e mejege u uma ra_{ka}.

97

Kashile ka'a vuza tsugono ra_{ka}

- ¹ Vuzavagudu mogono ma'a,
ya'an idika i ya'an maz_{anga},
ya'an uma a na i a iga'in i mala a ya'an
maz_{anga},
- ² Eleshu n kayimbi a kara'i ni,
n usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko
tsugono ci ni.
- ³ Akina a kuwala e kelime ka_{ni},
o kusongu irala i ni i na yi ukara'i n ayi.

- 4 Uladi u ni wa akana ta aduniyan,
aduniyan tana enei da e je'ekei ikyamba.
- 5 Nsasan n derikpei e kelime ka Vuzavaguđu
tsa abashi ishigi,
e kelime ka Vuzavaguđu ka aduniyan raka.
- 6 Gadi wi ta a kusala usubi u ni,
uma raka i ta e kene tsugbayin ci ni.
- 7 Aza a na i o kutono amali raka
i ta a kuya'an wono,
aza a na i aradi n amali e le feu.
Gandakai Vuzavaguđu ada amali raka!
- 8 Uma a Sihiyona a panai,
da a ya'in mazanga,
aza a likuci i wawa'a i Yahuda a ya'in
mazanga,
adama afada a nu Vuzavaguđu.
- 9 Vuzavaguđu Mala'imili,
avu da vi a kulya'a tsugono tsa aduniyan
raka,
vu la'a ta amali raka tsugbayin.
- 10 Ya'an aza a na a cigai Vuzavaguđu a iwain ka
gbani-gbani,
adama a na u tsu ere ta wuma u uma a ni,
kpamu u tsu utaka le ta ekiye a uma a gbani-
gbani.
- 11 Uladi wa akana ta aza a usubi,
m mazanga wa aza e mejege.
- 12 Raka vu da aza a usubi i ya'an mazanga u
Vuzavaguđu,
i cikpa kula ku cida ku ni kpamu.

98

Ucikpi adama usubi u Vuzavagudu

- ¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
adama ili i mereve i na u ya'in.
Utsura u kukiye ku singai ku ni,
n utsura u kukiye ku cida ku ni,
ku ciyakai ni ulya'i.
- ² Vuzavagudu u yotsongu ta utsura u wishi u ni,
da u yotsongi usubi u ni a uduniyan.
- ³ U ciba ta n ucigi u ni u na u tsu saba'a ba n usubi
u ni,
a kpa'a ki Isaraila.
Aduniyan raka ene ta
ulya'i u Kashile ka tsu.
- ⁴ Ya'in ishipa i mazanga u Vuzavagudu, aduniyan
raka,
cananai ishipa i mazanga i dangusa alakatsu
- ⁵ Cikpai Vuzavagudu n umolu,
n umolu n alakatsu a uga'in.
- ⁶ I lika ishari n avana,
i sala adama a mazanga u Vuzavagudu
mogono.
- ⁷ Ya'an mala ma ya'an yura,
n ili i na yi punu dem,
aduniyan n aza a na i punu idashi.
- ⁸ Ya'an mala ma basa ekiye adama a mazanga,
aginda kpamu raka a dangusa alakatsu a
mazanga,
- ⁹ e kelime ka Vuzavagudu,
adama a na wi ta a kutawa,
u ya'an ka aduniyan afada.
Wi ta a kuya'an ka aduniyan afada a usubi,
n kuya'an ka afada e mejege u uma raka.

99

Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu wi ta cida

- ¹ Vuzavaguḍu mogono ma'a,
ya'an uma e je'eke ikyamba,
u daṣangu ta a kakuba ko tsugono ci ni a Icorobi,
ya'an aduniyan a gbaḍa.
- ² Vuzavaguḍu vuzagbayin ḍa a Sihiyona,
ayi ḍa wi o tsugono tsu uma raḱa.
- ³ Ya'an a cikpa kula ku gbayin ku nu,
n ku utsura ku ni, ayi ḍa cida.
- ⁴ Mogono a utsura u nu vi ta a kuciga afada a na
i derere,
vu zuwai ukuna u mejege,
n usuḅi n kamayun,
a kumaci ku Yakubu.
- ⁵ Cikpai Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,
kuḍangi e kelime ka ni i cikpa yi,
ayi ḍa cida.
- ⁶ Musa n Haruna i ta a kaṭsuma ka anan ganu a
ni,
Samaila kpamu feu wi ta a kaṭsuma ka aza a
na e ci ḍeke kula ku ni.
a ya'in meḍevile u Vuzavaguḍu,
ḍa tana wu ushuki le.
- ⁷ U ya'in kadanshi n ele e keleshu,
ḍa o tonoi kadanshi ka ni n kadanshi ka na u
shamkpai.
- ⁸ Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,
vu ushuku le ta,
vu yotsongi le avu Kaṣhile ka kucinukpa
unushi ka'a,
ko a na wo okpoi vu takacika le ta.
- ⁹ Cikpai Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,

i gāṇḁaḁa yi a aginda a ciḁa a ni,
 adama a na Vuzavaguḁu Kaṣhile ka tsu vuza
 ciḁa ḁa.

100

Vishipa vu kucikpa.

- ¹ Ya'in ishipa i mazāṅa u Vuzavaguḁu,
 aḁa aduniyan raḁa
- ² Ya'ankai Vuzavaguḁu agāṇḁa m mazāṅa.
 Taḡai e kelime ka ni n ishipa i mazāṅa.
- ³ I yeve a na Vuzavaguḁu ayi ḁa Kaṣhile,
 ayi ḁa u ya'in tsu, aṣu aza a ni a ḁa,
 aṣu uma a ni a ḁa n ushiga u ni.
- ⁴ Uwai utsutsu ḡa Aṣa a gbayin a ni n kucikpa.
 ulanga u kpa'a ku ni n kucikpa
 I cikpa yi kaṭa i neke kula ku ni tsugbayin.
- ⁵ Adama a na Vuzavaguḁu vuza kasingai ḁa.
 Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
 wi ta lo ko wannai,
 maṛiki ma ni kpamu tsukaya n tsukaya.

101

Vishipa vu Dawuda.

Uzuwakpani u Mogono

- ¹ Vuzavaguḁu, mi ta a kucanana vishipa
 adama a ucigi u na u na u tsu saba'a ba
 n kamayun ka nu,
 n canana ka wu vishipa vu kucikpa.
- ² Mi ta a kuzuwaka mayin,
 n yongo ko unushi.
 wannai ḁai va kutawa wa a va?

Mi ta o kuyongo a kpa'a ku va,

- n kaḍu ka ciḍa.
- ³ Mi a kuzuwa aṣhi aṽa
a ukuna wi ili i wasasa ba.
N iwan taṽ ulinga u uma a kavama,
i a kugbaga mu ba.
- ⁴ Mi taṽ a kuya'an da'angi n aza aḍu a gbani-gbani,
babu i na i kugbaba mu n ka gbani-gbani.
- ⁵ Mi taṽ a ku una,
vuza na u tsu laṅaṣa
kula ku vuza na i a iḍaṣhi deḍevu n kaḍini.
Vuza vu ugbamukaci n kugoyi,
mi a kugbama asuvu n ayi ba.
- ⁶ Aṣhi aṽa i taṽ a kinda aza a mariki a iḍika ya,
adama a na a ḍaṣangu kobolo nu mpa.
Vuza na u tsu yongo n kamayun a kaḍu kani,
ayi ḍa u kuya'anka mu aḡaṇḍa.
- ⁷ Vuza vu mayaṇsaka,
wi a kuḍaṣangu a kpa'a ku ṽa ba.
Vuza vu na u tsu ḍansa a'uwa,
wi a kushamgba e kelime kaṽa ba.
- ⁸ Usana lakam,
mi taṽ a ku una uma a gbani-gbani a likuci ya,
adama a na n loko aza a gbani-gbani raka,
punu a likuci i Vuzavaguḍu.

102

Maṣhi maṽ kushikaṽ unushi ma vuza na wi atakaci.

Kavasa ka vuza va a atakaci a makyan ma na u nambai utsura a maṣhi e kelime ka Vuzavaguḍu.

- ¹ Vuzavaguḍu pana avasa aṽa,
ya'an maṣhi maṽ kulaṇsa ubaṅki maṽa,
maṽa taṽa waṽa anu.

- ² Kạ₂ vu sokongu ku mu a₂shi a nu
a makyān ma na mi atakaci ba.
Zuwaka mu atsuvu,
a makyān ma na baci n ya'in meḁevile,
ushuku mu gogo'o.
- ³ Adama a na ayin a va i ta a kupuwanka
tsu kanga,
etele a va a kutakuma n usuḁukpi
tsa a akina.
- ⁴ Kaḁu ka va ka kana ta mbala,
ḁa ko okpoi an mita mu uḁekpu,
ko mali mi ilikulya n tsu pana ba.
- ⁵ Adama a inka ya aḁundai i va,
n yambai ali etele a va utai e keteshe.
- ⁶ Da mo okpoi an makpatuwan ma kakamba,
an makpatuwan a kagali.
- ⁷ M asai a₂shi wuma,
mo okpoi an kojuronjuron ende'in a gaḁi vu
kukpa'a.
- ⁸ Irala i va i kanai kushika mu ali kannā kaḁula,
a kuya'anka mu ma₂kan,
o bonokoi kula ku va ili yi uya'anki wu una.
- ⁹ Adama a na n lya'a ta kokomo an tsuwa,
ka₂ta n satara ili i kuso'o i va n kujilya
- ¹⁰ ḁa vu ḁangusa₂ mu gaḁi vu ba₂sangi mu a iḁika,
adama a wupa nu n asuvu a usuḁukpi u kaḁu
u nu.
- ¹¹ Ayin a va i ta an kulu ku kulivi,
n ḁekpei an mita.
- ¹² Ama avu, Vuzavaguḁu,
vi ta a kakuba ko tsugono ko wannai,
i ta a kuciḁa n kula ku nu
a tsukaya a kubana tsukaya.

- 13 Vi ta a kudanga
kata vu sa'a a Sihiyona,
adama a na makyan ma'a, ma na va kubanka yi,
makyan ma na o foboi ma yawa ta.
- 14 Agbashi a nu i ta a kuciga yi,
ko a na wo okpoi una yi ta.
I ta a kusa'a yi
ko a na wo okpoi agali.
- 15 Uduniyan wi ta a kupana wovon u kula ku
Vuzavagudu,
ngono ma aduniyan raka,
mi ta a kupana wovon u tsugbayin tsu nu.
- 16 Adama a na Vuzavagudu,
wi ta a kuma'asaka Sihiyona,
kata wu uta a katsuma ka tsugbayin ci ni.
- 17 Wi ta a kupana avasa aza a na i n utsura ba,
kpamu u tsu goyo avasa e le ba.
- 18 Kasukpa a dana ili i nampa adama a tsukaya
tsu na tsa kutawa,
adama uduniyan u na kata a matsai ba u
cikpa Vuzavagudu,
- 19 a dana, Vuzavagudu u tsu inda ta aduniyan de
gadi a ubuta u cida u ni,
de gadi da Vuzavagudu u tsu inda aduniyan,
- 20 adama a na u pana yura ya aza a na i a
tsugbashi,
kata kpamu u shikpa aza a na a kidikai afada
a ukpa.
- 21 I ta a kudansa ukuna u kula ku Vuzavagudu a
Sihiyona
kata a cikpa yi a Urushelima,
- 22 ana uma nu ngono o bolongi a ubuta u te,

adama a cikpa Vuzavaguđu.

²³ U jebe mu ta utsura kafu tsukutsa tsu va,
da u gbatyai kabundai ka ayin a wuma u va.

²⁴ Da n danai, <<Kashile ka va,
kata vu dika mu e mere ma ayin a wuma a va
ba,

avu na aya nu
tsukaya n tsukaya da.

²⁵ A ayin de, an vu ya'in aduniyan,
da gadi kpamu wo okpoi ulinga wa ekiye a
nu.

²⁶ I ta a kukuwa, ama vi ta a kulya'a kelime,
ra ka vu le i ta o ku o'oi an motogu,
kata a saba'asa le tsa a kashi,
kata a puwanka.

²⁷ Ama avu vi ta lo tsu na vi,
kpamu aya nu i nu uteku ba.

²⁸ Muku ma agbashi a nu mi ta o kuyongo m
matana,
kumaci ku le ki ta a kutsurukpa.>>

103

Vishipa vu ucikpi adama kasingai ka Kashile

Vishipa vu Dawuda

¹ Cikpa Vuzavaguđu, kađu ka va,
ili ra ka i na yi a katsuma ka va,
cikpai kula ku cida ku ni.

² Cikpa Vuzavaguđu, kađu ka va,
kata vu cinukpa n kasingai ka ni ba.

³ Ayi da vuza na u kucinukpa nu unushi u nu dem,
ayi da vuza na u kupotsotongu m mbala n nu
dem.

- 4 Ayi da vuza na wa_kushiba_wuma u nu e kpenle
ku ukpa,
kaṭa u kala wu nu ucigi
u na u tsu saba'a n asuvayali a ni.
- 5 Ayi da vuza na wa ku cuwaṭangu wu
n ili i singai,
adama a na a saba'a tsuloboi tsu nu
tsu kajimba.
- 6 Vuzavaguḍu u ci ya'an ta_kasingai,
kaṭa u baṅka aza a na o doroi.
- 7 U yotsongu ta_Musa uye u ni dem,
ulinga u ni kpamu wa aza a Isaraila.
- 8 Vuzavaguḍu vuza va asuvayali a da
vuza kasingai da,
u tsu ya'an wupa gogo'o ba,
wi ta tukpa n ucigi u na u tsu saba'a ba.
- 9 U tsu barangu ayin tutu ba,
kpamu u tsu zuwa wupa u ni u yongo ali ayin
ko wannai ba.
- 10 U tsu takacika tsu
tsu unushi u tsu ba,
kpamu u ci ya'an katsupu derere vu unushi tsu
ba.
- 11 Tsu na gaḍi wi da'angi n idika,
ta kaḅundai ku ucigi u ni u na u tsu saba'a wi
nannai
wa aza a na i a kupana wovon u ni.
- 12 Uteku tsu na kasana
ki da'angi n kalivi,
ta u takpai unushi u tsu nannai wa_a tsu.
- 13 Uteku u na kesheku
ka tsu pana asuvayali a muku ni,
ta feu Vuzavaguḍu u tsu pana asuvayali
a uma a na a tsu pana wovon u ni nannai.

- 14 Adama a na ayi u yeve ta tsu na a ya'in tsu,
da kpamu wi a kucibaka tsu an atsu kubuta
ku da.
- 15 Vuma dem,
wuma u ni wi ta tsu mita,
u tsu gbonguro ta u yentukpe an apalu a
kakamba,
- 16 kata a saruwa da baci wunlai u fabai le,
kata a cinukpa n ubuta u na ishi.
- 17 Ama ucigi u Vuzavagudu u na u tsu saba'a ba
wi n ugiti ba wi n ukocishi ba
wa aza a na i a kupana wovon u ni,
usubi u ni wi ta o kuyongo
a tsukaya n tsukaya,
- 18 kobolo n aza a na i o kutono kadanshi ka ni,
n aza a na a tsu ciba kutono wila u ni.
- 19 Vuzavagudu u shikpa ta
kakuba ko tsugono ci ni gadi,
tsugono ci ni kpamu
a gadi vi ili dem.
- 20 Cikpai Vuzavagudu, ada alingata a ni,
ada aza a utsura, a na yu ushuki n kadanshi
ka ni.
- 21 Cikpai Vuzavagudu
ada ili i wuma i gadi raka,
ada na yi a kugandaka yi,
da yi o kutono kadanshi ka ni.
- 22 Cikpai Vuzavagudu
ada ili i wuma
a ubuta u tsugono ci ni dem.
Cikpa Vuzavagudu, avu kadu ka va,

104

Vishipa vu ucikpi u Kashile Mala'imili

- ¹ Cikpa Vuzavagdu kadu ka va,
Avu Vuzavagudu Kashile ka va,
avu vuzagbayin da kau,
vu kala takaci ka nu n
uga'in n tsugbayin.
- ² Vu pala takaci ka nu n kutashi tsu motogu,
da vu kpa'i gadi tsu mavali.
- ³ Vu ma'in ubuta wi idashi i nu
a gadi vu mini ma gadi,
da vu bonokoi eleshu ekeke odoku a nu,
da vu walai a gadi ve evelyu a wunlai.
- ⁴ Vu bonokoi wunlai maku mu usuki ma nu,
melentsu ma akina kpamu vuza va aganda a
nu.
- ⁵ Vu shikpai aduniyan a kumi'i ku ni,
kpamu i kumuda ba ko wannai.
- ⁶ Da vu zuwai mala ma palai aduniyan tsa
aminya,
mini kpamu ma palai nsasan.
- ⁷ Ama a na vu barangi mini da ma sumai,
a na ma panai ulapi u kakpanga ka nu da ma
sumai,
- ⁸ da me yenei a gadi vu nsasan,
ma gidala i a kubana a ara'a,
a ubuta u na vu zuwakai le.
- ⁹ Vu zuwakai le kure'e ku na a kupasa ba,
adama a na kata o doku a pala idika kpamu
ba.
- ¹⁰ Vu zuwai mini me yenei a nkariki,
da me yenei e mere ma nsansa,
- ¹¹ e kuneke nnama n kakamba raka mini,

- a ubuta u na mkparagi n tsu so'o mini ma
takpaka le kakuli.
- 12 A kakina ka mini ka, ta de nnu n kakamba n tsu
dasangu.
e mere ma a nsabu a ndanga a tade a ci ya'an
ishipa i le.
- 13 De gadi a ubuta wi idashi u nu,
da vu tsu neke nsasan mini,
kata idika i shana n kasingai ku ulinga u nu.
- 14 Vu zuwai mita mo gbonguro adama a
ilikuzuwa,
ica'ashi kpamu adama a na vuma,
u ciya ilikulya a idika,
- 15 makyan kpamu adama a na
u zuwa kadu ka vuma mazanga,
m mani'in adama a na ashi a ni a ga'an,
n ilikulya adama a na vuma u ciya utsura wi
ikyamba.
- 16 Ndanga n na Vuzavagudu
u cali n ciya ta mini mayin,
tsu ndanga n sida n Lebano,
- 17 a gadi vu le, tade nnunu n ci ya'an cikinda ci le,
ta de feu mapapadan u ci ya'an ta kpa'a ku ni.
- 18 Nsasan m gbagba'in mi igeve n da,
abatsu kpamu ubuta u kushedeku n rema n
da.
- 19 Vu ya'in wotoi adama a na vu yotsongu ayin,
kanna kpamu ke yeve ta makyan ma na ki a
kuyikpa.
- 20 Vu ya'in kayin n kayimbi,
a makyan ma nanlo ma'a
nnama n kakamba raka n tsu uta.
- 21 Ikawu i tsu ura ta a makyan ma na i a kutambu,

- a_kulansa_i na a_kulya'a u Kashile,
22 kannu ku uta_baci,
kata_o bono a vaku a enle e le,
23 vuma tankpamu wu uta_ulinga,
ali a kubana kulivi.
24 Vuzavagudu lana
kabundai ku ulinga u nu,
a_katsuma_ka kuyeve
da vu ya'in ili i nampa raka,
aduniyan a shana ta_tukpa ni i na vu ya'in.
25 Mala mi ta_n wanshi nu mgbayin,
tukpa n imacishi i na i la'i ku kece,
ili i wuma, i gbagba'in ni i kenke'en dem.
26 Antsu a_mini i ta_lo,
a kubana n o bonoi,
oro'o a na vi ya'in,
adama a na o yongo a_mini.
27 Raka_vu le avu da i a kinda
adama a na vu neke le ilikulya
a makyan ma na a cikalai.
28 Vi neke le baci i na a cikalai
kata_o bolongu i da,
vu neke le baci ili i na yi e kukiye ku nu,
kata_a lya'a a_cuwa_mayin.
29 Da baci vu sokongi ashi a_nu,
kata_a pana wovon,
vu dika baci ayinviki e le kata_a_kuwa_
o bono a_kubuta_ubuta_u na utai.
30 Da baci vu su'uki n ayinviki a_nu,
kata_a matsa le,
kpamu vu tsu saba'a ta_ashi aduniyan.
31 Ya'an tsugbayin tsu Vuzavagudu,
ci yongo ko wannai.

- ya'an Vuzavagudu u ya'an mazanga n ulinga
u ni.
- 32 Ayi na wi inda baci aduniyan,
kata a gba da,
da baci u sa'wai nsasan m gbagba'in,
kata n da mu utuka n kanga.
- 33 Mi ta a kuya'an vishipa u Vuzavagudu
a wuma u va dem,
mi ta a kuya'an vishipa vu kucikpa u Kashile ka
va
a ayin a wuma u va dem.
- 34 Ya'an kusheshe ku va ku zuwa yi mazanga,
kata mpa tamkpamu
n ya'an mazanga u Vuzavagudu.
- 35 Ama ya'an aza a unushi a puwanka punu a
aduniyan
kata odoku ene aza a gbani-gbani ba.
Cikpa Vuzavagudu, avu kadu ka va,
Cikpa Vuzavagudu.

105

Kashile n uma a ni
(1 Ar 16:8-22)

- 1 Cikpai Vuzavagudu,
dekei kula ku ni,
salai ukuna wu ulinga u ni,
a kumaci ku uduniyan dem.
- 2 Ya'ankai ni ishipa,
ya'ankai ni ishipa yu ucikpi.
dansai ukuna wu ulinga
u mereve u na u ya'in raka.
- 3 Ya'in mazanga adama a
kula ku cida ku ni,

- ya'an aḍu a aza a na a laṁsai,
 Vuzavagudu a ya'an maṁzaṁga.
- ⁴ Zuwai aḍu a ḍa u Vuzavagudu,
 n utsura u ni,
 laṁsai aṣhi a ni a makyan dem.
- ⁵ Cibai n ulinga u mereve u ni,
 nu urotu u mereve u ni,
 n afada a na u kidai,
 ḍa u dansai n una u ni,
- ⁶ aḍa ntsukaya n kagbashi ka ni Ibirahi,
 aḍa muku n Yakubu nzagbi n ni.
- ⁷ Ayi ḍa Vuzavagudu Kaṣhile ka tsu,
 afada a ni i ta a ubuta dem aduniyan.
- ⁸ U tsu ciba ta n uzuwakpani
 u ni u ko wannai,
 kadanshi ka na vu nekei,
 a kubana tsukaya akpan,
- ⁹ uzuwakpani u na u ya'in n Ibirahi,
 akucina a ni a na u ya'an n Ishaku,
- ¹⁰ u na u dansai u Yakubu mayun ḍa,
 uzuwakpani wa aza a Isaraila ko wannai,
- ¹¹ u danai, <<Wa a nu ḍa n ku neke
 idika ya aza a Kana'ana,
 yo okpo ubuta wu ukani u ḍa.>>
- ¹² A ayin a na bi'i i kenu,
 kenu gbani, kpamu omoci a ḍa
 a idika ya,
- ¹³ a kaḱaraṣa a idika-idika,
 o tsugono tsu nampa a kubana tsu nande,
- ¹⁴ u kaṣukpa aza o yoku o doro le ba,
 kpamu ḍa u barangi ngono adama e le,
- ¹⁵ a kudana <<Kaṭa i sa'wa nzagbi n va ba,

- kaṭa kpamu i uka eneki aṽa muna ba.>>
- 16 U tukai n kambulu a idika ya,
ḡa u laṅgaṣai ubuta u kuciya ilikulya'a dem,
- 17 ḡa u suki vuza e kelime ke le,
Isufu vu na e dengei tsu kagbashi.
- 18 Ayi na a shiyai ene a ni n ikani,
kudeku ku ni kpamu m kogboro ka viyum,
- 19 ali makyan ma na kene ku na
a ya'in a kaci ka ni ku shanai,
ali kadanshi ka Vuzavaguḡu
ko yotsongi ili i na u dansai va mayun ḡa.
- 20 Mogono ma suki a kaṣukpa yi,
vuza vu tsugono tsu aduniyan wu utaḡa ni.
- 21 Da u zuwai ni wo okpo
Vuzagbayin vu kpa'a ku ni,
u bonokoi ni vuza kulana
ucanuku u kpa'a ku ni dem,
- 22 adama a na u barangu
aza o tsugono a likuci,
tsu na u cikalai,
kaṭa kpamu u pi'isaka
nkoshi m gbara-gbara kuyeve.
- 23 Da Isaraila u uwai a Masar,
Yakubu tamkpamu
u ḡaṣangi limoci a idika i Ham.
- 24 Vuzavaguḡu u zuwai,
uma a ni a matsasakai n kabundai,
u zuwai a la'a irala i le utsura.
- 25 Da Vuzavaguḡu u saba'i aḡu a irala i le,
a iwan uma a ni,
e sheshei ka gbani-gbani adama e le.
- 26 U suki kagbashi ka ni Musa,
n Haruna aza na u zagbai.

- 27 A ya'ansai ukuna u gbagba'in e kelime ke le,
a ya'in ili i mereve a idika i Ham.
- 28 U suki n kayimbi,
da tana a ya'in kayimbi a idika ya,
adama a na aza a Masar,
a ya'an ta ugbamiwasuvu
n kadanshi ka ni.
- 29 U bonokoi mini me le mpasa,
u zuwai adan e le a kuwai.
- 30 Idika i le i shanai n opodo,
ali a uwai anunu a ku asa o ngono n le.
- 31 U ya'in kadanshi
da kakuma ka ayun ka tawai,
da nkula'in n shanai a idika ya.
- 32 U yo'okoi le mini ma atali,
a na wo yo'okoi le m mini ma gadi,
n uladi u na wu akanai idika i le raka,
- 33 da ma lapai ashina a itacishi,
nu ndanga n zaitu n le,
da o kodosoi ndanga mi idika n le,
- 34 U ya'in kadanshi da kakuma ka akyun ku utai,
ntadamaci a na a la'i kukece.
- 35 A takumai ica'ashi yi idika i le raka,
a takumai ili ya ashina e le dem.
- 36 Da u lapai muku mu ugiti mi idika n le raka,
muku mu ugiti mu utsura u le,
- 37 Wu utakai n aza a Isaraila
tukpa n azanariya n azurufa,
ko vuza te a kumaci ku le u tadatsa ba.
- 38 Aza a Masar a ya'in,
mazanga n wu utai u le,
adama a na i ta a kupana wovon
wa aza a Isaraila kau.

- 39 U zuwai keleshu n kanna,
adama a na u neke le kulu,
akina kpamu n kayin
adama a na u neke le kutashi.
40 O folonoi da u nekei le nroni,
da kpamu u nekei le ilikulya'a i gadi,
a lya'i a cuwai.
41 U kagalukpai katali
da mini mu utai,
da me yenei a kakamba tsu kuyene.
42 Adama a na u ciba ta,
n uzuwakpani u cida u ni,
u na u ya'ankai kagbashi ka ni Ibirahi,
43 Wu utukai uma a ni m mazanga,
nzagbi n ni kpamu n ishipa i mazanga.
44 Da u nekei le idika ya aza a Kana'ana,
da u kasukpai le a lya'a ili yu ukani i le,
45 adama a na o tono wila u ni,
kata kpamu o tono,
kuyotsongusu ku ni.
Cikpai Vuzavagudu.

106

- 1 Cikpai Vuzavagudu.
Cikpai Vuzavagudu adama a na ayi vuza kasingai
da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko
wannai.
2 Yayi u kusala ili i gbagbain
i na Vuzavagudu u ya'in,
ko u dansa ucikpi u ni?
3 Aza a mazanga a da,
ele na a kanai ukuna wu usubi,
ele na a ci ya'an i na yi derere makyan dem.

- 4 Ciba nu mpa, Vuzavaguđu,
ayin a na baci vu ya'ankai uma a_nu kasingai,
baṅka_mu Vuzavaguđu,
a ayin a na baci vu wawai le,
- 5 ciya_m pana uyo'o wu ulya'i u kelime
wa aza a na vu zagbai,
ciya_n ya'an feu mazanga_n uma a_nu,
kaṭa_n uwa a_katsuma_kā
ili yi ukaṇi i nu n kucikpa.
- 6 Tsu nusa ta,
tsu na ikaya i tsu i ya'in,
ci ya'an derere ba,
ci ya'in ka gbani-gbani.
- 7 Ayin a na ikaya i tsu yi ishi a Masar,
a zuwaka n ukuna wu ili i mereve i nu ba,
a ciba n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
ḍa a ya'in ugbamiwasuvu
a Mala ma Shili.
- 8 N nannai dem,
ḍa u wawai le adama a kula ku ni.
Ciya_u yotsongu utsura u ni,
u gbayin u ḍa.
- 9 U barangi Mala ma Shili,
ḍa me ḍekpei.
U tonoi n ele punu
adanshi iḍika i ḍekpu i ḍa.
- 10 U wawai le
e ekiye a irala.
U shibai le,
e ekiye aza a na a iwain le.
- 11 Da mini ma lya'i irala i le.
ko vuza te a_katsuma_ke le u la'a ba.
- 12 Da e nekei aḍu n uzuwakpani u ni,

ɗa a cikpai ni.

- 13 Ama gogo'o lo ɗa a cinukpai
n ili i na u ya'ankai le,
a vana odoki a ni ba.
- 14 Ashi a wuya a kanai le e meremune,
ɗa o kondoi Kašhile a kakamba ka ɗe.
- 15 Da u nekei le ili i na o folonoi,
ama ɗa u su'uki le nu mbala m gbani-gbani.
- 16 A ya'in tsurala m Musa a katsura ka ɗe
kobolo n Haruna, ayi na Vuzavagudu we
erengi.
- 17 Idika i bayuwai ɗa i sodongi Datan.
ɗa i cidangi uma a Abiram.
- 18 Akina a lya'i aza a na i o kutono le.
ɗa melentsu ma akina me lebecei aza a gbani-
gbani.
- 19 A yimai medendem
ma azanariya a Horebu,
ɗa a cikpai kamali ka na aluwai va.
- 20 O bonoi a dikai tsugbayin tsu Kašhile
e nekei kamali ko iyoci i kobomburon,
ka na ka tsu takuma ijanu.
- 21 A cinukpai n Kašhile ka na ka wawai le,
ayi vu na u ya'in ili i gbagba'in a Masar,
- 22 ili i mereve i na u ya'in a idika i Ham
n ili i gbagba'in kpamu i na u ya'in
a Mala ma Shili.
- 23 Adama a nannai ɗa u danai
wi ta a ku una le,
ama Musa mazagbi ma ni,

u uwai e mere me le n Kaṣhile,
adama a na u saṅka wupa u ni ku una le.

24 Da uma o goyoi idika i singai ya.
e neke aḍu n uzuwakpani u ni ba.

25 O yongoi o mololo,
punu a apam e le.

Da a kpaḍai kutono,
kadanshi ka Vuzavaguḍu.

26 Da u kucinakai le,
u dengusai ekiye gaḍi u danai.

Wi ta a kuzuwa le a kuwa e meremune,

27 kaṭa u zuwa ntsukaya n le
n wacuwa a uduniyan kakau,
a kuwa a idika yi uduma.

28 A gbaḅai kaci n kaṃali ka Ba'alu vu Piyo,
ḍa a lya'i alyuka a na a ya'ankai
kaṃali ka na ki n wuma ba,

29 a zuwai Vuzavaguḍu wupa
adama a ili i gbani-gbani i na a ya'in,
ḍa ta na maḍukpa ma uwai le.

30 Ama Finihasu u ḍangai,
ḍa u kidai kadanshi,
ḍa maḍukpa ma zuwakai uteku.

31 Adama a ili yi usubi i na u ya'in,
ḍa yo okpoi ili i kucibasa,
ali a kubana a tsukaya n tsukaya.

32 Devu n kuḍolu ku Meriba
a zuwai Vuzavaguḍu wupa,
ḍa kadama ka cinai Musa adama e le,

33 adama a na a ya'anka ta

Ayinviki a Kashile ugbamiwasuvu,
ali a zuwai Musa wupa
da u dansai wau.

- 34 Una uma a ba,
tsu na Vuzavagudu u danai le ba,
35 ama o bonoi a gbaḡai n uduniyan wa,
o tonoi kuyongo ku le.
36 A cikpai aḡali uduniyan a,
a na okpoi le maza.
37 A lyukai olobo n ni nkere n le
a ubuta u wunlai u gbani-gbani.
38 A tsuwain mpasa
ma aza a na i n unushi ba,
mpasa m muku le olobo ni nkere,
aza a na a lyukai wa aḡali a Kana'ana,
da idika i naḡbai
adama a mpasa n le.
39 A natukpai kaḡi ke le
adama a ili i na a ya'in,
o tonoi aḡali o yoku.
- 40 Adama a nannai,
da Vuzavagudu u ya'in wupa n uma a ni,
ali u kaḡai ku ene unata wi ili yi ukaḡi i ni.
41 U nekei le e ekiye uduniyan u yoku,
da irala i le i lya'akai le tsugono.
42 Irala i le i takacikai le,
a gutsakai le, a ya'anka le ulinga.
43 U tsu wawa le ta ayin dem,
ama da a kaḡai kuya'anka yi
ugbamiwasuvu,
ali unushi u le u tukai le n kugoyi.

- 44 Ama ɗa u zuwakai n atakaci e le,
ana u panai ma₂shi me le,
45 ɗa u cibai n uzuwakpani u ni n ele,
ɗa u panai asuvayali e le,
adama ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
46 U zuwai aza a na a ɗikai le,
tsa agbashi a sa'i le.
- 47 Vuzavaguɗu Ka₂shile ka₂ tsu, Wawa tsu,
ka₂ta₂ vu bolongu tsu a ubuta₂ wu uduniyan,
adama a na tsu cikpa kula ku ciɗa ku nu
ci neke wu tsugbayin a ubuta₂ u kucikpa wu.
- 48 Unasingai a kubana u Vuzavaguɗu,
Ka₂shile ki Isaraila,
a tsukaya a kubana tsukaya,
Ya'an uma a aduniyan dem a ushuku a dana, <<Ta
nannai>>
Cikpai Vuzavaguɗu.

107

KATAGARDA KA TAWUN
(Ishp 107--150)

Ishipa i kucikpa u Ka₂shila

Ishipa i kucikpa adama a kasingai

- 1 Cikpai Vuzavaguɗu,
adama a na ayi vuza kasingai ɗa,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
ko wannai ɗa.
2 Ya'an aza a na Vuzavaguɗu u shibai
a dansa ukuna u nampa,
aza a na u shibai e ekiye a irala,
3 n aza a na u bolongi a idika kakau,

a kasana n kalivi,
a ubon u gadi n ubon u dakai.

⁴ Aza a Israila a karasa ta e meremune,
a ciya uye a kubana a likuci i na a kudasa ngu
ba.

⁵ Kambulu ka kanai le n kakuli,
da a takpai asuvu.

⁶ Da a bankai m mashe me le u Vuzavagudu,
a katsuma ka atakaci e le,
da tana u wawai le, a kadama ke le.

⁷ U tonoi n ele n uye u na wu untsukai,
a kubana a likuci i na a kudasa ngu.

⁸ Ya'an a cikpa Vuzavagudu
a dama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma,

⁹ adama a na u tsu neke ta
aza a kakuli mini,
u tsu cuwatangu ta
aza a kambulu n ilikulya i singai.

¹⁰ Aza a Israila a dasangi a kayimbi,
n kayimbi ka kpaam,
aza a ugbashi atakaci n ikani,

¹¹ adama a na a ya'anka ta
kadanshi ka Kashiile ugbamiwasuvu
o ogoyoi odoki a Mala'imili.

¹² Da u zuwai le ulinga wa atakaci kau,
a kanai kutadatsasa,
kpamu ko kabaniki.

¹³ Da a bankai m mashe me le u Vuzavagudu,
a katsuma ka atakaci e le,
da tana u wawai le, a kadama ke le.

- 14 Wu utakai le a katsuma ka kayimbi,
n kayimbi ka kpaɓam,
ɗa u tabai ikani i le.
- 15 Ya'an a cikpa Vuzavagudu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni,
a ubuta u uma.
- 16 Adama a na u faɗa ta,
ukungulu wi iyum i shili
ɗa u kidai agbaguratsu a iyum.
- 17 Aza a Isaraila okpoi alau
a uye u gbani-gbani u le,
a takacikai adama unushi u le.
- 18 Ili i kulya'a dem
i luwa le ba,
ali ɗa a yawai ɗevu n kukuwa.
- 19 Da a bankai m maɗhi me le u Vuzavagudu,
a katsuma ka atakaci e le,
ɗa tana u wawai le, a kadama ke le.
- 20 U nekei kadanshi, ɗa ko potsokpoi le,
u wawai le a ubuta wa a asaun.
- 21 Ya'an a cikpa Vuzavagudu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma.
- 22 Ya'an a tuka n kune'e ku ucikpi,
kaɗa kpamu a sala ulinga u ni
a katsuma ki ishipa i mazanga.
- 23 Aza o yoku a wala ta a mala n antsu,
ele aza a tsulaga a ɗa a mini ma gbagba'in.

- 24 Ene ta ulinga u Vuzavagudu,
n ulinga u mereve u ni a mala ma ugayi.
- 25 Ana u nekei kadanshi
da wunlai wu utsura u dangai
ali u zuwai abau a mini,
- 26 a dangai a kubana gadi,
da o bonoi punu a mini ma ugayi,
a katsuma ka atakaci e le
da antiki a antsu a,
a panai wovon.
- 27 A kanai katangalasa n a tadatsai,
adanshi mara ma maka le ta,
kuyeve ku le raka,
ko okpoi ukuna u gbani.
- 28 Da a bankai m mashe me le u Vuzavagudu,
a katsuma ka atakaci e le,
da tana wu utakai le, a kadama ke le.
- 29 U va'ankai n wunlai wu utsura wa,
da abau a mini a kpamu a shamgbai bini.
- 30 Da a ya'in mazanga a na ubuta u shirai,
da u tonoi n ele a kubana
a ubuta u na antsu a ci shamgba.
- 31 Ya'an a cikpa Vuzavagudu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma.
- 32 Ya'an e neke yi tsugbayin o kobolo ka uma,
kata kpamu a cikpa yi
a katsuma ko kobolo
ko nkoshi m gbara-gbara.
- 33 U bonokoi nyeneke kakamba,
ashi a mini tankpamu kayala ke dekpu,

- 34 idika i singai yo okpoi yi mkpadi
adama a ka gbani-gbani ka uma a idika ya.
- 35 U bonokoi kakamba ko okpoi nyeneke m mini,
idika i dekpu kpamu a_{shi} a_{mini}.
- 36 Ta de u bankai aza a kambulu o yongo,
da a ma'in likuci i na a_{ku} da_{angu} de.
- 37 A ya'in vica'a_{ashina}, da a_{shikpai} ndanga mi
itacishi,
da a_{ciyai} ili n a_{bundai}.
- 38 U zuwakai le una_{singai},
da ka_{bundai} ke le ko doki.
u ka_{sukpa} ushiga wi ili kuzuwa i le i jebe ba.
- 39 Ana ka_{bundai} ke le ke jebei,
da okpoi ili i kugoyi.
- A_{ubuta} u modoruko,
ma_{dukpa} n unamgbuka_{tsuma},
- 40 ayi na u tsu goyo aza a gbagbain,
u zuwai le a_{kanai} ka_{karasa}
a kakamba ka na ki n uye ba.
- 41 Ama wu uta_{ka} ta_n aza a yali
a ka_{tsuma} ka a atakaci e le,
kpamu u zuwai muku n le n yimkpai
tsu ushiga wi ilikuzuwa.
- 42 Aza a_{kadu} ka mayun,
enei da a ya'in ma_{zanga},
ama aza a gbani-gbani ra_{ka}
i ta_a ku pa_{da} bini.
- 43 Vuza na baci wi n ugboji dem,
u pana ukuna u nampa,
ka_{ta} kpamu u co'oko
n ucigi u gbayin u Vuzavagu_{du}.

108

Mashi ma kulansa ulya'i adama i irala

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashile n fobuso ta kaḍu ka va mayin,
n canana ishipa,
kata n cikpa wu n utsura u va dem.
- ² Jimgbai umolu u va n ugogi
tsu jimgbasa kannu.
- ³ Vuzavaguḍu mi ta kucikpa wu
a katsuma ka uma,
mi ta a ku canana ishipa
a katsuma ku uduniyan.
- ⁴ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u yawa ta gaḍi
aḍangashile,
mariki ma nu kpamu u yawa ta a gaḍi ve
eleshu.
- ⁵ Kashile, ya'an ene ucikpi u nu a gaḍi ve eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu
ci yongo aduniyan dem.
- ⁶ Wawa tsu vu banka tsu,
n kukiye ku usingai ku nu,
adama a na ncigi n nu n ciya ubanki.
- ⁷ Kashile ka ya'an ta kadanshi
a ubuta u cida u ni, u danai.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kata n gisanku kara'a ka Sukotu.
- ⁸ Giliyadu vu va vu ḍa,
Manasa feu vu va vu ḍa.
Ifirayimu ḍa maḱu'un ma viyum ma va.
Yahuda kalangu ko tsugono ka va.
- ⁹ Mi ta o kubonoko Mowabu
tsu kasasu ka kuza'a ka va,
Edom wi ta o ko okpo a ḍaka vu ene a va,

Katā n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisi-tiya.>>

¹⁰ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i Edom?

¹¹ Kashile, avu da vu variki tsu,
Vu kpaɗai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?

¹² Baṅka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubaṅki u vuma gbani da.

¹³ N ubaṅki u Kashile ci ta a kuciya ulya'i,
wi ta a kulya'a irala i tsu.

109

Ufolu u vuza na wi a katsuma ka atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
Vishipa vu Dawuda.

¹ Kashile ka va ka na mi a kucikpa.

Katā vu paɗa bini ba,

² adama a na uma a gbani-gbani
n aza mayansaṅa,
a bayuwa ta una u le adama a va,
a kudansa ka a'uwa adama a va.

³ A kanza mu ta n kadanshi ka tsurala,
a kuzama mu vishili ko unushi.

⁴ Kucikpa i o kubonoko mu n ka gbani-gbani,
ama mpa vuza va avasa da.

⁵ A tsupai mu n ka gbani-gbani,
a na a kutsupa mu n kasingai,
n cigai le, ama da a iwain mu.

⁶ Da a danai,<<Zuwa vuma vu gbani-gbani
wo okpo yi vuza vu kanananai,

- ya'an vuza na u shamkpa ni
u neke yi unushi.
- ⁷ Makyān ma na i a kuya'anka yi afada,
ya'an a k̄an̄a yi n unushi,
ya'an avasa a ni okpo unushi.
- ⁸ Ya'an ayin a ni okpo kenu,
ya'an vuza yoku u d̄ika tsugbayin ci ni.
- ⁹ Ya'an muku n ni mo okpo mkpa'an,
vuka vi ni kpamu vo okpo kagapa.
- ¹⁰ Ya'an muku n ni
n k̄an̄a k̄ukar̄a'asa a ufolu,
k̄at̄a kpamu o l̄oko le a gali a ana i a idashi.
- ¹¹ Ya'an vuza na wi o kutono yi kutan
wi isa i li i na wi n d̄a r̄aka,
omoci kpamu a pur̄a ili i na u takacikai u ciȳai.
- ¹² K̄at̄a vuza u ya'anka yi kasingai ba,
ko u sa'a a mkpa'an n ni ba.
- ¹³ Ya'an ntsukaya n ni r̄aka n kuwa,
ura ula e le a tsukaya tsu na ts̄a kutawa.
- ¹⁴ Ya'an Vuzavaguđu u ciba n unushi wi ikaya i ni,
k̄at̄a a cinukpa n unushi wa an̄aku a ni ba.
- ¹⁵ Ya'an Vuzavaguđu u ciba n unushi u le ayin
tutu,
adama a na a cinukpa n ula ele r̄aka
aduniyan,
- ¹⁶ Adama a na u sa'awa kusheshe kuya'an ka
singai ba,
ama u tsu takacika t̄a aza a unambi n aza a
yali
n aza a na a takpai ađu e le ali a kuwai.
- ¹⁷ U tsu ciga t̄a kuya'anka vuza una,
ya'an u d̄a u bono wa ni,
u tsu ciga kuzuwaka vuza unaṣingai ba,

- ya'an vuza u zuwaka yi unaṣingai ba.
- 18 U bonokoi unawuya tsu motogu ma ku uka,
ya'an unawuya u tono yi tsu mini mo kuso'o,
u uwa etele a ni tsu mani'in ma kusukuya.
- 19 Ya'an wo okpo tsu kalaba
ka na a lapangi a kawangatsu ka ni.
tsu kadambura ka na a shiyaka ni ko wan-
nai.>>
- 20 Ya'an Vuzavagudu,
u tsupa aza a na i a kushika mu,
aza na i a kadanshi ka gbani-gbani
adama a wuma u va.
- 21 Ama a vu Vuzavagudu,
vuzagbayin banka mu,
adama a na e neke kula ku nu tsugbayin.
Adama a kasingai ku ucigi u nu u na u tsu saba'a
ba,
wawa mu.
- 22 Adama a na mpa vuza vu unambi da,
vuza yali kpamu,
m pana ta mbaḷa kau a kaḍu ka va.
- 23 M puwankaḷ tsu kulu ku kulivi,
i a ku kapatsa mu tsu akyun a na utani u
kanaḷ.
- 24 Akangatsu a va a kuwa ta
adama a kakuli n kambulu,
n yamba ta raka.
- 25 Mo okpoi ili yi izoshi wa aza ishikushi,
a tsu fila ta aci e le e enei mu baci.
- 26 Banka mu, Vuzavagudu Kashile ka va.
wawa mu,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- 27 Vuzavagudu! Ya'an irala i va e yeve

- a na kukiye ku nu ku ɗa, ku ya'in nannai.
²⁸ I ta a kuya'an̄ka mu unawuya,
 ama a vu vi ta a kuzuwaka mu unasingai,
 i ta a kutawa n vishili, kata okpo n wono
 kata mpa kagbashi ka nu, n ya'an mazanga.
²⁹ Ya'an wono u pala irala i va,
 a pala le n akashi o wono.
³⁰ N una u va u da mi a kucikpa Vuzavaguɗu,
 mi ta a kucikpa yi o kobolo ka uma abundai,
³¹ Adama a na u tsu shamkpa ta
 vuza yali u wawa yi
 e ekiye aza na i a kukidaka yi afada a ukpa.

110

Vuzavaguɗu m mazagbi ma ni

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguɗu u danai Vuzagbayin vu va,
 <<Daşangu e kukiye ku usingai ku va
 ali a makyan ma na n zuwai irala i nu
 yo okpoi a ɗaka vu ene a nu.>>
² Ili i na i ɗikai a Sihiyona
 Vuzavaguɗu wi ta o kudoku wanshi tsugono
 tsu nu,
 vi lya'a tsugono wa irala i nu.
³ Kabundai ko osoji ki ta a kuciga kuya'an kuvon,
 a kannna ko kuvon ka nu.
 A uki nu ntogu n cida n tsugbayin,
 tsu na ciza tsu usana tsu uta
 nannai da aɗangan̄i a kutawa wu.
⁴ Vuzavaguɗu u kucinai
 wi a kusaba'a kusheshe ku ni kpamu ba,
 <<A vu ganu ɗa vu ayin ko wannai,

tsu Melikizedeku.>>

- ⁵ Vuzavaguḍu wi ta e kukiye ku usingai ku nu,
 wi ta a ku una ngono
 a kanna ka wupa u ni.
- ⁶ Wi ta a kukidaka uduniyan afada,
 u shatangu le n even a ikyamba,
 wi ta o ku bososo aza o tsugono aduniyan.
- ⁷ Wi ta o ku so'o mini mo kudolu
 ma na mi devu n uye,
 adama a nannai wi ta a kudengusa
 kaçi ka ni a kaṣuma ku ulya'i.

111

Ulinga u Kaṣhile ili gbayin i da

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu
 mi ta a kucikpa Vuzavaguḍu
 n kaḍu ka va dem,
 a kaṣuma ko kobolo ka uma a usubi.
- ² Ulinga u Vuzavaguḍu ili gbayin i da,
 aza a na a ci ya'an maṣaṅa n u da,
 i ta a kucibasa n u da.
- ³ Ulinga u ni wi ta n tsugbayin n utsura,
 kpamu usubi u ni wi ta o kuyongo ko wannai.
- ⁴ U zuwai a ciba n ulinga u mereve u ni,
 Vuzavaguḍu wi ta n kasingai n asuvayali.
- ⁵ U tsu neke ta aza a na i a kupana wovon u ni
 ilikulya'a,
 u tsu ciba ta n uzuwakpani u ni ko wannai.
- ⁶ U yotsongu ta uma a ni utsura wu ulinga u ni,
 u nekei le idika yu uduniyan u yoku,
 yo okpo ili yi ukani i le.
- ⁷ Ulinga wa ekiye a ni,

- wu usubi u ɗa n kamayun,
 ili i kutono i ni kpamu i ku ushuku i ɗa raḱa,
⁸ u shikpa_ka'a ko wannai,
 a ya'an ka'a, a kaṭsuma_ ku usubi n kamayun.
⁹ U tukai_ n ushibi u uma a_ ni,
 u zuwai uzuwakpani u ni ko wannai,
 kula ku ni ku Cida ku ɗa n ili i wovon.
¹⁰ Wovon u Vuzavaguɗu u ɗa ugiti wu ugboji,
 aza a na o tsu tonon wila_ u ni dem,
 a_ tsu ciya_ ta_ kuyeve ku singai.
 Ya'an a cikpa yi ko wannai.

112

Mazanga_ ma vuza vu Usubi

- ¹ Cikpai Vuzavaguɗu, vuza vu mazanga_ ɗa,
 ayi na u tsu pana wovon u Vuzavaguɗu,
 ayi na u tsu pana uyo'o
 u kutono kadanshi ka_ ni.
² Muku n vuza vu usubi
 mi ta_ a_ kuciya_ tsugbayin a i idika ya
 ntsukaya
 mi ta_ a_ kuciya_ unaŋsingai.
³ Uciyi n udukuyan u kuyongo ta_ a kpa'a ku ni,
 kaṭa_ ukuna wu usubi u ni u yongo ko wannai.
⁴ Ayi kutashi ku ɗa a ku akana,
 u vuza na wi o kutono mejege,
 u vuza kasingai n asuvayali
 n vuza vu usubi.
⁵ Kasingai ki ta_ o kuyongo n vuza na
 u ci ya'an kune'e n kuneke okopu n kaɗu bari,
 ayi na u ci ya'an ukuna u mayun.
⁶ Mayun wi ku gbaɗɗa_ ba,

- a ku ciba tā n vuza vu usubi ko wannai.
⁷ U tsu pana wovon wa arabali a gbani-gbani ba,
 kaḍu ka ni ka shamgba tā mayin
 a ubuta u kutono Vuzavagudu.
⁸ Kaḍu ka ni ki tā a idashi cika, ko wovon
 a ukocishi wi tā a kulya'a irala i ni.
⁹ U tsu neke tā aza a yali kune'e bari,
 usubi u ni wi tā o kuyongo ko wannai,
 utsura u ni wi tā kuciya ucikpi n tsugbayin.
¹⁰ Vuza gbani-gbani wi tā e kene
 kaṭa u kana wupa
 n u lumai una ali u namgba.
 kaṭa kusheshe ku vuza gbani-gbani
 ko okpo ukuna u gbani.

113

Ishipa i kukipka kasingai ka Vuzavagudu

- ¹ Cikpai Vuzavagudu.
 Cikpai ni, aḍa agbashi a ni,
 Cikpai kula ku Vuzavagudu.
² Ya'an kula ku Vuzavagudu ku ciya ucikpi,
 gogo na n kowanai.
³ I na i dikai a wuti u kanna
 a kubana ubuta u na ka ci yikpa,
 u yotso tā a cikpa kula ku Vuzavagudu.
⁴ Tsugbayin tsu Vuzavagudu
 tsu la'a tā uduniyan raka,
 tsugbayin ci ni kpamu ci tā a gadi va
 aḍangashile.
⁵ Yayi wi lo tsu Vuzavagudu Kaḥile ka tsu,
 ayi na wi a idashi a kakuba ko tsugono ci ni
 gadi?

- ⁶ Yayi wi lo ci nu,
ayi na u tsu zalika kata u lana
gadi n aduniyan?
- ⁷ U tsu dangusa ta aza a unambi
a katsuma ka unambi u le,
kata u zuwa aza a na i a idika a danga.
- ⁸ U zuwa le a lya'a kobolo m muku mu ngono,
m muku mu ngono n uma e le
- ⁹ U tsu zuwa ta madari ma dasangu a kpa'a ku ni,
m mazanga tsu vuka vu na vi m muku.
Cikpai Vuzavagudu.

114

Vishipa vu kaḡiva ka kupasamgbanai

- ¹ Ana aza a Isaraila a kasukpai idika i Masar,
kpa'a ku Yakubu ku kasukpai idika yo omoci,
- ² Yahuda wo okpo ta
ubuta wi idashi i cida u Kashile,
Isaraila kpamu ubuta u tsugono ci ni.
- ³ Mala mashili me enei da ma sumai,
da kuyene ku Urudu ku bonoi n kacapa.
- ⁴ Nsansa a kanai ci dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon.
- ⁵ Yidai i zuwai da vu sumai
avu mala mashili?
Avu kuyene ku Urudu,
a na vu bonoi n kacapa?
- ⁶ Ada nsansa ada na i dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon?
- ⁷ Je'ekei ikyamba ada aduniyan,
e kelime ka Vuzavagudu,
e kelime ka Kashile ka Yakubu,

⁸ ayi na u bonokoi kakpanlai kadaḅa ka mini,
kpamu katali aṣhi a mini.

115

Ishipa u Kaṣhile ka mayun

- ¹ Vuzavaguḍu, wa a tsu u ḁa ba,
wa a tsu u ḁa ba,
ama a kula ku nu ku ḁa e ku neke tsugbayin,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n
usubi u nu.
- ² Yidai i zuwai ḁa uduniyan wi a kudansa,
<<Te ḁai Kaṣhile ka ḁa ki?>>
- ³ Kaṣhile ka tsu ki ta ḁe gaḁi,
A kuya'an ili i na u cikalai.
- ⁴ A ya'an ta aṃali e le n azurufa n azanariya,
ulinga we ekiye u uma u ḁa.
- ⁵ I ta nu una, ama a tsu dansa ba,
i ta n aṣhi, ama e ci ene ba.
- ⁶ I ta n atsuvu, ama tsu pana ba,
i ta n yunu, ama a tsu tsumgba ili ba.
- ⁷ I ta n ekiye, ama a tsu kana ili ba,
i ta n ene, ama a tsu wala ba.
ogboroli e le a tsu utaka alaḁatsu ba.
- ⁸ Aza a na a ya'in le va i ta o ko okpo ci le,
ta feu wi o ko okpo nannai
wa aza na i o kutono le.
- ⁹ Aḁa kpa'a ki Isaraila, zuwai aḁu u Vuzavaguḍu.
ayi ḁa kaḅanki ka ḁa m maraga ma ḁa.
- ¹⁰ Aḁa kpa'a ku Haruna, zuwai aḁu u Vuzavaguḍu.
ayi ḁa kaḅanki ka ḁa m maraga ma ḁa.
- ¹¹ zuwai aḁu u Vuzavaguḍu,
aḁa vu na yi o kutono yi raka,
ayi ḁa kaḅanki ka ḁa m maraga ma ḁa.

- 12 Vuzavaguḍu u tsu ciba tā n aṣṣu,
 wi tā a kuzuwaka tsu unaṣingai.
 Wi tā a kuzuwaka kpa'a ki Isaraila unaṣingai
 wi tā a kuzuwaka kpa'a ku Haruna,
 unaṣingai
- 13 wi tā a ku zuwaka yaba dem
 vu na u tonoi Vuzavaguḍu unaṣingai
 aza a wawa'a n aza gbagba'in dem.
- 14 Ya'an Vuzavaguḍu u doku ḍa kabundai,
 aḍa n muku n ḍa.
- 15 Ya'an Vuzavaguḍu vu na u ya'in gaḍi n idika
 u zuwa ka ḍa unaṣingai,
- 16 Gaḍi vu aḍangashile,
 vu Vuzavaguḍu ḍa,
 ama ḍa u nekei vuma aduniya.
- 17 Akpisa a ci cikpa Vuzavaguḍu ba,
 aza a na a gidaḷai a kubana a kasaun.
- 18 Ama aṣṣu ḍa tsa kucikpa Vuzavaguḍu,
 gogo na a kubana ko wannai.
 Cikapai Vuzavaguḍu.

116

Avasa a ucikpi

- 1 N ciga tā Vuzavaguḍu,
 adama a na u pana tā kalakatsu ka va,
 u pana tā maṣhi ma asuvayali ma va.
- 2 Mi tā e kudeke yi
 a ayin a wuma u va dem,
 adama a na u tsu zuwaka mu tā atsuvu,
- 3 Maza mā ukpa mā kana mu tā,
 wovon u kasaun u kimba mu tā,
 kadama n unambukatsuma u ciya mu tā.

- 4 Da n dekei kula ku Vuzavagudu, n danai,
 <<Vuzavagudu, n folono wu ta, wawa mu.>>
- 5 Vuzavagudu vuza kasingai da,
 n vuza vu usubi
 Kashile ka tsu vuza va asuvayali da.
- 6 Vuzavagudu u tsu ere ta
 aza a na o goyoi kaci ke le.
A makyan ma na mi a kulansa ubanki,
 u wawai mu.
- 7 Kadu ka va va'anku,
 Vuzavagudu vuza kasingai da wa nu.
- 8 Adama a na Vuzavagudu, vu wawa ta,
 wuma u va a ukpa,
 ashi a va a ubuta u ku utaka kujilya
 ene a va adama a kutadatsa.
- 9 Adama a na n fuda n wala
 e kelime ka Vuzavagudu,
 a idika ya aza a wuma.
- 10 Ko a na n danai, <<A takacika mu ta kau.>>
 n neke ta kadu,
- 11 A katsuma ka uripuli u va, n danai,
 <<Uma raka a ya'in a uwa da.>>
- 12 Yadai n kuneke u Vuzavagudu,
 adama a kasingai ka ni wa va raka?
- 13 Mi ta a kudangusa kune'e ku makyan
 tsu ucikpi adama a wishi
 kata n deke kula ku Vuzavagudu.
- 14 Mi ta e kuneke Vuzavagudu,
 ili i na n kucinai kuneke,
 e kelime ka uma a ni dem.
- 15 Vuzavagudu u dika ta wuma wa aza a usubi
 n uga'in kau.
- 16 Vuzavagudu, mayun mpa kagbashi ka nu ka'a,

mpa kagbashi ka nu ka'a,
 maku ma kagbashi ka nu vuka
 vu shikpa mu ta a ikani.

¹⁷ Mi ta e kuneke alyuka a ucikpi,
 kata n deke kula ku Vuzavagudu.

¹⁸ Mi ta e kuneke Vuzavagudu,
 ili i na n kucinai kuneke,
 e kelime ka uma a ni dem,

¹⁹ a ulanga u kpa'a ku Vuzavagudu,
 a katsuma ka Urushelima.

Cikpai Vuzavagudu.

117

Vishipa vu ucikpi u Vuzavagudu

¹ Cikpai Vuzavagudu, uduniyan raka,
 nekei ni tsugbayin, ada uma dem.

² Adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
 a kubana wa tsu wi ta n tsugbayin,
 kamayun ka Vuzavagudu ko wannai da.

Cikpai Vuzavagudu.

118

Avasa a ucikpi adama a ulya'i

¹ Cikpai Vuzavagudu
 adama a na ayi vuza singai da,
 ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.

² Ya'an aza a Isaraila a dana,
 <<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai
 da.>>

³ Ya'an aza a kpa'a ku Haruna a dana,
 <<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai
 da.>>

- 4 Ya'an aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu
a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai
da.>>
- 5 A katsuma ka kadama ka va,
n dekei vuzavagudu,
da wu ushuki, u kasukpai mu bari.
- 6 Vuzavagudu wi ta kobolo nu mpa,
mi a kupana wovon ba.
yida vuma u kufuda kuya'anka mu?
- 7 Vuzavagudu wi ta kobolo nu mpa,
ayi da kabanki ka va,
mi ta e kene tsu na a kulya'a irala i va.
- 8 U la'a ta n kuga'an vu shedeku u Vuzavagudu,
a na va ku lemece ke vuma matsan.
- 9 U la'a ta n kuga'an vu shedeku u Vuzavagudu,
a na va ku lemece ke muku mu ngono
matsan.
- 10 Uduniyan raka u kanza mu ta,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le.
- 11 A kanzai mu a ubuta dem,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le.
- 12 A kpantai mu ci ishigi,
ama da a kuwai gogo'o lo tsu na awana a tsu
kula akina,
ama a katsuma ka kula ku Vuzavagudu
da mu unai le raka.
- 13 A ya'in tsu na a ku una mu,
ama da Vuzavagudu u bankai mu.
- 14 Vuzavagudu da katsura ka va n vishipa vu va,
wo okpo ta kishi ka va.
- 15 Ishipa i mazanga n ulya'i,

- yi utai atsurā aza a usubi.
<<Kukiye ku usingai ku Vuzavagudu,
kuya'an ta ili i gbagba'in.
- 16 Kukiye ku usingai ku Vuzavagudu ku da
ku nekei tsu ulya'i,
kukiye ku usingai ku Vuzavagudu
ku ya'in ili i gbagba'in.>>
- 17 Mpa mi a kukuwa ba,
ama mi ta o kuyongo n wuma,
kata n neke arabali a ulinga u na Vuzavagudu
u ya'in.
- 18 Vuzavagudu u gbara mu ta kau,
ama wu una mu ba.
- 19 Bayuwa ka mu utsutsu wa aza a usubi,
mi ta a ku uwa punu n cikpa Vuzavagudu.
- 20 Na lo da utsutsu u Vuzavagudu,
u na uma a usubi a ku uwa.
- 21 N cikpa wu ta adama a na vu ushuku mu ta,
vu okpoi kishi ka va.
- 22 Katali ka na a ma'i a iwain
ko okpo ta kenene ke mere.
- 23 Na lo ulinga u Vuzavagudu da,
ili i mereve i da kpamu a ashi a tsu.
- 24 Na da kannu ka na Vuzavagudu u ya'in,
ya'an tsu pana uyo'o ci ya'in mazanga n ka a.
- 25 Vuzavagudu wawa tsu,
Vuzavagudu neke tsu u lya'i.
- 26 Vuza vu unasingai da,
ayi na wi a kutawa a katsuma ka kula ku
Vuzavagudu.
de a kpa'a ku Vuzavagudu
tsu zuwaka wu unasingai.
- 27 Vuzavagudu ayi da Kashile,

da u zuwai kutashi ku akana tsu.
Gitai kaḍiva, i dara n avuku a nshuwa ekiye a da,
a kubana a katalikalyuka.

28 Avu da Kashile ka va,
mi ta a kucikpa wu,
avu da Kashile ka va,
mi ta e kuneke wu tsugbayin.

29 Cikipai Vuzavagudu
adama a na ayi vuza singai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai da.

119

Unaṣingai wa aza o kutono wila

1 Aza a mazanga a da
aza a na i n unushi ba,
aza a na i o kutono wila u Vuzavagudu.

2 Aza a mazanga a da
aza a na a cinukpai
n kadanshi ka ni ba,
aza a na i a kulansa yi
n adu ele raka,

3 ele na i a kuya'an
ka gbani-gbani ba,
ama i ta an nwalu a uye u ni.

4 Vu zuwa ta ili i kutono i nu
adama a na o tonon da mayin.

5 Ishi baci kaḍu ka va ki a saba'a ba,
a ubuta u kutono ili i na u dansai,

6 mi shi o ko okpo n wono ba
da baci m bonokoi kaḍu
a ubuta u kutono ili i na u dansai.

7 Mi ta a kucikpa wu n kaḍu ka mayun,

A makyan ma na n pi'isai
afada a usubi u nu.

- ⁸ Mi ta o kutono ili i na u dansai,
kata vu varuku mu raka-raka ba.

Kutono wila u Vuzavagudu

- ⁹ Nini dai kadangani ko kuyongo cida?
A ubuta u kutono kadanshi ka nu.
- ¹⁰ N kadu ka va raka, n lansa nu,
kata vu kasukpa mu
n katsukpa kadanshi ka nu ba.
- ¹¹ N sokongu ta kadanshi ka nu a kadu ka va,
adama a na kata
n ya'anika wu unushi ba.
- ¹² Vuza vu unasingai da vi, avu Vuzavagudu,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- ¹³ N una u va u da n kecei
afada a na vu nekei tsu raka.
- ¹⁴ Mi ta a mazanga mo
kutono kadanshi ka nu,
tsu na vuma u ci ya'an mazanga
ma kuciya udukuyan wa abundai.
- ¹⁵ Mi ta a kukana kusheshe,
a ukuna wi ili i kutono i nu,
kata n zuwaka n uye u nu.
- ¹⁶ Mi ta a mazanga
n ili i na vu dansai,
mi a kucinukpa n kadanshi ka nu ba.

Mazanga a wila u Vuzavagudu

- ¹⁷ Ya'anika kagbashi ka nu kasingai,
adama a na u ciya wuma,

- u kutono kadanshi ka_nu.
- 18 Bayuwa_ashi a_va,
adama a na me ene,
ili i mereve i gbagba'in
a katsuma_ka_wila_u nu.
- 19 Mpa komoci ka'a aduniyan,
kata_vu sokongu ku mu
kadanshi ka_nu ba.
- 20 Ili i na n la'i n kuciga kau a makyan dem
dada n tono afada a_nu.
- 21 Vu tsu barangu ta_aza a ugbamukaci,
ele na a katsukpai kadanshi nu.
- 22 Uta_ka_mu o kugoyi ku le n ara_fi ele,
adama a na n tono ta_ili i na vu dansai.
- 23 Ko a na wo okpoi
aza o tsugono a gaba ta_kaci,
a kulanga_samu kula,
kagbashi ka_nu ki ta
e kusheshe ili i na vu dansai.
- 24 Mayun, n tsu pana ta
uyo'o u kadanshi ka_nu,
ke ci neke mu ta_odoki.

Uzuwi u ka_fu o kutono wila_u Vuzavagudu

- 25 Mi ta_iva'in makpaba_a_kubuta,
wawa wuma u_va
tsu kadanshi ka_nu.
- 26 Ana n tonokoi nu ukuna u_va
da vu ushuki mu,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 27 Banka_mu n yeve ili i kutono i nu,
kata_n yongo a kucibasa
n ulinga wi ili mereve i nu.

- 28 Kaḍu ka va ka kula ta
adama a unambukatsuma,
zuwa mu n tsurukpa
tsu kadanshi ka nu.
- 29 Ere mu a uye wa a'uwa,
ya'an n ciya kasingai a wila u nu.
- 30 N zagba ta uye u mariki,
n zuwa ta kaḍu ka va
a ubuta wa afada a nu.
- 31 Vuzavaguḍu, n kana ta
kadanshi nu gbagu,
kata vu kasukpa mu
n ya'an wono ba.
- 32 N iladi i da, mi o kutono
kadanshi ka nu,
adama a na vu zuwa ta
kaḍu ka va ko yongo bari.

Avasa adama e kuyeve ku wila u Vuzavaguḍu

- 33 Vuzavaguḍu, pi'isaka mu
ili i na vu dansai,
kata n tono i da ko wannai.
- 34 Neke mu kuyeve,
adama a na n tono wila u nu,
kata ta na n tono u da
n kaḍu ka va dem.
- 35 Tono nu mpa n tsu uye u kadanshi ka nu,
adama a na ta de
mi a kuciya mazanga.
- 36 Zuwa kaḍu ka va,
a ubuta u kutono kadanshi ka nu,
ba a ubuta u kulansa
ku udukuyan ba.

- 37 Takpa a₂shi a₂ va
a₂ ubuta₂ wu ili i kavama,
ere wuma u va₂ tsu kadanshi ka₂ nu.
38 Shatangu kadanshi ka₂ nu,
u kagbashi ka₂ nu,
u na vu ya'ankai
aza a na e nekei nu tsugbayin.
39 Takpa ka mu wono u na
mi a kupana wovon,
adama a na afada a₂ nu ili i singai i da.
40 Mpa da na a mali mi ili i kutono i nu,
ere mu a₂ katsuma₂ ku usubi u nu.

Kuneke katsura a₂ wila₂ u Vuzavagudu

- 41 Vuzavagudu, ya'an
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u ta₂wa₂ wa₂ va,
wishi u nu k₂pamu u ta₂wa₂ tsu uzuwakpani u
nu,
42 ka₂ta₂ n ciya₂ ili i na n ku ushuku
vuza na wi a kushika mu,
adama a na n zuwaka ta₂
kadanshi ka₂ nu katsura.
43 Ka₂ta₂ vu takpa kadanshi
ka₂ ma₂riki a₂ una₂ u va₂ ba,
adama a na a afada a₂ nu u da n ke₂dei apa'a.
44 Mi ta₂ o kutono wila₂ u nu
a makyam dem, ko wannai,
45 ka₂ta₂ n ya'an nwalu n va₂ ba₂ri,
adama a na mi ta₂
a ku₂lansa₂ ili i kutono i nu.
46 Mi ta₂ a ku₂dansa ukuna
u kadanshi u nu e kelime ko ngono,

mi ta na a kupana wono ba.

47 Adama a na n tsu pana ta
uyo'o u kadanshi ka nu,
adama a na n ciga ta u da.

48 Mi ta e kuneke kadanshi ka nu tsugbayin,
adama a na n ciga ta ka'a,
kpamu kata n ka na kusheshe a ili i na vu
dansai.

Kuzuwa kafu au wilau Vuzavagudu

49 Ciba n kadanshi ka na
vu ya'ankai kagbashi ka nu,
adama a na vu zuwa mu ta n kedei apa'a.

50 Mazanga ma va a katsuma ka atakaci
dada uzuwakpani u nu
u tsu ere ta wuma u va.

51 Aza a ugbamukaci a ya'anka mu ta ulami,
ama n vadalukpuka wila u nu kucina ba.

52 N cibai n afada a Vuzavagudu,
da n ciyai uneki u kadanshi.

53 Wupa u tsu kana mu ta kau
adama a uma a gbani-gbani,
aza a na a kasukpai wila u nu.

54 Ili i kutono i nu
yo okpo mu ta ishipa,
a kpa'a ku na mi o limoci.

55 Vuzavagudu, n ciba ta n kula ku nu n kayin,
mi ta ta na o kutono wila u nu.

56 Nava dada n kiwanai kuya'ansa,
adama a na n zuwaka ta n ili i kutono i nu.

Uneki u kaci au wilau Vuzavagudu

- 57 Vuzavagudu da upecu u va,
n ya'an ta uzuwakpani
n tono kadanshi ka nu
- 58 N lansa wu ta n ka du ka va dem,
ya'an n ciya mapasa ma singai
tsu na vu ya'in kadanshi.
- 59 N co'oko ta n uye u va,
da n kpatalai n tonoi kadanshi ka nu.
- 60 Da n dakakai n langasa makyan ba,
n tonoi kadanshi ka nu.
- 61 Uma a gbani-gbani
a shiya mu ta n awin,
ama n cinukpa n wila u nu ba.
- 62 Kayin ke pece baci n tsu danga ta n cikpa wu,
adama afada a usubi a nu.
- 63 Mpa kaja'a ka'a u yaba dem
na wi a kupana wovon u nu,
n aza na a zuwakai n ili i kutono i nu.
- 64 Vuzavagudu, ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba
u shana ta aduniyan raka,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.

Uga'in u wila u Vuzavagudu

- 65 Vuzavagudu, vu ya'anka ta kagbashi ka nu
kasingai,
tsu na vu ya'in kadanshi.
- 66 Pi'isaka mu n yeve afada asingai,
adama a na n neke ta katsura
a kadanshi ka nu.
- 67 Kafu vu takacika mu, n nusa ta de,
ama gogo na n tono ta kadanshi ka nu.
- 68 Avu vuza singai da,

- kpamu vi ya'an ta kasingai,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 69 Aza a ugbamukaci i ta
a kudansa a'uwa adama a va,
n zuwaka ta n ili i kutono
i nu n kaḍu ka va raḳa.
- 70 Aḍu ele a kpanduku ta,
ama mpa mi ta
a mazanga n wila u nu.
- 71 Uga'an ta a na n takacikai,
adama a na m pi'isa ili i na vu dansai.
- 72 Wila wu una u nu u la'aka mu ta,
n aḳpaṇ a azanariya n azurufa.

Mariki ma wila u Vuzavagudu

- 73 Ekiye a nu a ḍa a ya'in mu
o fobusoi mu,
neke mu kuyeve, adama a na
m pi'isa kadanshi ka nu.
- 74 Aza a na i a kupana wovon u nu
ya'an ene mu kaṭa a ya'an mazanga,
adama a na n keḍe ta
apa'a a kadanshi ka nu.
- 75 Vuzavagudu, n yeve ta
wila u nu derere ḍa,
kpamu a katsuma ka mariki ka nu
ḍa vu ya'ankai mu afada a usubi.
- 76 Ya'an ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba,
u neke mu utsura u kaḍu,
tsu na vu danai kagbashi ka nu,
- 77 Ya'an vu sa'a mu, adama a na n yongo n wuma,
adama a na mi ta a mazanga n wila u nu.

- 78 Ya'an aza a ugbamukaci a ya'an wono,
adama a ka gbani-gbani ka na
a ya'ankai mu ko unushi,
ama mi ta e kusheshe a ukuna
wi ili i na vu dansai.
79 Ya'an aza a na i
a kupana wovon u nu,
o bono wa va,
ele na e yevei kadanshi ka nu.
80 Ya'an ka du ka va ko yongo ko unushi
a ukuna wi ili i na vu dansai,
adama a na ka ta mo okpo n wono ba.

Avasa a kulansa wishi

- 81 Vuzavagudu, wuma u va wi ta a mali ka
a kulansa wishi u nu,
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
82 Ashi a va a ga la ta
a kuvana uzuwakpani u nu,
da n danai,
<<Wannai dai va kuneke mu kadanshi?>>
83 Adama a na mo okpo ta
tsu kedele ku ukpan ka na a saki a kanga,
dem n nannai n cinukpa
n ili i na vu dansai ba.
84 Ali n wannai dai kagbashi ka nu
ka kulya'a kelime n kugbama asuvu?
Wannai dai va kuya'anka aza a na
i a kutakacika mu afada?
85 Aza a ugbamukaci a ga va ka mu ta kpenle
adama a na n yikpa punu,
o tononwila u nu ba.
86 Kadanshi ka nu ra ka
ili i kuzuwaka katsura ka'a,

- baṅka mu, irala i va i takacika mu ta ko
unushi,
87 Kenu ḍa ubuwai o kotso nu mpa aduniyan,
ama mpa n kaṣukpa ili i kutono i nu ba.
88 Adama a ucigi u nu u
na u tsu saba'a ba,
wawa wuma u va,
kaṭa n tonon kadanshi ka una u nu.

Uneki u kaḍu a wila u Vuzavagudu

- 89 Vuzavagudu, kadanshi ka nu
ki ta lo ko wannai,
ka shamgba ta n utsura gaḍi.
90 Mariki ma nu a tsukaya a kubana tsukaya raḱa,
vu shikpai aduniyan
ḍa tana a ḍa ašamgbai mayin.
91 Ili raḱa yi ta lo ali n gogo na
adama afada a nu,
adama a na ili raḱa
agbashi a nu a ḍa.
92 Ishi ba ci n ciya mazanga
a wila u nu ba,
mi ishi ta a ku kuwa
a kaṭsuma ka atakaci a va.
93 Mi a ku cinukpa n ili i kutono i nu ba,
adama a i ḍa, ḍa vu erei wuma u va.
94 Wawa mu, adama a na mpa wa nu u ḍa mi,
n laṇsa ta ili i kutono i nu.
95 Uma a gbani-gbani
i ta a kuvana una mu,
ama n ciba ta n kadanshi ka nu.
96 N zuwaka ta a na ko ili,
yi lo o kuyongo ko wannai ba,

ama kadanshi ka_nu ki n uteku ba.

Ucigi u wila u Vuzavagudu

- ⁹⁷ Tsu na n cigai wila u nu,
n tsu kana ta kusheshe
ku u da kanna dem.
- ⁹⁸ Kadanshi ka_nu ka zuwa mu ta
n ciyai ugboji n la'i irala i va,
adama a na makyan dem
ka'a ki ta_nu mpa.
- ⁹⁹ N ciya ta_kuyeve n la'i nlum n va_raka,
adama a na mi ta_e kusheshe
a ukuna u kadanshi ka_nu.
- ¹⁰⁰ N la'a ta_nkoshi m gbara-gbara_kuyeve,
adama a na n zuwaka ta
n ili i kutono i nu.
- ¹⁰¹ N tsu suma ta_kuyongo ku gbani-gbani,
adama a na n tono kadanshi ka_nu.
- ¹⁰² N vadalukpa ka afada a_nu kucina_ba,
adama a na avu da vu pi'isakai mu.
- ¹⁰³ Uyo'o u kadanshi ka_nu a_una u va,
u la'a ta_ishigi uyo'o.
- ¹⁰⁴ A_ubuta_wi ili i kutono i nu da n ciyai kuyeve,
adama a nannai n iwan ta
uye wa a'uwa raka.

Wila u Vuzavagudu kutashi ku da

- ¹⁰⁵ Kadanshi ka_nu ki ta
tsu makuni e ene a_va,
kutashi kpamu a uye u va.
- ¹⁰⁶ N kucina ta_kpamu ka shamgba ta
a na ma kuzuwaka
n afada a_usubi u nu.

- 107 Vuzavagudu n takacika ta_kau,
bonoko wuma u va_tsu kadanshi ka_nu.
108 Vuzavagudu isa ili i na n kucinakai nu
pi'isaka mu afada a_nu.
109 A makyan dem wuma u va
wi ta_a_katsuma_ka_mada_ka,
ama n cinukpa wila_u nu ba.
110 Uma a gbani-gbani
a zuwaka mu ta_maza,
ama n katsukpa a ili i kutono i nu ba.
111 Ili i na vu dansai
ili yu ukani i va_i da ko wannai,
ka da da ma_za nga ma_ka du ka_va.
112 N co'oko ta
n ili i na vu dansai ko wannai.

Wila u Vuzavagudu Matana ma'a

- 113 N iwan ta uma a_una_ure,
ama n ciga ta_wila_u nu.
114 Avu da ubuta_u kushedeku u va
m ma_raga_ma_va,
n kede ta_apa'a a kadanshi ka_nu.
115 Ya'in da'angi nu mpa
ada_uma a gbani-gbani,
adama a na n tono
kadanshi ka_Kashile ka_va.
116 Neke mu wuma tsu na
vu ya'in kadanshi,
adama a na n ciya_wuma,
kata_vu kasukpa_mu n ya'an wono
a_apa'a a na n kedei ba.
117 Kana_mu, adama a na n ciya_wishi.
N tono ili i na vu dansai ko wannai.

- 118 Vu iwan ta_aza a na a katsukpai
ili i na vu dansai,
adama a na mayansaka_ me le gbani da.
- 119 Vu tsu vakangu ta_
uma a gbani-gbani
aduniyan raka_tsa ashinda,
da da i zuwai da n cigai
kadanshi ka_nu.
- 120 Ikyamba i va_i je'e ta_
adama o wovon u nu,
kpamu mi ta_a kupana
wovon wa afada a_nu.

Kutono ku wila_u Vuzavagudu

- 121 N ya'an ta_ili yu usubi m mejege,
kata_vu kasukpa_mu
ekiye a irala i va_ba.
- 122 Kasukpa kagbashi ka_nu
ko yongo m matana,
kata_vu kasukpa_aza
a ugbamukaci o doro mu ba.
- 123 Ashi a_va_a gala_ta_
a kuvana wishu u nu,
n kadanshi ku usubi ka_nu.
- 124 ya'anka kagbashi ka_nu
tsu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 125 Mpa kagbashi ka_nu ka'a,
neke mu cico'o,
adama a na n yeve kadanshi ka_nu.
- 126 Vuzavagudu makyan ma ya'an ta_
a na va kuya'an ili,
adama a na uma o kodo ta_wila_u nu.

- 127 Adama a na n cigai ta
kadanshi ka nu ali u la'i azanariya,
u la'i azanariya koci.
- 128 Adama a na kpamu mi ta
a kuzuwaka n ili i kutono i nu mayin,
n iwan ta ukuna wa a'uwa raka.

Mali mo kutono wila u Vuzavagudu

- 129 Kadanshi ka nu ili i mereve i da,
da da i zuwai da n zuwai
kadanshi ka nu a ka du ka va.
- 130 Ku utuka kadanshi ka nu
e keteshe ku tsu neke ta kutashi,
ku tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve
ba.
- 131 M apukai una u va kau,
n kana i ayinviki gadi-gadi,
adama a ucigi u kadanshi ka nu.
- 132 Kpatala wa va
vu ya'an ka mu kasingai,
tsu na wu untukai vu ya'an ka
aza a na a cigai kula ku nu.
- 133 Tono nu nwalu n va tsu na vi ya'in kadanshi,
kata vu kasukpa ka gbani-gbani ka ciya mu
ba.
- 134 Shiba mu ekiye aza o modoruko,
kata n zuwaka n ili i kutono i nu.
- 135 Ya'an kutashi ku nu ku akana
ashi a kagbashi ka nu,
kata vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 136 Kujilya a kutsuwan
a ashi a va tsu mini,
adama a na uma o tono wila u nu ba.

Mariki mā wila u Vuzavagudu

- 137 Vuzavagudu, avu vuza vu usubi ḑa,
afada a nu kpamu i ta mejege.
- 138 Kadanshi ka na vu nekei raka, ku usubi ka'a,
kpamu ili i kuzuwaka katsura ka'a.
- 139 Mali mā va wa nu
ma takacika mu ta,
adama a na irala i va
i iwan ta kadanshi ka nu.
- 140 O kondo ta kadanshi ka nu mayin,
kpamu mpa kagbashi ka nu n ciga ta ka'a.
- 141 Mpa ili i yoku i ḑa ba, ili i kugoyi,
ama n cinukpa n ili i kutono i nu ba.
- 142 Usubi u nu, usubi u ḑa ko wannai,
wila u nu mayun ḑa ayin dem.
- 143 Mi ta n atakaci
n unambukatsuma,
ama kadanshi ka nu ke
ci neke mu ta mazanga a kaḑu.
- 144 Kadanshi ka nu ki ta mejege ko wannai,
ke ci neke mu ta kuyeve
adama a na n ciya wuma.

Avasa a kulansa wishi

- 145 Vuzavagudu, ushuku mu
n kaḑu ka va ka'a raka mi a maṣhi,
mi ta o kutono ili i na vu dansai.
- 146 Mi ta e medevile wa nu, wawa mu!
Kaṭa n tono kadanshi ka nu.
- 147 Kafu kayin ka asa n shika ta a kulansa ubanki
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
- 148 Kayin raka n lata ba,
e kusheshe a ukuna wu

- uzuwakpani u Vuzavagudu.
149 Pana kalakatsu ka va
adama a ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba,
ere wuma u va tsu afada a nu.
150 Aza a gbani-gbani a na
a takacikai mu,
a yawa ta devu,
uma a na i da'angi n wila u nu.
151 Ama avu Vuzavagudu, vi ta devu,
kadanshi ka nu kpamu mayun da.
152 Ali n cau da n yevei a kadanshi ka nu,
vu zuwa ta ka'a ko wannai.

Ufolu adama a ubanki

- 153 Indana atakaci a va kata vu isa mu,
adama a na n cinukpa n wila u nu ba.
154 Shamkpa mu kata vu shiba mu,
ere mu tsu na vu dansai.
155 Wishi wi ta da'in n aza agbani-gbani,
adama a na a lansa e yeve ili i na vu dansai
ba.
156 Vuzavagudu, asuvayali a nu a gbayin a da,
ere wuma u va tsu afada a nu.
157 Irala i na yi a kutakacika mu, i ta n a bundai,
ama n katsukpa kadanshi ka nu ba.
158 Mi indai aza a kavama
da m panai unata u le,
adama a na o tono
kadanshi ka nu ba.
159 Vuzavagudu lana tsu na
n cigai ili i kutono i nu,
ere wuma u va tsu
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.

- 160 Kadanshi ka_nu ra_ka mayun da,
afada a usubi a_nu ko wannai da.

Kubonoko ku ka_du a_wila u Vuzavagudu

- 161 Aza o tsugono a kutakacika mu ko unushi,
ama ka_du ka_va ki ta
o wovon u kadanshi ka_nu.
- 162 Mi ta_a mazanga_n a_bundai
n kadanshi ka_nu,
tsu vuza na u ciyai ucanuku
u gbani n a_bundai.
- 163 N kovo ta_aza a'uwa,
kpamu n tsu pana ta_unata u le,
ama n ciga ta_wila u nu.
- 164 A kanna lakam n ci cikpa wu ta_kucindere,
adama afada a usubi u nu.
- 165 Aza a na a cigai wila u nu
a ciya ta_idashi i matana_kau,
kpamu ko ili yi lo a kuzuwa le a tadatsa_ba.
- 166 vuzavagudu, mi ta_a kuvana wishi u nu,
mi ta_o kutono kadanshi ka_nu.
- 167 N tonon ta_kadanshi ka_nu,
n ciga ta_ka'a n ka_du ke te.
- 168 N zuwaka ta
n ili i kutono i nu
n kadanshi ka_nu,
adama a na vu yeve ta
ili i na mi a kuya'an ra_ka.

Avasa a_kulansa ubanki

- 169 Vuzavagudu, ya'an masshi ma_va
ma yawa wa_nu
neke mu kuyeve tsu na vu dansai

- 170 Ya'an ufolu u va u tawa wa nu,
isa mu tsu na vu ya'in kadanshi.
- 171 Ya'an nlaḅa ma una u va u cikpa wu,
adama a na vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 172 Ya'an kelentsu ka va ka canana kadanshi ka
nu,
adama a na kadanshi ka nu raḅa ku usubi
ka'a.
- 173 Ya'an kukiye ku nu kuyongo
ufobushi kuḅanka mu,
adama a na n zagḅa ta ili i kutono i nu.
- 174 Vuzavaguḁu, mi ta a mali ma wishi u nu,
n ci ciya ta mazanga n wila u nu.
- 175 Kaṣukpa mu n wuma,
adama a na n cikpa wu,
kpamu ya'an afada a nu a ḅanka mu.
- 176 M puwaṅka ta tsu mokyon
ma na ma puwaṅkai.
- Laṅsa kagbashi ka nu
adama a na n cinukpa n kadanshi ka nu ba.

120

Mashi ma kulansa ubaṅki

Vishipa vu kugaḁukpa a kubana a ubuta wa
aganda.

- ¹ N dekushe ta Vuzavaguḁu,
ana mi a katsuma ka atakaci,
ḁa tana wu ushuki mu.
- ² Vuzavaguḁu, wawa wuma u va,
we elentsu aza a uwa
n wa aza o modoruko.
- ³ Yidai u kuya'anka ḁa,
afada e ne a ḁai u kuya'anka ḁa

- aḍa aza o modoruko?
⁴ Wi ta a kutakacika ḍa
 n aya'a a lyalya'an o osoji
 kobolo n agaruwaṣhi akina.
⁵ Ili ya atakaci i ḍa wa a va,
 a na mi a idaṣhi a likuci i Mesheku
 punu apam e Kedaru.
⁶ N geshe ta idaṣhi,
 a kaṣuma ka aza a na a cigai idaṣhi i maṭana
 ba.
⁷ Mpa vuza vu kuciga idaṣhi i maṭana i ḍa,
 ama n dansa baci,
 kaṭa a ya'an ukuna u kuḍangusa vishili.

121

Vuzavaguḍu ḍa kaḅaṅki ka va

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa
 aganda.

- ¹ N dengusai aṣhi a va a ubon wa aginda me ene,
 tedai ubaṅki u va wi a ku uta?
² Ubaṅki u va wi ta a ku uta
 a ubuta u Vuzavaguḍu,
 ayi na u ya'in gadi n idika.
³ Wi a ku kaṣukpa wu vu yikpa ba,
 magubi ma nu mi a ku gbaḍika ba.
⁴ Magubi ma aza a Israila
 ma tsu gbaḍika ko u lata ba.
⁵ Vuzavaguḍu ḍa ke eri ka nu,
 Vuzavaguḍu kulu ku ḍa wa nu.
⁶ Vi o kuso'o kanna ba,
 ko kutashi ku wotoi n kayin ba.
⁷ Vuzavaguḍu wi ta e ku ere wu
 a ka gbani-gbani dem,

- wi ta_a ku laṇa wuma u nu.
 8 Vuzavaguḍu wī ta_e ku ere
 ku uwa ku nu n ku uta ku nu,
 gogo na a kubana ko wannai.

122

Vishipa adama a Urushelima

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda,
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 N ya'an ta mazanga ana a danai mu,
 <<Ya'an tsu bana A'isa a gbayin a Vuzav-
 agudu.>>
 2 A_tsu da na ci yawai,
 ci ta kashani a utsutsu u Urishelima.
 3 A ma'a ta Urishelima tsu likuci i na
 yi ugbabi a ubuta u te,
 4 ubuta u na kumaci kakau ku tsu bana,
 kumaci ki Isaraila,
 adama a na a cikpa Vuzavaguḍu,
 tsu na e nekei aza a Isaraila kadanshi.
 5 Adama a na ta de akuba afada i,
 akuba o tsugono tsu kpa'a ku Dawuda.
 6 Ya'ankai Urushelima avasa a maṭana,
 <<Ya'an aza na a cigai nu
 a ciya ulya'i u kelime.
 7 Ya'an maṭana mo yongo a Urushelima,
 idaṣhi i maṭana kpamu
 e efeku o tsugono a nu.>>
 8 Adama aja'a a va_n aza a va,
 n danai Urishelima, <<Maṭana mo yongo n
 avu.>>

⁹ Adama a kpa'a ku Vuzavagudu Kašhile ka tsu,
mi ta avasa vu lya'a kelime.

123

Mašhi ma asuvayali

Vishipa vu kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Vuzavagudu, wa nu da n zuwai ašhi,
gaɗi a ubuta u na vi o tsugono.

² Tsu na ašhi a agbashi i
a ku inda vuza kpa'a vu le
tsu na ašhi kagbashi ka vuka ki
a ku inda vuzagbayin vu ni,
ta ašhi a tsu i nannai u Vuzavagudu Kašhile ka
tsu,
ali a makyan ma na u panai asuvayali a tsu.

³ Pana asuvayali a tsu Vuzavagudu,
pana asuvayali,
adama a na kugoyi ka, ku yawa tsu ta.

⁴ Aza a uciyi e geshe ta o kugoyo tsu,
aza a gbani-gbani n ugbamukaci
o goyo tsu ta.

124

Kašhile ka'a kawawi ka uma a ni

Vishipa vu kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

¹ Ishi baci Vuzavagudu wi koɓolo n a tsu ba,
yiɗai yi ishi a kuciya tsu?

Ya'an Isaraila a dana.

² Ishi baci Vuzavagudu wi koɓolo n a tsu ba,
ana uma a tukai tsu n vishili,

³ ishi o kusodongu tsu n wuma

- a makyan ma nanlo,
 adama asuvusuɗukpi a na i a kuya'an n atsu.
⁴ Ishi a kupurangu tsu n wupa tsu mini ma na ma
 ayai,
 mini ma, mi ishi a kulya'a tsu,
⁵ mini mi ilaɗi mi ishi a kulya'a tsu ra_ka_
⁶ Ucipki u Vuzavaguɗu,
 ana u kaşukpai irala i tsu i lya'i tsu ba.
⁷ Tsu la'akai tsu manunu a maza ma vuza ku-
 tambu,
 maza ma, ma kasai ɗa tsu la'akai.
⁸ Uɓanki u tsu wi ta a ku uta u Vuzavaguɗu,
 ayi na u ya'in gaɗi n idika.

125

Kaşhile ki ta e ku ere uma a ni

Vishipa vu kugaɗukpa a kubana a ubuta wa
 aganda.

- ¹ Aza a na a zuwai katsura ke le u Vuzavaguɗu,
 i ta tsu kusan ku gbayin ku Sihiyona,
 ku na ku tsu kugbaɗa ba,
 ki ta lo ko wannai.
² Tsu na nsansa m gbagba'in
 mi ukara'i n Urushelima,
 ta feu Vuzavaguɗu
 u kanzai uma a ni nannai,
 gogo na a kubana ko wannai.
³ Aza a gbani-gbani i a kulya'a tsugono
 a idika i uma a Kaşhile ba,
 ɗa baci a lya'i tsugono,
 yoku ba uma a Kaşhile a feu i ta a ku nusa.
⁴ Vuzavaguɗu, ya'anka aza a usubi kasingai,
 ele na i o kutono wila u nu.

⁵ Ama aza a na a vadalukpai
o tonoi uye u gbani-gbani,
ya'an Vuzavaguđu wu utuka le
kobolo n aza a gbani-gbani.

Ya'an maṭaṇa mo yongo n aza a Isaraila.

126

Vishipa va aza a na a utai a ubuta u tsugbashi
Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa
aganda.

¹ Ana Vuzavaguđu u bonokoi tsu
n unaṣingai u tsu,
aṭsu na ci o kubono a Sihiyona,
ḍa wo okpoi tsu tsa alatani.

² Da tsu bosoi izoshi,
ci ya'in ishipa i maṇaṅga.
Da uduniyan u yoku u danai,
<<Vuzavaguđu u ya'anka le ta ili i gbayin.>>

³ E mayun ḍa, Vuzavaguđu u ya'anka tsu ta ili i
gbagba'in,
ḍa tana ci shanai m maṇaṅga.

⁴ Avu Vuzavaguđu,
bonoko tsu n tsugbayin tsu tsu
tsu na o ci yo'o mini ma utsura
a idika i na yi ishi i ḍekpei.

⁵ Aza a na i a vica'a m maṣhi,
i ta a kuya'an vikya'a m maṇaṅga.

⁶ Ayi na wu utai m maṣhi
ucaniki n icu'u i vica'a,
wi ta o kubono n vishipa vu maṇaṅga.
ucaniki nu ntaka mi ili i kashina.

127

Ucikpi u kasingai ka Kashile

Vishipa vu kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Sulemanu.

¹ Vuzavagudu da baci u ma'in kpa'a ba,
ulinga wa aza a kuma'a gbani da.

Vuzavagudu da baci we erei likuci ba,
gbani da a zuwa aza a kindi.

² Gbani da i ci danga n usana kali-kali
yi kpamu o kubono a kpa'a gaba ba,
yi atakaci adama a ilikulya'a.

Adama a na u tsu zuwa ta
aza na u cigai a uvuka mayin.

³ Mayun, muku mo olobo kune'e ku da,
a ubuta u Vuzavagudu,
muku katsupu ka'a wa ni.

⁴ Tsa aya'a ekiye o kosoji,
nannai da muku mo olobo n na
a matsakai vuza a ayin a utsura u ni.

⁵ Vuza vu mazanga da,
ayi na majiki ma ni
ma shanai tukpa n ele.

Wi a kuya'an wono ba,
a makyan ma na wi a vishili n irala i ni,
n ubuta u kobolo, a utsutsu u likuci.

128

Unaŋingai wa aza a ukuna u mayun

Vishipa vu kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Aza a mazanga a da raka
aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu,

- a za a na i a nwalu a uye u ni.
² Vi ta a kulya'a mele ma ulinga ma nu,
 m mazanga n kasingai
 i ta o ko okpo wa nu.
³ Vuka vu nu vi ta o ko okpo
 tsu madanga mi itacishi ma limata a kpa'a ku
 nu,
 muku n nu kpamu tsu n ndanga n zaitu
 ukara'i n kirukpa ku nu.
⁴ Nannai da a kuzuwaka vuma unasingai,
 vuza na u tsu pana wovon u Vuzavagudu.
⁵ Ya'an Vuzavagudu u zuwaka wu
 unasingai a Sihiyona,
 a ayin a wuma u nu dem
 ya'an vu ene ulya'i u kelime u Urushelima.
⁶ Ya'an vi yongo n wuma,
 vu ene ntsukaya n nu.
 Matana mo yongo kobolo n aza a Isaraila.

129

Avasa a kuya'an tsurala ya aza a Isaraila

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Ada aza a Isaraila,
 ya'in n i dansai ukuna u nampa.
 <<Ali bi'i mpa kenu,
 da i a kutakacika mu kau.>>
² <<Ali bi'i mpa kenu, da i a kutakacika mu kau,
 ama a ciya ulya'i wa a va ba.
³ Da a ya'ankai mu muna
 a batsai mu a kucina kau
 o bonokoi ku da
 tsu kashina ka na a nimai.>>

- 4 Ama Vuzavagudu vuza kasingai da,
u wawai mu a ubuta u tsugbashi.
- 5 Ya'an aza a na a iwain Sihiyona raka,
ya'an o bono n wono.
- 6 Ya'an okpo an mita
ma na mu utai a gadi vu kukpa'a,
ma ci dekpe ta kafu mo gbonguro,
- 7 ma na ma ci shana ureci
u kukiye ku vuza vu vikya ba,
ko ekiye aza o kubolongu ntaka ba.
- 8 Kata aza a nwalu a dana ba.
<<Ya'an unasingai u Vuzavagudu
u yongo a kaci ka da.
ci ta a ku zuwaka da unasingai
a katsuma ka kula ku Vuzavagudu.>>

130

Mashi ma vuza na u shikai unushi u ni
Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa
aganda.

- 1 Avu Vuzavagudu, n deke wu ta
a katsuma ka atakaci abundai a va,
- 2 Avu Vuzavagudu, pana mashi ma va,
zuwa atsuva, vu pana kalakatsu ka va,
ka kulansa ubanki.
- 3 Avu Vuzavagudu,
vi baci e kukece unushi u tsu,
yayi wa ku shamgba?
- 4 Ama vu tsu cinukpaka ta uma unushi,
adama a na a pana wovon u nu.
- 5 N zuwa ta kadu ka va u Vuzavagudu,
wuma uva wa ni da u da wi,

kpamu a kadanshi ka ni ka n zuwai kaḍu ka
va.

⁶ Wuma u va wi ta a mali ma Vuzavaguḍu
ali u la'a tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.

mayun, u la'a ta tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.

⁷ Avu Isaraila, zuwa katsura u Vuzavaguḍu,
adama a na a ubuta u Vuzavaguḍu
ucigi wi ta lo,
a ubuta u ni kpamu wishi wi ta lo.

⁸ Ayi tana wi ta a ku wawa aza a Isaraila
a katsuma ku unushi u le dem.

131

Vishipa vu ku zuwa katsura u Kaṣhile

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa
agaṇḍa. Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguḍu,
mpa vuza vu araḍi ḍa ba,
mi tana feu n ugbamukaci ba,
ili i bura mu n ukuna u gbagba'in ba,
ko kpamu i na i la'i utsura u va ba.

² Ama mpa, n kana ta kaḍu ka va,
n va'an ka ta n ka'a,
an maku me kenu ma na a kasai mani,
an maku me kenu ekiye ana ku a ni,
ta kaḍu ka va ki idaṣhi nannai.

³ Avu Isaraila, zuwa kaḍu ka nu u Vuzavaguḍu,
gogo na a kubana ko wannai.

132

Vishipa adama a likuci i Dawuda

Vishipa vu kugaḑukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Vuzavaguḑu,
ciba n Dawuda,
n tsu na u lulukpai a kaṭsuma ka atakaci a ni.
- ² Ciba n tsu na u kucinakai Vuzavaguḑu,
n akucina a ni u Mala'imili ma Yakubu, u danai,
- ³ <<Mpa mi a kubana a kpa'a ba,
ko n vaku a kajiba ka va ba,
- ⁴ mi a ku kaṣukpa aṣhi a va a yimbatsaka ba,
mi e kuneke agaḷa aṣhi a va wuvuki ba,
- ⁵ ali n laṣaka Vuzavaguḑu ubuta,
ubuta wi idaṣhi adama a Mala'imili ma Yakubu.>>
- ⁶ Danna tsu panai arabali, a danai,
akpati vu uzuwakpani vi ta a Efarata,
ḑa ci cinai vu ḑa apulaka a Kiriyatu-jerimu.
- ⁷ Da tsu danai,
<<Ya'an tsu bana a ubuta wi idaṣhi i Vuzavaguḑu,
ya'an tsu kuḑangu e kelime ka ni.>>
- ⁸ Vuzavaguḑu,
ḑanga vu bana ubuta u kuvuka u nu,
avu n akpati vu uzuwakpani a utsura a nu.
- ⁹ Ya'an anan ganu a nu
a ya'an ukuna wu usubi,
Ya'an ncigi n nu
n ḑangusa alaḑatsu
a canana ishipa i mazanga.
- ¹⁰ Adama a kagbashi ka nu Dawuda,

ka ta vu kpatala a shi a nu
u vuza na vu erengi ba.

11 Vuzavaguđu u ya'anaka ta Dawuda
uzuwakpani u mariki,
uzuwakpani u na u kukotso ba, u danai,
<<Vuza te a katsuma ka muku mo olobo n nu,
da n kuzuwa a kakuba ko tsugono tsu nu.

12 Da baci muku mo olobo n nu
n tonoi uzuwakpani u va,
n kadanshi ka va ka na m pi'isakai le,
muku mo olobo ma feu
i ta a kudasangu
a kakuba ko tsugono tsu nu ko wannai.>>

13 Adama a na Vuzavaguđu
u zagba ta Sihiyona,
u ya'in mali ma na wo okpo yi
ubuta wi idashi i ni.

14 U danai,
<<Na va kpa'a ku kuvuka ku va ku da ko
wannai,
ta punu ma ku dasangu
adama a na mi ta a mali ma ku da.

15 Mi ta a kuzuwaka Sihiyona unasingai n ili bari
aza a unambi i ta a kucuwa n ilikulya'a.

16 Mi ta a kuzuwa anan Ganu a ni a dana,
mi ta a ku wawa uma
uma a va kpamu i ta a kucanana ishipa,
a dangusa alakatsu e le adama a mazanga.

17 Ta punu n kuzuwa vuza te
a katsuma ka ntsukaya n Dawuda
wo okpo mogono ma gbayin,
ta punu kpamu n kuzuwa tsugono tsu mazagbi
ci lya'a kelime ko wannai.

- 18 Mi ta a kuzuwa irala i ni yi okpo n wono,
ama tsugono ci ni ci ta
a kulya'a kelime ci shamgba mayin.>>

133

Ishipa i kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda.
Vishipa vu Dawuda.

- 1 Mayun, ili i singai i da m mazanga kpamu
uma a dasangu kobolo an vuza te.
2 Wi ta an mani'in me kerengu ma singai,
ma na mi e kuyene a kucipa
a gaɗi vu kaci ka Haruna
a kutawa a ntsaka n ni,
ali a kubana e kuɗeku ku motogu ma ni.
3 Wi ta an ciza tsu Hamon
tsu na ci e kuyene a kucipa
a gaɗi vu kusan ku Sihiyona,
adama a na ta de Vuzavaguɗu u ya'in
uzuwakpani wu unaŋsingai u ni,
wuma u ko wannai.

134

Ishipa i kugaɗukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- 1 Cikapai Vuzavaguɗu,
aɗa agbashi Vuzavaguɗu raka,
aɗa na yi a kuya'anka yi aganda
a kpa'a ku Vuzavaguɗu n kayin.
2 Dangusai ekiye a da
a kubana a ubuta u cida,
i cikpa Vuzavaguɗu.
3 Ya'an Vuzavaguɗu
ayi na u ya'in gaɗi n idika
u zuwaka da unaŋsingai a Sihiyona.

135

- 1 Cikpai Vuzavagudu,
cikpai kula ku Vuzavagudu,
cikpai ni, aḍa agbashi a Vuzavagudu,
- 2 aḍa na yi aganda a kpa'a ku Vuzavagudu,
a ulanga u kpa'a ku Kashile ka tsu.
- 3 Cikpai Vuzavagudu,
adama a na Vuzavagudu
vuza kasingai ḍa.
Cananai vishipa adama a kula ku ni,
adama a na nannai va u ga'an ta.
- 4 Vuzavagudu u zagba ka ta kaci ka ni Yakubu,
Isaraila tana wo okpo ta upecu u singai u ni.
- 5 Adama a na n yeve ta
Vuzavagudu vuza gbayin ḍa,
Vuzavagudu vu tsu u la'a ta amaḷi dem.
- 6 Ili i na Vuzavagudu u cikalai dem
i ḍaḍa u ci ya'an,
ko ḍe gaḍi ko a iḍika,
punu a mala ko a ḍaka vu ugavi u mini dem.
- 7 Ayi ḍa u tsu ḍangusa eleshu a uteku wa
aduniyan,
u tsu suku ta kutashi m mini,
kata wu utuka n wunlai a anu a kuzuwa a ni.
- 8 Ayi ḍa wu unai muku mu ugiti mi iḍika i Masar,
muku mu ugiti n uma m mu nnama
- 9 U suki iyoci n ili i mereve
a katsuma ka ḍa a Masar
u Firi'auna n agbashi a ni raka.
- 10 Wu unai uduniyan wa abundai,
ḍa wu unai ngono m gbagba'in.
- 11 Sihon mogono ma aza a Amoriya,

- n Ogu, mogono ma Bashan
n tsugono tsu Kana'ana raka,
12 da u nekei idika i le tsu ili yu ukani,
ili yu ukani wa aza a Isaraila.
13 Vuzavaguđu, kula ku nu ko wannai da,
kula ku nu ili kuciba i da
tsukaya a kubana a tsukaya.
14 Adama a na Vuzavaguđu,
wi ta o kuyotsongu uma a ni
a na i n unushi ba,
kata u sa'a agbashi a ni.
15 Amali a uduniyan wa,
azurufa a da n azanariya,
a na uma a ya'in n ekiye e le.
16 I ta n una, ama a tsu dansa ba,
i ta n ashi, ama e ci ene ba.
17 I ta n atsuvu, ama a tsu pana ba,
a ci yinvuka ba.
18 Aza a na a ya'in le i ta o ko okpo ci le
aza a na e nekei katsura ke le we le,
i ta o ko okpo ci le,
19 Cikpai Vuzavaguđu kpa'a ki Isaraila,
cikpai Vuzavaguđu kpa'a ku Haruna.
20 Cikpai Vuzavaguđu kpa'a ku Levi,
ada na yi a kupana wovon u Vuzavaguđu,
cikpai Vuzavaguđu.
21 Unasingai u da u Vuzavaguđu a Sihiyona
ayi na wi idashi a Urishelima.
Cikpa Vuzavaguđu.

136

Ishipa i kucikpa Kašhile Mala'imili

¹ Cikpai Vuzavagudu.

adama a na ayi vuza kasingai da,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

² Cikpai Kašhile

ayi na u la'i amali dem.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

³ Cikpai Vuzavagudu,

ayi na u la'i amali dem,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁴ ayi da koci u ci ya'an

ili i mereve i gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁵ ayi na n kuyeve ku ni da u ya'in gadi,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁶ ayi na u zuwai aduniyan

a gadi vu mini mu ugayi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁷ ayi na u ya'in kutashi ku gbagba'in,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁸ kanna adama a na ka lya'a

tsugono tsu kanna,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

⁹ wotoi n azangata adama a na

a lya'a tsugono tsu kayin,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

¹⁰ ayi da wu unai muku mu ugiti ma aza a Masar,

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

¹¹ wu utukai aza a Isaraila a katsuma ke le

Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

- 12 n kukiye ku utsura n ili i mereve,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 13 ayi na u pecei mala ma shili ugboku ure,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 14 u tonoi n aza a Isaraila a walai e mere ma_ni,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 15 ama da u ni'watangi Firi'auna
n osoji a_ni a mala ma shili,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 16 ayi na u tonoi n uma a_ni e meremune,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 17 ayi na u lapai ngono m gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 18 da wu unai ngono m gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 19 Sihon, mogono ma aza a Amoriya,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 20 n Ogu, mogono ma Bashan,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 21 U nekei idika i le ci iliyukani,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 22 iliyukani u kagbashi ka_ni Isaraila,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 23 ayi na u cinukpai n atsu ba
a makyan ma na a lya'i tsu.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 24 Wi isai tsu e ekiye a Irala i tsu,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 25 ayi na u ci neke ili i wuma raka ilikulya'a,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.
- 26 Cikpai Kashile ka gadi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta_lo ko wannai.

137

Mashi ma aza a Isaraila a idika i tsugbashi

- ¹ A_kina e nyeneke m Babila,
ta de tsu da_sangi ci shika_i,
a na ci cibai n Sihiyona.
- ² A gadi vu a nsabu a ndanga,
ta de tsu sabangi omolu u tsu,
- ³ adama a na ta de aza a na a_kana_i tsu,
a zuwai tsu ishipa,
a danai ci ya'an ka le ishipa.
Aza a na a tsu takacika tsu a danai,
ci ya'anka le ishipa i ma_zanga,
a danai,<<Ya'ankai tsu vishipa
vi te a_katsama_k i ishipa i Sihiyona.>>
- ⁴ Nini dai tsa kucanana vishipa vu Vuzavagu_{du}
a idika yo omoci?
- ⁵ N cinukpa baci n avu Urushelima,
ya'an kukiye ku usingai ku va
ku cinukpa n kufu_{da} ku ni.
- ⁶ Ya'an kelentsu ka_k va_k ka pa_{da}
a kalakpani ku una_k u va,
da baci n cibai n avu ba,
n ciga baci Urushelima
u la'i ili i na ya kuzuwa mu ma_zanga_k ba.
- ⁷ Vuzavagu_{du}, ciba n unushi
wa aza a Edom
a kanna ka na Urishelima u yikpai.
Orukpoi a danai,
<<A_kfa_{da}_i, a_kfa_{da}_i,
ali a kubana a_kkumi'i ku ni.>>
- ⁸ Avu Babila,
idika i munuka.
Vuza vu una_singai da

vuza na u kuya'anka wu,
tsu na vu ya'ankai tsu.

- ⁹ Vuza vu unaṣingai ḁa
ayi na wu isai nrebu n nu
u basangi le atali.

138

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḁu, mi ta a kucikpa wu,
n kaḁu ka va dem,
mi ta a kucanana vishipa
n cikpa wu e kelime ka amali.
- ² Mi ta a kudangu a ku inda Aṣa a gbayin a nu,
n cikpa kula ku nu
adama ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba m mariki ma nu,
adama a na vu neke ta
kula ku nu n kadanshi ka nu
tsugbayin a la'i ili dem.
- ³ Kanna ka na n ḁekei nu,
vu ushuku mu ta,
vu nekei mu utsura u kaḁu n utsura.
- ⁴ Vuzavaguḁu, ya'an ngono ma aduniyan raḁa n
cikpa wu,
a makyan ma na a panai kadanshi ka nu.
- ⁵ Ya'an a canana ishipa
adama a uye u Vuzavaguḁu,
adama a na tsugbayin tsu Vuzavaguḁu
tsu gbangam tsu ḁa.
- ⁶ Ko a na wo okpoi Vuzavaguḁu wi ta ḁe gaḁi,
u tsu zuwaka ta aza a na o goyoi kaḁi ke le,
ama u tsu yeve ta
aza a ugbamukaci e le ḁa'in.

- 7 Ko da baci mi a katsuma ka atakaci,
 vi ta e ku ere wuma u va.
 vi shilika n irala i va i na yi a wupa nu mpa
 vi tana a ku wawa mu n utsura u nu.
 8 Vuzavaguđu wi ta a kushatangu kusheshe ku ni
 wa a va.
 Vuzavaguđu,
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
 wi ta lo ko wannai.
 Kata vu kasukpa ulinga we ekiye a nu ba.

139

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavaguđu vu lana mu ta,
 kpamu vu yeve ta ko mpa da ya.
 2 Vu yeve ta makyan ma na n dasangi
 m makyan ma na n dangai
 vu tsu yeve ta kusheshe ku va avu da'in.
 3 Vu tsu zuwaka ta n nwalu n va n iva'in i va,
 vu yeve ta ili i na n ci ya'ansa.
 4 Vuzavaguđu, kafu kadanshi ka uta una u va,
 vu yeve ta de ka'a dem.
 5 Vu kara'a mu ta a ubuta dem,
 vu zuwai kukiye ku unasingai ku nu a kaci
 ka va.
 6 Icu'u i kuyeve ku nanlo adama a va
 ku la'a ta utsura u kadanshi,
 ku la'a ta utsura u kuyeve ku va.
 7 Tedai n kubana n katsukpa ayinviki a nu?
 Tedai n kusuma a kubana e kelime ka nu?
 8 N kumba baci gadi ta de vi,
 n vaku baci a ubuta wa ukpisa vi ta de.
 9 N imkpa baci gadi tsu manunu

- n lazai a ubon u kasana,
ko m banai n telei a ubon u kalivi,
10 ko de va kukiye ku nu ki ta_o kuto no nu mpa,
kukiye ku usingai ku nu ki ta_e kureme mu
mayin.
- 11 Ishi baci mi a kufuda kudana kayimbi ka pala
mu,
kata kutashi ukara'i nu mpa ko okpo kayin,
12 ko kayimbi feu ki o ko okpo kayimbi wa_nu ba,
kayin ki ta_an kutashi ku kannu,
adama a na kayimbi n kutashi ili i te i da wa_nu.
- 13 Avu da vu ya'in ili i katsuma_i va,
avu da vu ya'in mu a_katsuma_ka_anaku a_vu.
- 14 N cikpa wu ta,
adama a tsu na vu ya'in mu,
ili wovon i da n ili mereve.
Ulinga u nu ili i mereve i da,
n yeve ta_n ka nanlo mayin.
- 15 Etele a ikyamba a_vu,
i usokongi wa_a_nu ba,
ana a ya'in mu usokongi,
ana a ya'in mu a_kayimbi.
- 16 Vu ene mu ta_kafu a matsa mu
ayin a na a zuwakai mu n kuya'an,
i ta_udani a katagarda ka_nu,
kafu a_gita kuya'an vuza te a_katsuma_ke le.
- 17 Kashile yidai a kugisanku
n kusheshe ku singai ku nu wa_vu,
n yidai a kugisanku kabundai ke le.
- 18 Mi baci e kukece le,
i ta_a ku la'a kayala abundai.
ko da baci n jimgbai,
mi ta_kobolo n avu.

- 19 Kašhile, ishi baci va a ku ushuku vu una
 aza a gbani-gbani ra_ka,
 kašukpai mu,
 aḁa aza a munuka,
 20 aza a na i a kadanshi ka gbani-gbani adama a
 nu,
 irala i nu i na yi a kadanshi ka gbani-gbani.
 21 Vuzavaguḁu, n iwan aza a na a iwain nu ba,
 mi kpamu e ke ne unata wa aza a na i a
 kuya'anka wu ugbamukaci ba.
 22 N iwan le ta n kaḁu ka va ra_ka-ra_ka,
 irala i va i ḁa n iḁika le.
 23 Vuzavaguḁu, laṇa mu vi ta e kuyeve kaḁu ka
 va,
 kondo mu vi ta e kuyeve kusheshe ku va.
 24 Laṇa ko mi ta n unushi a wuma u va
 ubuta wi ta lo una n nusakai nu,
 kaṭa vu tono nu mpa a uye u ko wannai.

140

Avasa a kulansa wishi wa aza a gbani-gbani

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa:
 Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavaguḁu,
 uta_ka mu e ekiye a aza a gbani-gbani,
 ere mu e ekiye a aza a na
 a ci ḁangusa vishili,
 2 aza a na aḁu ele i tukpa n kusheshe ku gbani-
 gbani,
 makyan dem a kuḁangusa vishili.
 3 Elentsu ele an oko o tsukono,
 kadanshi ka na ka tsu uta una u le
 ki ta an tsukono tsu kagbaji.

Kuvuka

⁴ Vuzavagudu utaka mu e ekiye aza a gbani-gbani,
ere mu e ekiye a aza a na a ci dangusa vishili,
aza a na o fobusoi a varuku mu.

⁵ Aza aradi azuki mu ayakuru
a zuwakai mu maza a uye u le,
adama a na a kana mu.

Kuvuka

⁶ Da n danai, Vuzavagudu,
<<Avu da Kashile ka va,>>
Pana mashi ma va, ma kulansa ubanki,
Vuzavagudu.

⁷ Vuzavagudu Kashile
kishi ka va ku utsura,
ayi na wu erei mu m maraga a kanna ko
kuvon.

⁸ Vuzavagudu,
kata vu neke aza a gbani-gbani
ili i na a cigai ba,
kata vu kasukpa a ciya ulya'i e kusheshe ku le ba,
ta lo a kuya'an aradi.

Kuvuka

⁹ Kata vu kasukpa irala i va i ciya ulya'i ba,
ya'an ka gbani-gbani ka na
i a kuya'anka mu ko bono a kaci ke le.

¹⁰ Ya'an agaruwashi akina
a tsuwanka le aci,
ya'an a taduku le akina
punu e kpenle ku ugavi,
kata o doku ku uta ba.

¹¹ Kata aza a kulangasu a ciya
katsura a idika ya ba,
ya'an wunlai u gbani-gbani
u tamba aza a na a ci dangusa vishili.

- 12 N yeve ta Vuzavagudu
 wi ta a kubaka aza a unambi,
 kata kpamu u ya'anka aza a yali kasingai.
- 13 Mayun aza a mariki
 i ta a kucikpa kula ku nu,
 kata aza a ukuna u mayun adu e le,
 a dasangu e kelime ka nu.

141

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavagudu, n deke wu ta,
 tawa gogo'o vu baka mu,
 pana kalakatsu ka va
 a makyan ma na baci n ya'in medevile.
- 2 Ya'an avasa a va okpo
 ci ili i magulani wa nu,
 udangushi we ekiye u va tsa alyuka a kulivi.
- 3 Vuzavagudu, zuwa mu n kana una u va,
 vu lana nlaba mu una n va.
- 4 Kata vu kasukpa kadu ka va ka ya'an mali,
 ma ka gbani-gbani ba,
 ko n gbaba kaci a ka gbani-gbani ke le ba
 vu zuwa mu n yongo n ele a kadiva ke le ba.
- 5 Ya'an vuza vu usubi u barangu mu,
 u dasuka mu n kasingai,
 wi ta o ku okpo mu a danshi a putala ta
 mani'in a kaci ka va,
 adama a na makyan dem mi ta avasa
 adama a ka gbani-gbani.
- 6 A ayin a na baci a basangi
 azafada e le a katali,
 uma a gbani-gbani i ta e kuyeve
 a na kadanshi ka va mayun da.

- 7 Tsu katali ka na vuma u bosoi,
 da u wacuwai ka'a a idika,
 ta a kutsuwan etele e le,
 nannai a una u kasaun.
- 8 Ama n zuwa ta ashi a va wa nu,
 Vuzavaguḍu Mala'imili,
 wa nu da n lansaḡ ubuta u kushedeḡu,
 kaṭa vu kaṣukpa mu n takacika ba.
- 9 Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
 a maza ma na aza a gbani-gbani azuki.
- 10 Zuwa uma a gbani-gbani a yikpa a maza me le,
 ama ya'an mpa n wala m maṭana.

142

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. Avasa a Dawuda a makyau ma na wi a kabatsu.

- 1 Vuzavaguḍu, wa nu da n shikaḡ kau,
 n dangusaḡ kaḡakatsu ka va
 u Vuzavaguḍu u pana asuvayali a va.
- 2 M banka ta m mavura ma va wa ni raka,
 n danai ni atakaci a va.
- 3 Ana utsura u va u kotsoi,
 avu da vu yevei uye u va.
- A uye u na mi a nwalu,
 irala i va i zuwakai mu maza usokongi.
- 4 Lanaku usingai u va kaṭa vu ene,
 ko vuza u zuwaka nu mpa ba.
 mi n ubuta u kushedeḡu ba,
 ko vuza u lana mu ba.
- 5 Vuzavaguḍu, n shika ta wa nu,
 n danai, <<Avu da ubuta u kushedeḡu u va,
 upeḡu u va a idika ya aza a wuma.>>
- 6 Pana maṣhi ma va,
 adama a na mi ta a kutakpa asuvu.

Isa mu ekiye aza a na i a kutakacika mu,
adama a na a la'a mu ta utsura.

⁷ Uta ka mu a kunu ku ugbashi,
adama a na n cikpa kula ku nu.

Aza a usubi i ta a kukara'a mu
adama a na vi ta a kuya'anka mu kasingai
kau.

143

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguđu, pana avasa a va,
pana ma shi ma asuvayali a va,
avu vuza vu usubi da n vuza vu mariki,
adama a nannai ushuku mu.

² Ka ta vu ya'anka kagbashi ka nu afada ba,
adama a na ko vuza
wi lo babu u nushi wa nu ba.

³ Vurala vu va
vu guva mu ta,
u basangi mu a idika,
u zuwai mu idashi a kayimbi,
tsa aza a na a kuwai de m megeshe.

⁴ Adama a nannai mi ta
a ukuna u kutakpa kađu,
mi ta a unambukatsuma kau.

⁵ N ciba ta n ayin a cau,
n kana i kusheshe a ili i na vu ya'in raka,
n ciba ta n ulinga we ekiye u nu raka.

⁶ N dangusa ta ekiye a va
wa nu a kavasa,
mi ta a kakuli ka nu ci idika i na i cigai mini.
Kuvuka

⁷ Vuzavaguđu, ushuku mu gogo'o,
mi ta devu n kutakpa asuvu,

- ka₂ ta₂ vu sokongu mu a₂shi a₂ nu ba,
 ka₂ ta₂ mo okpo a na aza na a₂ kuwai de ba.
- 8 Zuwa mu n ciba n
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
 adama a na n zuwa ta₂ katsura wa₂ nu.
 Yotsongu mu uye u na n kutono
 n neke ta₂ wuma u va₂ wa₂ nu.
- 9 Vuzavagudu, isa mu ekiye a irala i va,
 n ta₂wa₂ ta₂ wa₂ nu kulansa ubuta shede₂ku.
- 10 Pi'isaka mu n tono kusheshe ku nu,
 ya'an ayinviki a singai a₂ nu
 o tono nu mpa,
 a uye u na wi n agavushi ba.
- 11 Vuzavagudu, adama a kula ku nu
 ere wuma u va,
 a ukuna wu usubi nu
 utuka₂ wuma u va₂ atakaci.
- 12 Adama a ucigi u nu
 u na u tsu saba'a ba
 una irala i va₂ raka,
 adama a na mpa kagbashi ka₂ nu ka a.

144

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Ucipi u Vuzavagudu ayi na wi
 katali ke kushede₂ku ka₂ va₂
 u pi'isaka mu ta₂ vishili
 da u fobuso₂ mu adama o kuvon,
- 2 ayi da Kashi₂le macigi ma₂ va₂ n ke ere ka₂ va₂
 mashilya ma₂ va₂ n kawawi ka₂ va₂,
 maraga ma₂ va₂ ma na
 mi a kulansa ubuta₂ u kushede₂ku wa₂ ni,
 ayi da u zuwai uduniyan o tsugono tsu va.
- 3 Vuzavagudu, yayi vuma

ali da vi a kulana yi?
Maku ma vuma, ali da vi e kusheshe adama
a ni?

- ⁴ Vuma wi ta tsu ayinviki
ayin a ni a kulaza tsu kulu.
- ⁵ Vuzavagudu bayuwa gadi kata vu cipa,
sa'awa nsansa i ta a kuya'an kanga.
- ⁶ Zuwa kutashi ku uladi u nu
ku wacuwa irala i nu,
taku aya'a a nu vu zuwa le a wacuwa n iladi.
- ⁷ Barukpa kukiye ku nu de gadi,
vu utaka mu a mini u ugayi,
vu isa mu e ekiye omoci.
- ⁸ Aza a na una u le
u tsu dansa ukuna u mayun ba,
a ci ya'an ta akucina a'uwa.
- ⁹ Kashile ka va mi ta
a kucanana vishipa vu savu wa nu,
n umolu u a'in kupa,
mi ta a kucanana ka wu ishipa i kucikpa,
- ¹⁰ avu na vu ci neke ngono ulya'i,
vuza na u wawai kagbashi ka ni Dawuda.
o kotokobi ka munuka.
- ¹¹ Utaka mu, vi isa mu
e ekiye o omoci,
ele na a ci ya'an kucina a'uwa.
- ¹² Zuwa muku mo olobo n tsu
okpo tsu ndanga n na
mi o kugbonguro gogo'o lo,
muku mu nkere n tsu mo okpo
tsa ashampatsu a na a ya'in
adama e kefeku ko mogono,
- ¹³ Zuwa mpon n tsu n shana,

- n ili ya ashina raka,
 Zuwa nkyon n tsu n yimkpa,
 ushiga a akpan-akpan a shana,
 a ubuta u kaguba u tsu.
- ¹⁴ Zuwa anaka a tsu a matsa n abundai,
 kata atsuma a tsuwan le ko a puwanka ba,
 kata a pana mashi ma
 unambukatsuma wa tsu ba.
- ¹⁵ Aza a unasingai a da
 ele na a ciyai ka nampa ka
 aza a unasingai a da uma a na Kashile ke le
 ka'a Vuzavaguđu.

145

Vishipa vu kucikpa vu Dawuda.

- ¹ Kashile ka va mogono mi ta a kucikpa tsugbayin
 tsu nu,
 mi ta a kucikpa kula ku nu ko wannai.
- ² Kanna lakam mi ta a kucikpa wu,
 kata n cikpa kula ku nu ko wannai.
- ³ Vuzavaguđu vuzagbayin da,
 mayun da u yotsoi a cikpa yi,
 tsugbayin ci ni tsu la'a ta utsura u kuyeve.
- ⁴ Tsukaya a kubana a tsukaya
 i ta a kucikpa ili i na vi ya'in,
 kata a dansa ili i gbagba'in i na vi ya'in.
- ⁵ Uma i ta a kudansa ukuna
 wu ucikpi u tsugbayin tsu nu,
 mpa kpamu mi ta e kusheshe a ukuna
 wi ili i mereve i na vi ya'in.
- ⁶ I ta a kudansa ukuna wu ulinga u gbagba'in u
 nu,

- mi ta_kpamu e kuneke arabali a tsugbayin tsu
nu.
- 7 I ta_a kudansa ukuna u tsugbayin
n kasingai ka_nu ra_ka,
ka_ta_a canana ishipa a ukuna wu usubi u nu.
- 8 Vuzavaguđu vuza kasingai da,
vuza va asuvayali,
u ci ya'an wupa gogo'o ba,
n ucigi u na u tsu saba'a ba.
- 9 Vuzavaguđu vuza kasingai da a uma ra_ka,
u tsu sa'a ta_ili i na u ya'in ra_ka.
- 10 Vuzavaguđu, ili i na vu ya'in ra_ka
yi ta_a kucikpa wu,
uma a_nu kpamu ra_ka_i ta_a kucikpa wu.
- 11 I ta_a kusala tsugbayin tsu tsugono tsu nu.
ka_ta_a dansa ukuna wu utsura u nu,
- 12 adama a na muku n vuma ra_ka
e yeve ulinga ugbayin u nu,
n ucikpi u tsugbayin u tsugono tsu nu.
- 13 Tsugono tsu nu tsu ko wannai tsu da,
avu mogono ma'a tsukaya a kubana a
tsukaya.
- 14 Vuzavaguđu, u tsu kede ta_aza a na i a_kuyikpa,
u tsu da_ngusa ta_aza a na a_yikpai.
- 15 Ashi a uma ra_ka_i ta_wa nu,
vu ci neke le ta_ilikulya'a
a makyan ma na ma untsai.
- 16 Vu tsu neke le ta_ili n a_bundai,
ili i na a cigai dem.
- 17 Vuzavaguđu vuza vu usubi da
a uye u ni ra_ka,
vuza vu ma_riki kpamu a_katsuma_ka ulinga
u ni ra_ka.

- 18 Vuzavagudu wi ta devu n aza a na e dekei ni,
aza a na e dekei ni n kaḍu n ke te.
- 19 U tsu neke ta aza a na
i a kupana wovon u ni ili i na a cigai raḁa,
u tsu pana ta maṣhi me le, kaṁa u wawa le.
- 20 Vuzavagudu u tsu ere ta aza a na a cigai ni raḁa,
ama u tsu una ta aza a gbani-gbani raḁa.
- 21 Vuzavagudu, ayin tutu mi ta a kucikpa wu
ya'an uma raḁa a cikpa kula ku ciḁa ku ni ko
wannai.

146

- 1 Cikpa Vuzavagudu,
cikpa Vuzavagudu, wuma u va.
- 2 Mi ta a ku cikpa Vuzavagudu ayin a wuma u va
raḁa,
Mi ta a kucanana vishipa
vu kucikpa Kaṣhile ka va ali mi baci n wuma.
- 3 Kaṁa vu zuwa katsura,
wa aza o tsugono ba,
ko u vuma vuza,
wi a kufuḁa ku wawa wu ba.
- 4 Ayin ana baci a kuwai
kaṁa o bono a iḁika,
kusheshe ku le ko okpo ta
ili i gbani a kanna ka nanlo.
- 5 Vuza vu unaṣingai ḁa vuza na
Kaṣhile ka Yakubu ka'a kaḁanki ka ni,
vuza na u keḁei apa'a
u Vuzavagudu Kaṣhile ka ni.
- 6 Vuza na u ya'in gaḁi n aduniyan,
n kuyene n ili i na yi punu dem,
ayi na u tsu kana mariki ma ni ko wannai.
- 7 U tsu kiḁa ta afada e mejege wa aza a na o doroi,

- u ci neke tā ilikulya'a wa aza a kambulu,
 Vuzavagudu u tsu utaka tā aza a ugbashi.
- ⁸ Vuzavagudu u tsu zuwa tā ayimba ene,
 Vuzavagudu u tsu dangusa tā aza a na o
 doroi,
 Vuzavagudu wi tā a kuciga aza a usubi.
- ⁹ Vuzavagudu u tsu ere tā omoci
 u tsu lana tā mkpa'an n agapa amaci,
 ama u tsu langasa tā
 ukuna wa aza a gbani-gbani.
- ¹⁰ Vuzavagudu wi tā a kulya'a tsugono ko wannai,
 Avu Sihiyona, Kashile ka nu ki tā a kulya'a
 tsugono
 tsukaya a kubana a tsukaya.
 Cikpai Vuzavagudu.

147

- ¹ Cikpai Vuzavagudu,
 adama a na u ga'an tā a canana,
 vishipa vu ucikpi u Kashile ka tsu,
 ili i uyo'o i da kpamu derere da a cikpa yi.
- ² Vuzavagudu da u ma'i Urushelima,
 da u bolongi aza a Isaraila a na
 ishi a tsugbashi a idika i yoku,
- ³ U tsu neke tā kadanshi wa aza a na a takpai adu,
 tsa aza na i n untsu kata a shiya le.
- ⁴ U tsu kece tā kabundai ka azangata,
 u tsu deke le tā n ula raka.
- ⁵ Vuzavagudu vu tsu vuza gbayin da,
 vuza vu utsura da,
 kuyeve ku ni ki kugisanku ba.
- ⁶ U tsu dangusa tā aza a na o doroi,
 ama u tsu cipaka tā aza a gbani-gbani a idika.

- 7 Cananai vishipa vu kuneke ucikpi u Vuzav-agudu,
cikpai Kashile katsu n umolu.
- 8 U pala tagadi n eleshu,
u yo'okoi idika mini,
da kpamu u zuwai mita,
mo gbonguroi a kaginda.
- 9 U tsu neke tannama ijanu i le,
m muku ma agawun a makyan ma na a
shikaj.
- 10 U tsu zuwa katsura wo odoku a utsura ba,
ko u ya'an mazangan utsura u vuma.
- 11 Vuzavagudu u tsu pana tau yo'o
wa aza na i a kupana wovon u ni,
aza a na e kedei apa'a e le,
a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
- 12 Cikpa Vuzavagudu, avu Urishelima,
cikpa Kashile kanu, avu Sihiyona.
- 13 Ayi da wi a ku inda utsutsu u nu mayin,
u tsu zuwaka tauma a na i punu unasingai.
- 14 U tsu zuwa takure'e ki idika i nu,
kuyongo m matana,
u tsu lya'atangu wu tan alkama vu singai.
- 15 U tsu suku tan kadanshi kani aduniyan,
gogo'o lo da kadanshi kani ka tsu
bana a ubuta u na a suki ka'a.
- 16 U tsu suku taegele a pala idika tsu tsugbere tsu
ari,
u tsu vishangu taa da an kokomo.
- 17 U tsu suku tam mini ma atali,
tsu atali a wawa'a,
yayi u kufuda kugbama asuvu n utani u ni.
- 18 Utsu neke takpamu kadanshi,

- kata atali a, a ni'wan
utsu suku ta n wunlai, kata mini me yene.
- 19 U tsu suku ta n kadanshi ka ni u Yakubu,
u tsu yotsongu ta ili i kutono i ni
n afada a ni wa aza a Isaraila.
- 20 U ya'anika uduniyan u yoku ili i nanlo ba,
adama a na e yeve wila u ni ba.
- Cikpai Vuzavagudu.

148

Ya'an ili i na Kashile ka ya'in i cikpa yi

- 1 Cikpai Vuzavagudu!
Cikpai Vuzavagudu na de gadi,
cikpai ni ada na yi de adangashile.
- 2 Cikpai ni ada alingata a ni,
cikpai ni ili i wuma i gadi.
- 3 Cikpai ni, kanna n wotoi,
cikpai ni ada azangata a kutashi raka.
- 4 Cikpai ni, ada gadi adangashile,
Cikpai ni, ada mini ma gadi adangashile.
- 5 Ya'an a cikpa kula ku Vuzavagudu,
tsu na u dansai, ta ka ya'in nannai.
- 6 N kadanshi ka ni da a zuwai le,
a ubuta u le ko wannai,
u nekei le kadanshi ka na,
ka kupuwanka ba.
- 7 Cikpai Vuzavagudu a aduniyan,
ada oro'o a mala n ili i na yi,
a mala mu ugavi,
- 8 uladi, m mini ma atali,
egele n eleshu, n wunlai wu utsura,
u na wi o kutono kadanshi ka ni,
- 9 nsasan n aginda,

- ndanga mu umaci nu ndanga n sida raka,
10 nnama n kakamba nu m kpa'a,
ili i wuma i na yi o kurono atsuma nu nnunu,
11 ngono ma aduniyan n uduniyan raka,
ada nkoshi m gbara-gbara,
n aza afada aduniyan raka,
12 muku mo olobo nu nkere n amaci,
nkoshi m muku.
13 Ya'an raka vule a cikpa kula ku Vuzavaguđu,
adama a na kula ku ni ku da koci ku ciyai
ucikpi.
tsugbayin ci ni tsu la'a ta tsa aduniyan n tsu
gadi.
14 U zuwai mogono ma utsura adama a uma a ni,
adama a na uma a na i a kuciga yi raka a
cikpa yi,
uma Isaraila, aza a na i devu n ayi.
Cikpai Vuzavaguđu.

149

- 1 Cikpai Vuzavaguđu, cananai vishipa vu savu u
Vuzavaguđu,
cikpai ni o kobolo ka uma a mariki.
2 Ya'an aza Isaraila a ya'an mazanga,
n vuza na u ya'in le,
ya'an aza a Sihiyona a ya'an
mazanga m mogono me le.
3 Ya'an a cikpa kula ku ni n kuje'e,
a wa'a umolu m medelemishipa,
4 Vuzavaguđu wi ta a kupana uyo'o u uma a ni,
u ci neke ta aza a na o goyoi kaci ke le,
tsugbayin n ulya'i.
5 Ya'an uma a mariki,

a ya'an mazanga adama a tsugbayin
tsu na u nekei le,
a canana vishipa vu mazanga a i'uwa i le.
6 Ya'an ucikpi u Kashile u yongo a una u le,
n kotokobi ka una ure ekiye e le,
7 adama a na a tsupa ili i na,
uduniyan u ya'ankai le,
kata kpamu a takacika uma,
8 kata a shiya ngono n ikani,
aza a gbagba'in e le n ikani yi iyum,
9 adama a na a ya'an afada tsu na wi udani.
Na da tsugbayin tsu uma a mariki a ni.
Cikpai Vuzavagudu.

150

1 Cikpai Vuzavagudu!
Cikpai Kashile a ubuta u cida u ni,
cikpai utsura u ni de gadi, a ubuta wi idashi i
ni.
2 Cikpai ni adama
a ili i gbagba'in i na u ya'in,
cikpai ni adama a tsugbayin tsa abundai ci
ni.
3 Cikpai ni n ciliki ci ishari,
cikpai ni n ugoi n umolu.
4 Cikpai ni n agundari n kuje'e,
cikpai ni n a'in a umolu n igbala.
5 Cikpai ni n kalakatsu ka makanla,
cikpai ni nu nkanla m mashi kau.
6 Ya'an ili ya ayinviki raka i cikpa Vuzavagudu.
Cikpai Vuzavagudu.

Cishingini Agwara Kambari [asg]
Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

copyright © 2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI)

Language: (Cishingini)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 9 Jul 2025

ff342a73-d285-5f4f-952c-a0c91ef11d25